COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 27.9.2021
SWD(2021) 276 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

Analiza planului de redresare și reziliență al României

care însoţeşte documentul

Propunere de DECIZIE DE PUNERE ÎN APLICARE A CONSILIULUI

de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României

{COM(2021) 608 final}

Cuprins

1. Rezumat 2
2. Provocări în materie de redresare și reziliență: context 5
2.1. Perspectivele și evoluțiile macroeconomice înregistrate de la prezentarea raportului de țară din 2020 5
2.2. Provocări legate de creșterea durabilă, coeziune, reziliență și politicile pentru noua generație 9
2.3. Provocări legate de tranziția verde și tranziția digitală 14
Dimensiunea verde 14
Dimensiunea digitală 19
3. Obiectivele, structura și guvernanța planului 23
3.1. Strategia globală a planului 23
3.2. Aspecte legate de implementarea planului 26
4. Rezumatul evaluării planului 31
4.1. Un răspuns cuprinzător și echilibrat în mod adecvat la situația economică și socială 31
4.2. Legătura cu recomandările specifice adresate României și cu semestrul european 39
4.3. Potențialul de creștere, crearea de locuri de muncă, reziliența economică, instituțională și socială, Pilonul european al drepturilor sociale, atenuarea impactului crizei și coeziunea și convergența socială și teritorială 47
4.4. Principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ” 56
4.5. Tranziția verde 60
4.6. Tranziția digitală 65
4.7. Impactul de durată al planului 70
4.8. Jaloane, ținte, monitorizare și implementare 74
4.9. Stabilirea costurilor 75
4.10. Controale și audituri 78
4.11. Coerență 80
ANEXĂ: Urmărirea cheltuielilor legate de climă și marcarea digitală 84

1. REZUMAT

Pandemia de COVID-19 a avut și continuă să aibă un puternic impact economic, social și sanitar asupra României, amplificând și mai mult unele dintre deficiențele sale structurale. Consumul privat s-a prăbușit în timpul măsurilor de izolare din primăvara anului 2020, iar șocurile asupra cererii externe și perturbările lanțului de aprovizionare au afectat exporturile. Cu toate acestea, PIB-ul real s-a contractat doar cu 3,9 % în 2020, una dintre cele mai scăzute contracții din UE. Schemele de sprijin destinate salariaților și angajatorilor și pentru stimularea ocupării forței de muncă instituite la începutul pandemiei au atenuat impactul acesteia asupra pieței forței de muncă, șomajul crescând doar moderat, de la 3,9 % în 2019 la 5 % în 2020. Guvernul a implementat în 2021 o serie de măsuri de consolidare fiscal-bugetară și deficitul bugetar a crescut la 9,2 % din PIB în 2020, preconizându-se că ulterior va scădea. În 2021, economia a început să se redreseze rapid. Previziunile Comisiei din vara anului 2021 estimează că PIB-ul real va crește cu 7,4 % în 2021 și, respectiv, cu 4,9 % în 2022, în timp ce previziunile Comisiei din primăvara anului 2021 estimează că rata șomajului va atinge un nivel maxim de 5,2 % în 2021, înainte de a scădea la 4,8 % în 2022.

Suma aferentă implementării planului de redresare și reziliență al României este de 29 181 842 750 EUR. România a solicitat sprijin financiar nerambursabil în valoare de 14 239 689 750 EUR și împrumuturi în valoare de 14 942 153 000 miliarde EUR în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Împreună, acestea reprezintă 13,09 % din PIB-ul din 2019. Planul conține 171 de măsuri (64 de reforme și 107 investiții), structurate în jurul a șase piloni și a cincisprezece componente.

Planul abordează o parte semnificativă din provocările structurale mai vechi care au rămas nesoluționate, astfel cum au fost identificate în recomandările relevante specifice adresate României de către Consiliu în 2019 și în 2020. Digitalizarea completă a administrației fiscale și eliminarea treptată a stimulentelor fiscale excesive sunt menite să amelioreze calitatea și sustenabilitatea finanțelor publice. Planul contribuie, de asemenea, la asigurarea sustenabilității și a echității sistemului public de pensii. Se preconizează că reformele din domeniul sănătății, însoțite de investiții în digitalizare, vor îmbunătăți accesul, eficiența din punctul de vedere al costurilor și reziliența asistenței medicale. Procesul decizional bazat pe date concrete, planificarea pe termen lung și consultările publice, precum și măsurile menite să îmbunătățească procesul de achiziții publice vor contribui la ameliorarea calității și a eficacității administrației publice, conducând la o mai bună absorbție a fondurilor UE. Prin consolidarea independenței și sporirea eficienței sistemului judiciar, prin îmbunătățirea accesului la justiție și prin intensificarea luptei împotriva corupției, planul vizează să soluționeze principalele probleme legate de respectarea statului de drept în România, în conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene și ținând seama de recomandările formulate în cadrul rapoartelor mecanismului de cooperare și de verificare (MCV), de rapoartele GRECO și de avizele Comisiei de la Veneția, precum și de rapoartele privind statul de drept. Reformele-cheie privind stabilirea salariului minim, consolidarea guvernanței corporative a întreprinderilor de stat și dialogul social pun, de asemenea, în aplicare o serie de recomandări specifice adresate României care au rămase nesoluționate de mult timp. Totodată, planul prevede dezvoltarea unui

sistem de educație și îngrijire timpurie unitar, favorabil incluziunii și de calitate, însoțit de investiții în îngrijirea copiilor. Planul promovează investițiile durabile și digitale și sprijină activitățile de cercetare și dezvoltare. Reformele-cheie privind decarbonizarea, instituirea unui cloud guvernamental și introducerea cărții de identitate electronice contribuie la sprijinirea dublei tranziții verzi și digitale[1].

Planul reprezintă, în mare măsură, un răspuns cuprinzător și echilibrat în mod adecvat la situația economică și socială din România, contribuind astfel în mod corespunzător la cei șase piloni de politică menționați la articolul 3 din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență[2]. Planul și componentele sale sunt structurate în jurul celor șase piloni de politică, iar alocarea financiară este distribuită în mod uniform. Având în vedere provocările specifice cu care se confruntă România și sprijinul financiar pentru România, planul reprezintă un răspuns cuprinzător și echilibrat în mod adecvat la situația economică și socială.

Prin abordarea vulnerabilităților și a deficiențelor structurale mai vechi care au rămas nesoluționate, se preconizează că planul va contribui la redresarea economică și socială și la dezvoltarea pe termen lung a țării. Măsurile de sprijinire a investițiilor private, în special pentru IMM-uri, au potențialul de a atrage investiții și de a promova crearea de locuri de muncă și un mediu de afaceri mai puternic. Se preconizează că accentul pus de plan pe abordarea provocărilor în materie de educație și pe promovarea competențelor verzi și digitale va îmbunătăți potențialul de creștere pe termen lung al României și va stimula creșterea favorabilă incluziunii prin reducerea disparităților, cu potențiale efecte de propagare pe piața forței de muncă. Planul vizează să contribuie la implementarea Pilonului european al drepturilor sociale, prin promovarea politicilor pentru copii și tineret. Se preconizează că reformele și investițiile vor răspunde problemelor structurale din domeniile în care criza provocată de pandemie a avut un impact puternic, cu accent pe sănătate, educație și mediul de afaceri. În plus, investițiile în infrastructura de transport de bază în regiunile care în prezent sunt slab conectate și conectivitatea digitală în mediul rural vor fi esențiale pentru sporirea convergenței naționale.

Planul acordă o atenție specială tranziției verzi, fiind prevăzute reforme emblematice privind eliminarea treptată a cărbunelui și decarbonizarea transportului rutier. Se preconizează că reformele și investițiile vor decarboniza în mod semnificativ sectorul energetic și vor debloca potențialul de implementare a energiei din surse regenerabile. Atenția specială acordată eficienței energetice a clădirilor private și publice și utilizării eficiente a resurselor de către acestea, înverzirii transportului rutier și feroviar, mobilității urbane durabile și implementării infrastructurii de încărcare pentru vehiculele electrice, adaptării la schimbările climatice și economiei circulare va facilita, de asemenea, tranziția verde în toate sectoarele

[1] România a transmis Comisiei programul său național de reformă la 11 iunie 2021. În prezentul document de lucru al serviciilor Comisiei, informațiile furnizate în programul național de reformă sunt examinate și evaluate împreună cu planul de redresare și reziliență.

[2] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență.

economiei. Măsurile de sprijinire a obiectivelor privind schimbările climatice reprezintă 41 % din suma totală alocată planului. Dat fiind faptul că planul prevede o serie de reforme și investiții în sectorul forestier, cum ar fi adoptarea Strategiei forestiere naționale și reconstrucția ecologică a habitatelor și conservarea speciilor, se preconizează că planul va contribui, de asemenea, la conservarea și refacerea biodiversității. Toate măsurile prevăzute în planul României au făcut obiectul unei evaluări *ex ante* care a confirmat respectarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ". În plus, în cazul anumitor măsuri, principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ" a fost reflectat în jaloanele și țintele specificate în anexa la Propunerea Comisiei de decizie de punere în aplicare a Consiliului.

În ceea ce privește tranziția digitală, măsurile care contribuie la obiectivele digitale reprezintă 20,5 % din alocarea financiară, depășindu-se astfel procentajul minim obligatoriu de 20 % prevăzut în Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență. În timp ce componenta 7 (Transformarea digitală) este dedicată integral digitalizării administrației publice (atât transversal, cât și pe sectoare), conectivitatea, securitatea cibernetică și competențele digitale, inclusiv adoptarea pe scară largă a cărților de identitate electronice, reformele și investițiile privind tranziția digitală sunt menționate în întregul plan, în cadrul diferitelor componente. În special, se preconizează că digitalizarea educației va contribui la dezvoltarea competențelor elevilor și ale cadrelor didactice, dublată de eforturile de modernizare a laboratoarelor școlare și de creare a unor laboratoare inteligente (*smart lab*). Se preconizează că investițiile în digitalizarea transportului rutier și feroviar vor contribui, de asemenea, la tranziția digitală. În plus, digitalizarea întreprinderilor joacă un rol important în cadrul planului și se preconizează că va spori competitivitatea și potențialul de inovare atât al IMM-urilor, cât și al întreprinderilor mari. Planul are, de asemenea, o dimensiune transfrontalieră semnificativă, deoarece România vizează să sprijine întreprinderile care participă la un proiect multinațional în domeniul microelectronicii, planificat să fie implementat ca proiect important de interes european comun (PIIEC).

Se preconizează că reformele și investițiile prevăzute în plan vor avea efecte asupra mediului și efecte socioeconomice de durată. În special, acestea vizează introducerea unor schimbări structurale în funcționarea administrației publice din România. De asemenea, se preconizează că planul va avea un impact de durată în ceea ce privește elaborarea, implementarea și monitorizarea politicilor, în special în ceea ce privește politicile care reglementează utilizarea resurselor naturale și mediul. Reforma sistemului de pensii și cea socială ar trebui, de asemenea, să contribuie la reducerea disparităților și a inegalităților.

Planul descrie în mod adecvat măsurile menite să asigure implementarea și monitorizarea sa. Jaloanele, țintele și indicatorii stabiliți în planul României sunt de o calitate suficientă pentru a permite o monitorizare eficace a implementării planului. În ansamblu, jaloanele și țintele sunt suficient de specifice, de clare și de cuprinzătoare pentru a se asigura faptul că atingerea jaloanelor și a țintelor poate fi urmărită și verificată. Numărul mare de jaloane și ținte este proporțional cu dimensiunea pachetului de reforme și investiții. Cu toate acestea, implementarea planului va depinde în mod esențial de capacitatea administrativă și de implementare a organismelor de implementare, care va trebui monitorizată îndeaproape.

România a furnizat estimări ale costurilor pentru fiecare măsură prevăzută în plan. Informațiile și dovezile prezentate de România, în urma solicitărilor de furnizare de informații suplimentare adresate de Comisie în cursul etapei de evaluare a planului, arată că justificarea privind cuantumul costurilor totale estimate este „într-o măsură moderată” rezonabilă, plauzibilă, proporțională și conformă cu principiul eficienței din punctul de vedere al costurilor. România a furnizat suficiente informații și dovezi potrivit cărora cuantumul costurilor totale estimate ale planului care urmează să fie finanțate în temeiul mecanismului nu va face obiectul unei finanțări existente sau planificate din partea Uniunii.

Planul furnizează informații suficient de detaliate privind structura națională menită să îndeplinească funcția de sistem de control intern al Mecanismului de redresare și reziliență. Planul prezintă o structură bine definită a sistemului de control intern, iar modul în care este conceput sistemul de control pare adecvat. Mecanismele și instrumentele menite să abordeze dubla finanțare par adecvate. Acțiunile în curs vor fi finalizate înainte de furnizarea primei tranșe.

Planul de redresare și reziliență al României este structurat în jurul a șase piloni coerenți care sprijină obiectivele comune ale planului și redresarea economiei României. Fiecare pilon se articulează în jurul unor componente care prevăd pachete coerente de reforme și investiții care se consolidează reciproc și sunt complementare.

Grafic: Schema de evaluare

(1) Răspuns echilibrat	(2) Recomandări specifice adresate României	(3) Creștere economică, locuri de muncă...	(4) DNSH	(5) Țintă verde	(6) Țintă digitală	(7) Impact de durată	(8) Jaloane și ținte	(9) Stabilirea costurilor	(10) Sisteme de control	(11) Coerență
A	A	A	A	A	A	A	A	B	A	A

2. PROVOCĂRI ÎN MATERIE DE REDRESARE ȘI REZILIENȚĂ: CONTEXT

2.1. Perspectivele și evoluțiile macroeconomice înregistrate de la prezentarea raportului de țară din 2020

Economia României a înregistrat o creștere robustă în ultimii ani și a făcut față relativ bine încetinirii creșterii economice din 2020. Creșterea economică din trecut s-a bazat în principal pe consumul privat, stimulat prin reduceri repetate ale impozitelor și creșteri ale salariilor minime și ale salariilor din sectorul public, ceea ce a condus la deficite bugetare și de cont curent ridicate și în creștere încă dinainte de declanșarea pandemiei de COVID-19. În 2020, consumul privat s-a prăbușit în timpul măsurilor de izolare din primăvară, iar șocurile asupra cererii externe și perturbările lanțului de aprovizionare au afectat exporturile. Cu toate acestea, PIB-ul real s-a contractat doar cu 3,9 %, una dintre cele mai scăzute contracții din UE. La fel ca în majoritatea țărilor, evoluția activității economice pe parcursul anului a fost foarte volatilă: după o creștere de aproape 1 % în primul trimestru, PIB-ul real a scăzut cu 11,8 % în al doilea trimestru,

înainte de a se redresa în al treilea trimestru și în al patrulea trimestru, cu 5,5 % și, respectiv, cu 4,6 %. Numărul limitat de restricții din a doua jumătate a anului și evoluția relativ robustă a salariilor, care a sprijinit consumul, au determinat încetinirea relativ moderată a activității economice în 2020. Deficitul bugetar a crescut și mai mult, ajungând la peste 9 % din PIB, în timp ce deficitul de cont curent a crescut la aproximativ 5 % din PIB. După doi ani de presiuni inflaționiste în creștere, inflația a scăzut în 2020 la 2,3 %, în principal ca urmare a scăderii puternice a prețurilor la energie.

Scenariul macroeconomic prevăzut în planul de redresare și reziliență al României este bazat pe ipoteza unei redresări rapide a economiei. Conform planului, PIB-ul real urmează să crească cu 4,9 % în 2021 și să crească în continuare în perioada următoare, ajungând la 5,2 % în 2022 și la 5,6 % în 2023, înainte de a scădea ușor la 5,2 % în 2024. România preconizează în PNRR că, pe durata de viață a planului, se va înregistra o creștere medie anuală a PIB-ului real de 4,8 %, care este comparabilă cu creșterea medie a economiei românești din cei cinci ani anteriori crizei provocate de pandemia de COVID-19. Principalii factori de creștere sunt sporirea puternică a investițiilor și, într-o mai mică măsură, redresarea consumului privat. Exporturile nete vor reduce creșterea. După ce a scăzut în 2020, inflația urmează să crească până la o medie anuală de 3,1 % în 2021 și să scadă la 2,4 % în 2024.

Conform previziunilor din cadrul scenariului macroeconomic, șomajul a atins nivelul maxim în 2020. Schemele de sprijin destinate salariaților și angajatorilor și pentru stimularea ocupării forței de muncă instituite la începutul pandemiei au atenuat impactul acesteia asupra pieței forței de muncă, șomajul crescând doar moderat, de la 3,9 % în 2019 la 5 % în 2020. În 2021, se preconizează că rata șomajului va scădea la 4,8 % și va continua să scadă la 4 % în 2022 și la 2,8 % în 2026 (a se vedea tabelul 1 de mai jos). După o reducere de 1,8 % în 2020, se preconizează că numărul de persoane încadrate în muncă va crește în 2021 cu 0,2 % și va crește în continuare cu aproximativ 0,7 % în 2022, conform previziunilor de primăvară ale Comisiei. Proporția persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială (31,2 % în 2019) este printre cele mai ridicate din UE și cu mult peste media UE (20,9 %). Grupurile vulnerabile sunt mai expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială, inclusiv copiii, populația rurală, romii, lucrătorii slab calificați și persoanele cu dizabilități. Se consideră că aceste inegalități au fost exacerbate și mai mult din cauza crizei.

Disparitățile regionale din România sunt printre cele mai mari din UE. Există decalaje semnificative între regiuni în ceea ce privește nivelul investițiilor, productivitatea, competitivitatea și ocuparea forței de muncă. Este probabil ca tendința de reducere ușoară a disparităților dintre capitală și restul regiunilor, precum și dintre zonele urbane și cele rurale să fi fost inversată de consecințele socioeconomice ale pandemiei.

În 2020, deficitul bugetar a fost de 9,2 % din PIB, preconizându-se că va scădea ulterior. Bugetul pentru 2021 stabilește ca țintă un deficit de lichidități de 7,13 % din PIB în termeni de lichidități (care ar trebui să fie de aproximativ 8 % din PIB în termenii Sistemului european de conturi). În 2021, guvernul a implementat o serie de măsuri de consolidare fiscal-bugetară, cum

ar fi amânarea creșterii pensiilor, înghețarea salariilor din sectorul public și anularea anumitor prime și tichete de vacanță din sectorul public. Aceste măsuri au constituit punctul de plecare pentru o consolidare fiscal-bugetară foarte necesară pentru a stăvili riscurile tot mai mari la adresa sustenabilității finanțelor publice. În același timp, politica fiscal-bugetară va sprijini redresarea economică. Conform strategiei fiscal-bugetare pe termen mediu, guvernul intenționează să reducă treptat deficitul global sub 3 % din PIB până în 2024, în conformitate cu Recomandarea Consiliului adresată României în cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive[3].

Dezechilibrele macroeconomice au crescut în urma crizei. În februarie 2020, Comisia a concluzionat că România se confrunta cu dezechilibre macroeconomice, legate în special de riscurile privind competitivitatea prin costuri, de deteriorarea poziției externe și de creșterea deficitului de cont curent, în contextul unei politici fiscal-bugetare expansioniste și al unui mediu de afaceri imprevizibil. Deficitul de cont curent a continuat să crească în 2020, ajungând la aproximativ 5 % din PIB, și se preconizează că va rămâne ridicat în 2021 și 2022. După ani de îmbunătățire, poziția investițională internațională netă s-a înrăutățit până la aproximativ - 47 % din PIB în 2020 și se preconizează că nu se va îmbunătăți anul acesta sau anul viitor, având în vedere persistența deficitelor mari de cont curent. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a condus, de asemenea, la o creștere semnificativă a datoriei publice, care se preconizează că va continua în pofida consolidării fiscal-bugetare planificate. Pe de altă parte, presiunile asupra competitivității prin costuri s-au atenuat într-o oarecare măsură, în pofida unei legături relativ robuste între performanță și nivelul salariilor în 2020. În ceea ce privește sectorul financiar, majoritatea riscurilor la adresa stabilității financiare se diminuaseră deja încă dinainte de declanșarea pandemiei, ca urmare a modificării adoptate în ianuarie 2020 a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 114/2018. Băncile românești, care sunt în mare parte cu capital străin, au rămas bine capitalizate și au dispus de lichidități pe parcursul anului 2020. Cu toate acestea, retragerea măsurilor de sprijin ar putea duce la o creștere a numărului de falimente și a nivelului creditelor neperformante, cu implicații negative pentru bilanțurile băncilor.

Riscurile legate de sustenabilitatea datoriei rămân ridicate. În urma declanșării crizei provocate de pandemia de COVID-19, ponderea datoriei publice a crescut (47,3 % din PIB în 2020 și, conform previziunilor, 49,7 % din PIB în 2021), deși de la un nivel relativ scăzut (35,3 % din PIB în 2019). Imprevizibilitatea politicilor a rămas un motiv de îngrijorare în 2020, în special având în vedere adoptarea unei legislații cu consecințe semnificative asupra sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și lung, în special Legea nr. 217/2019 privind pensiile. Indicatorii standard de sustenabilitate a finanțelor publice arătau riscuri ridicate încă

[3]COM(2021) 530 final și Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de convergență al României pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021.

dinaintea crizei provocate de pandemia de COVID-19, din cauza deficitelor bugetare ridicate și a creșterii semnificative preconizate a costurilor legate de îmbătrânirea populației, generate de pensii. În pofida ponderii relativ scăzute a datoriei publice în PIB în comparație cu media UE, România se confruntă cu riscuri în ceea ce privește sustenabilitatea finanțelor publice pe termen scurt (și anume, indicatorul S0 depășește pragul critic). În primăvara anului 2020, randamentele datoriei suverane a României s-au ridicat la aproximativ 6 %, ceea ce a generat preocupări cu privire la accesul pe piață. Cu toate acestea, randamentele au scăzut de atunci și, în iulie 2021, au fost de aproximativ 3,2 %. Datoria suverană a României este evaluată la nivelul cel mai scăzut al categoriei investițiilor sigure (*investment grade*), iar în 2020 toate cele trei agenții de rating au revizuit perspectiva pentru datoria suverană a României de la „stabilă" la „negativă". Cu toate acestea, în primăvara anului 2021, cele trei agenții de rating au revizuit perspectiva pentru datoria suverană a României înapoi la „stabilă", ca urmare a diminuării riscurilor fiscal-bugetare, menținând însă ratingul. În ansamblu, se consideră că România se confruntă cu riscuri ridicate în ceea ce privește sustenabilitatea finanțelor publice și pe termen mediu. În cadrul unui scenariu de referință, se preconizează că nivelul datoriei publice va crește până în 2031, în absența unor schimbări la nivelul politicilor În plus, există riscuri care decurg din ponderea ridicată a datoriei publice denominate în valută (52,1 % din total, din care 44,1 % în EUR în iunie 2021).

În comparație cu cele mai recente previziuni ale Comisiei, scenariul macroeconomic care stă la baza PNRR-ului este mai puțin optimist[4]. Previziunile intermediare ale Comisiei din vara anului 2021 estimează că PIB-ul real al României va crește cu 7,4 % în 2021 și, respectiv, cu 4,9 % în 2022. Atât previziunile autorităților române, cât și cele ale Comisiei țin cont de impactul deplin al Mecanismului de redresare și reziliență (MRR). În ceea ce privește exporturile nete, atât Comisia, cât și autoritățile române preconizează o contribuție negativă a acestora la creșterea economică în 2021 și 2022. Previziunile privind piața forței de muncă diferă într-o oarecare măsură, întrucât conform PNRR șomajul a atins un nivel maxim în 2020 (4,9 %), preconizându-se că ulterior va scădea treptat. În schimb, previziunile de primăvară ale Comisiei estimează o rată a șomajului de 5,2 % în 2021, cu o scădere la 4,8 % în 2022. Previziunile privind inflația sunt foarte similare pentru 2021[5], în timp ce pentru anii următori datele disponibile nu permit efectuarea unei comparații. În previziunile sale din primăvara anului 2021, Comisia a estimat un deficit public de 8 % din PIB în 2021 și de 7,1 % din PIB în 2022, în timp

[4] În august 2021, Comisia Națională de Strategie și Prognoză a revizuit creșterea PIB-ului real la 7 % în 2021 și la 4,9 % în 2022. PNRR-ul transmis de România la 31 mai 2021 nu a fost actualizat pentru a lua în considerare această previziune revizuită.

[5] În previziunile sale revizuite din august, Comisia Națională de Strategie și Prognoză estimează că inflația prețurilor de consum (IPC) va fi în medie de 4,2 % în 2021 și de 3,5 % în 2020. Aceste cifre sunt mai mari decât cele prevăzute în previziunile intermediare de vară ale Comisiei, care estimează inflația măsurată cu ajutorul indicelui armonizat al prețurilor de consum (IAPC) la 3,1 % în 2021 și, respectiv, la 2,9 % în 2022. Diferența poate rezulta nu numai din faptul că cele două previziuni au fost efectuate la momente diferite, ci și din faptul că în alcătuirea coșului de consum aferent IAPC și IPC intră elemente diferite.

ce datoria publică urma să atingă 49,7 % din PIB în 2021 și, respectiv, 52,7 % din PIB în 2022. În prezent, previziunile Comisiei nu se referă la anii de după 2022. PNRR-ul României nu include estimări privind evoluția deficitului bugetar și a datoriei publice.

Scenariul macroeconomic al PNRR era plauzibil la momentul la care a fost înaintat planul. Scenariul economic prevăzut în plan a stat la baza întocmirii bugetului pentru 2021, a programului național de reformă, a programului de stabilitate și de convergență și a fost elaborat de Comisia Națională de Strategie și Prognoză. Pentru 2021 și 2022, acesta a fost similar cu previziunile de primăvară ale Comisiei. Dat fiind faptul că în primul trimestru al anului 2021 economia a înregistrat performanțe mai bune decât se preconizase, aceste estimări ale PNRR-ului par acum mai degrabă prudente. Perspectivele macroeconomice și fiscal-bugetare continuă să fie afectate de un grad ridicat de incertitudine legată de pandemia de COVID-19 și de consecințele sale economice.

Tabelul 1: Comparația evoluțiilor macroeconomice și previziuni

	2019	2020	2021		2022		2023	2024	2025	2026
	COM	COM	COM	PRR	COM	PRR	PRR	PRR	PRR	PRR
PIB-ul real (variație %)	4,1	-3,9	5,1	4,9	4,9	5,2	5,6	5,2	4,2	3,8
Ocuparea forței de muncă (variație %)	-0,1	-1,8	0,1		0,7					
Rata șomajului (variație %)	3,9	5	5,2	4,8	4,8	4	3,5	3,2	3	2,8
Inflația IAPC (variație %)	3,9	2,3	2,9	3,2	2,7			2,5		
Soldul bugetului general (% din PIB)	-4,4	-9,2	-8		-7,1					
Ponderea datoriei brute (% din PIB)	35,3	47,3	49,7		52,7					
Sursă: Previziunile de primăvară din 2021 ale Comisiei (COM); planul de redresare și reziliență (PRR)										

2.2. Provocări legate de creșterea durabilă, coeziune, reziliență și politicile pentru noua generație

Pandemia de COVID-19 a avut și continuă să aibă un puternic impact economic, social și sanitar asupra României, amplificând și mai mult unele dintre deficiențele sale structurale.

Creştere inteligentă, sustenabilă şi favorabilă incluziunii

În mediul de afaceri din România persistă o serie de provocări care ar trebui abordate pentru a sprijini creșterea durabilă. Birocrația excesivă și capacitatea insuficientă a autorităților publice de a furniza servicii de calitate, inclusiv servicii digitale, afectează cetățenii

și întreprinderile, în special IMM-urile. Cerințele legale impuse furnizorilor de servicii, inclusiv membrilor profesiilor reglementate, împiedică și mai mult dezvoltarea pieței. Pentru 89 % din întreprinderile românești, complexitatea procedurilor administrative reprezintă o problemă atunci când desfășoară activități economice, iar 96 % din acestea consideră că modificarea rapidă a legislației reprezintă un obstacol. Corupția rămâne, de asemenea, o problemă majoră pentru mediul de afaceri[6]. Acordarea de licențe comerciale face obiectul unor proceduri multiple și care se suprapun[7]. România are o cotă mică de întreprinderi cu creștere puternică, de aproximativ 3-4 %, cu mult sub media UE de 11 %. Aceste întreprinderi cu creștere puternică sunt foarte concentrate (aproape exclusiv în sectorul serviciilor) și se confruntă cu o serie de constrângeri financiare, în special în ceea ce privește finanțarea prin capitaluri proprii și finanțarea prin îndatorare[8]. Piața capitalului de risc este subdezvoltată[9] și doar 2,1 % din întreprinderi desfășoară activități de cercetare și dezvoltare, procent cu mult sub media UE (22,6 %). Aceasta este limitată la un număr redus de activități și sectoare și este concentrată în doar două regiuni. Barierele de reglementare împiedică, de asemenea, cooperarea dintre mediul academic și mediul de afaceri și contribuie la capacitatea de inovare redusă în materie de C&D a sectorului privat. România ar trebui să sprijine crearea unui ecosistem antreprenorial atât la nivel local/regional, cât și la nivel național, și să simplifice totodată cerințele legale impuse întreprinderilor prin implementarea unor principii cum ar fi principiul aprobării tacite, principiul „doar o singură dată", principiul numărului constant și accesibilitatea online a procedurilor de acordare a licențelor.

Realizarea reformelor majore și a investițiilor publice majore este strâns legată de buna guvernanță, care trebuie îmbunătățită în continuare. Într-o serie de situații, procesul decizional a fost imprevizibil, recurgându-se adesea la ordonanțe de urgență ale guvernului, ceea ce eludează procesul decizional obișnuit. Calitatea și utilizarea eficace a evaluărilor impactului reglementărilor și a evaluărilor *ex post* nu au devenit încă o practică obișnuită, impunându-se totodată necesitatea unui cadru mai solid pentru planificarea strategică și bugetară, precum și sporirea eficacității achizițiilor publice. Consultările publice și integrarea feedbackului primit de la societatea civilă nu sunt sistematice. Aducerea de îmbunătățiri modului în care se stabilesc proiectele prioritare și elaborarea unor proiecte de înaltă calitate rămân o provocare, ceea ce afectează capacitatea de absorbție a fondurilor UE. Eficiența achizițiilor publice rămâne un

[6] Comisia Europeană, (2020). Sondajul Eurobarometru Flash nr. 482, *Atitudinea întreprinderilor față de corupția din UE*. Disponibil la adresa: https://data.europa.eu/data/datasets/s2248_482_eng?locale=ro.

[7] Pe baza unui studiu recent al OCDE privind licențele comerciale în România (proiect finanțat de PSRS 2018 – „Comprehensive redesign of the licensing system in Romania").

[8] Flachenecker, F., Gavigan, J., Goenaga Beldarrain, X., Pasi, G., Preziosi, N., Stamenov, B. și Testa, G. (2020), „High Growth Enterprises: demographics, finance and policy measures", EUR 30077 EN, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg. Anexa 4.19 la Raportul tehnic al JRC.

[9] Conform celui mai recent sondaj comunitar privind inovarea (CIS) (Eurostat).

motiv de îngrijorare. Întreprinderile de stat, dintre care unele sunt esențiale pentru realizarea investițiilor UE, nu respectă adesea normele existente în materie de guvernanță corporativă, iar numirile politice ale consiliilor de administrație interimare au devenit o practică standard. Performanța financiară a acestora s-a deteriorat de-a lungul anilor, cu implicații negative pentru bugetul de stat. Rămân o provocare respectarea obligațiilor fiscale și colectarea impozitelor, precum și finalizarea reformelor administrative menite să îmbunătățească performanța Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Sistemul de cercetare și inovare (C&I) slab și subfinanțat afectează perspectivele țării de modernizare economică și de îmbunătățire a competitivității. Fragmentarea instituțională a bazei științifice publice, finanțarea publică scăzută a C&D și slaba guvernanță a politicii de C&I au dus la lipsa unei mase critice de C&D, la diminuarea resurselor umane, la un exod al creierelor și la performanțe slabe în domeniul științei și tehnologiei. Cu cheltuieli în materie de C&D de doar 0,48 % din PIB în 2019[10], comparativ cu ținta națională de 2 % prevăzută în cadrul Strategiei Europa 2020, România rămâne printre țările cu cele mai slabe rezultate în materie din UE. Investițiile publice în C&D au fost de 0,2 % din PIB, în timp ce cheltuielile private pentru C&D au fost de numai 0,28 % din PIB. Slaba cooperare dintre mediul academic și mediul de afaceri și capacitatea scăzută de absorbție în materie de C&D a întreprinderilor împiedică și mai mult difuzarea inovării și recuperarea decalajelor tehnologice, în special în rândul întreprinderilor naționale. Calitatea sistemului de cercetare ar putea fi îmbunătățită prin reformarea bazei științifice publice și prin alocarea unei finanțări publice suficiente pentru C&D într-un mod competitiv, oferind în același timp cercetătorilor cariere și oportunități atractive. Reformele specifice și stimulentele de finanțare care sprijină cooperarea dintre mediul academic și mediul de afaceri, întreprinderile nou-înființate inovatoare și recuperarea decalajelor tehnologice în rândul IMM-urilor sunt esențiale pentru sporirea competitivității și sprijinirea tranziției verzi și a tranziției digitale.

Implementarea strategiilor de cercetare și inovare pentru specializarea inteligentă (RIS3) a consolidat conexiunile dintre diversele niveluri de guvernanță (națională, regională) și diversele domenii de politică (C&I, politici industriale, dezvoltare regională, învățământ superior). Definirea priorităților de investiții prin intermediul procesului de descoperire antreprenorială din cadrul RIS3 a facilitat consolidarea capacității instituționale atât la nivel național, cât și la nivel regional. Este important să se continue implementarea RIS3 regionale prin evidențierea nevoilor regionale și prin facilitarea creării de noi structuri pentru guvernanța inovării (de exemplu, consorții regionale)[11].

---

[10] Conform datelor preliminare, sursa: INSSE.

[11] Ranga, M. (2018), „Smart specialisation as a strategy to develop early-stage regional innovation systems", *European Planning Studies* 26 (11): 2125-2146.

Coeziunea socială și teritorială

Pandemia de COVID-19 a afectat piața forței de muncă din România și a accentuat provocările existente. Rata șomajului a crescut în 2020, fiind afectate în special persoanele slab calificate (8,1 % în 2020 față de 6,3 % în 2019) și tinerii (șomajul în rândul tinerilor a fost de 16,8 % în 2020). Serviciile care vizează reducerea inactivității și facilitarea accesului la piața forței de muncă, inclusiv pentru grupurile vulnerabile, rămân limitate. Sunt necesare reforme pentru a consolida serviciile publice de ocupare a forței de muncă ce oferă măsuri de activare adecvate și programe specifice de perfecționare și recalificare, eliminând totodată treptat schemele de reducere a timpului de muncă.

Sărăcia și inegalitatea veniturilor s-au accentuat în timpul pandemiei, iar disparitățile regionale persistă, grupurile vulnerabile fiind mai afectate decât alte categorii ale populației. Măsurile urgente de politică care au vizat protejarea veniturilor în timpul crizei, împreună cu sistemul preexistent de impozite și de prestații sociale au amortizat aproximativ 86 % din pierderile de venituri ale gospodăriilor, peste două treimi datorându-se sistemelor temporare de subvenții pentru salarii[12]. Cu toate acestea, nivelul de acoperire și gradul de adecvare ale sistemului de protecție socială sunt scăzute, în timp ce disponibilitatea, calitatea și integrarea serviciilor de ocupare a forței de muncă, educaționale, de sănătate și sociale sunt limitate. În plus, persoanele cu dizabilități nu beneficiază de un sprijin suficient pentru a avea un trai independent și acces la un loc de muncă. Se constată foarte puține progrese în ceea ce privește situația comunității rome, care se confruntă cu probleme semnificative în materie de acces la serviciile de bază (asistență medicală, educație și locuințe), ceea ce duce la adâncirea decalajului în contextul în care, în general, pe piața forței de muncă este tot mai mult nevoie de lucrători calificați. Rata privării de locuință este cea mai ridicată din UE și are un efect negativ asupra incluziunii sociale. Indicatorul social de referință[13] a rămas neschimbat de mulți ani și s-a depreciat considerabil în raport cu salariul minim. Unul din trei lucrători atipici este expus riscului de deprivare materială severă, în timp ce lucrătorii zilieri și sezonieri nu au acces formal la drepturi de securitate socială în caz de șomaj, concediu de maternitate, accident și accident de muncă. România ar beneficia de pe urma sporirii nivelului de acoperire și a gradului de adecvare ale asistenței sociale care ar rezulta din implementarea reformei venitului minim de incluziune inițiată în 2016. România ar trebui, de asemenea, să asigure disponibilitatea soluțiilor în materie de locuințe sociale și care oferă protecție și a serviciilor conexe pentru grupurile vulnerabile și să garanteze accesul lucrătorilor atipici la drepturi de securitate socială.

---

[12] Constatări bazate pe modelul Euromod: a se vedea Christl, M., De Poli, S., Figari, F., Hufkens, T., Leventi, C., Papini, A. and Tumino, A. (2021) „The cushioning effect of fiscal policy in the EU during the COVID-19 pandemic", JRC Working Papers on Taxation and Structural Reforms, februarie 2021, studiu disponibil la adresa https://ec.europa.eu/jrc/en/thematic-research-fiscal-policy/jrc-working-papers-taxation-and-structural-reforms.

[13] Legea nr. 225/2021 prevede actualizarea anuală a indicatorului social de referință. Actualizarea ar urma să intre în vigoare în martie 2022 și va fi egală cu rata anuală a inflației.

În România, consecințele socioeconomice ale pandemiei de COVID-19 vor fi diferite de la o regiune la alta din cauza decalajelor semnificative în materie de investiții și productivitate și a profilurilor de specializare diferite. Acest lucru implică un risc considerabil de adâncire a disparităților regionale. Este probabil ca provocările existente să se intensifice din cauza creșterii șomajului și a ratei de inactivitate. Disparitățile regionale mari și productivitatea scăzută a anumitor sectoare au un impact negativ asupra creșterii durabile pe termen lung. Lipsa oportunităților, a accesului la servicii și căutarea unor condiții de viață mai bune reprezintă principala cauză a decalajului dintre mediul rural și cel urban, a disparităților și inegalităților regionale și a emigrării. Ar trebui puse în aplicare acțiuni de politică specifice pentru a îmbunătăți mediul de afaceri, accesul la servicii publice de bază în domeniile sănătății, educației și activităților de agrement într-un context social, accesul la conectivitate și competențe digitale, inovarea și tehnologia, precum și infrastructura de transport. Complementaritatea cu fondurile politicii de coeziune și cu alte fonduri ale UE va avea un rol important pentru a se asigura implementarea reformelor și a investițiilor într-un mod care să permită consolidarea lor reciprocă.

Reziliența sanitară, economică, socială/instituțională

Pandemia actuală a accentuat puternic deficiențele structurale ale sistemului de sănătate din România. Reziliența sistemului de sănătate a fost slăbită de deficitul considerabil de forță de muncă din domeniul sănătății, de nevoia acută de infrastructură medicală și de echipamente medicale, de formarea insuficientă a personalului medico-sanitar și de gradul limitat de continuitate și integrare dintre diferitele niveluri de îngrijire. Pandemia a evidențiat și mai mult disparitățile regionale și acoperirea limitată a asistenței medicale pentru grupurile cu venituri reduse, persoanele în vârstă și persoanele neasigurate. Vor fi necesare reforme și investiții pentru a consolida sistemul de sănătate. Reforma sistemului de sănătate ar trebui să vizeze două direcții principale. Este necesar să se mențină și să se suplimenteze efectivele de personal medico-sanitar și echipamentele unităților spitalicești (în special ale celor cu pacienți infectați cu COVID-19). Acoperirea și accesibilitatea serviciilor de sănătate pentru toți cetățenii trebuie îmbunătățite, reflectând tendințele demografice și decalajul dintre zonele urbane și cele rurale[14]. Acest lucru va necesita, de asemenea, îmbunătățiri în ceea ce privește asistența medicală primară și ambulatorie și îngrijirea pe termen lung, precum și în ceea ce privește utilizarea serviciilor de e-sănătate și telemedicină.

Modificările aduse legilor justiției în perioada 2017-2019 au generat provocări în ceea ce privește eficiența, calitatea și independența sistemului judiciar. Actualul guvern s-a angajat să modifice rapid legislația relevantă în conformitate cu recomandarea formulată în raportul din

[14] A se vedea, de exemplu, „OECD/EC-JRC (2021), Access and Cost of Education and Health Services: Preparing Regions for Demographic Change", OECD Rural Studies, OECD Publishing, Paris, https://doi.org/10.1787/4ab69cf3-en.

2019 din cadrul MCV și să adopte măsuri concrete pentru a asigura independența sistemului judiciar și pentru a soluționa problema tot mai acută a insuficienței personalului din sistemul judiciar. Un prim pas în direcția anulării măsurilor anterioare a fost făcut la jumătatea lunii februarie 2021, când guvernul a aprobat un proiect legislativ de desființare a Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție. Totuși, acest proiect de act legislativ este încă pe agenda de lucru a Parlamentului.

Independent de PNRR-ul României și în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), România are obligația de a implementa angajamentele asumate în cadrul MCV. În temeiul principiului cooperării loiale prevăzut la articolul 4 alineatul (3) din TUE, România trebuie să țină seama în mod corespunzător de rapoartele elaborate de Comisie pe baza respectivei decizii și, în special, de recomandările formulate în cadrul acestor rapoarte. Calendarul MCV este independent, iar angajamentele asumate în cadrul procesului MCV trebuie să fie îndeplinite înainte ca MCV-ul să poată fi închis.

Politicile pentru noua generație

Îmbunătățirea calității, a echității și a relevanței pe piața forței de muncă a educației și formării, precum și dezvoltarea competențelor de bază și a competențelor digitale sunt esențiale pentru redresarea economică și consolidarea rezilienței. Există o neconcordanță între nevoile de pe piața forței de muncă și competențele disponibile, în contextul declinului demografic. Deși în perioada 2016-2020 rata de ocupare a forței de muncă a crescut de la 61,6 % la 65,6 %, populația în vârstă de muncă (15-64 de ani)[15] și forța de muncă[16] au scăzut în ultimii cinci ani cu 6 % și, respectiv, cu 2 %, ceea ce a făcut și mai importantă valorificarea resurselor umane existente. Este probabil ca aceste tendințe să diminueze contribuția forței de muncă la creșterea PIB-ului, întreprinderile confruntându-se cu dificultăți în ocuparea posturilor vacante și în găsirea competențelor relevante. Competențele absolvenților de învățământ profesional și superior nu sunt suficient de aliniate la piața forței de muncă, ceea ce contribuie, de asemenea, la procentul ridicat de tineri care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (14,7 % în 2019, al doilea loc în UE ca număr). Rata persoanelor care au părăsit timpuriu școala este încă ridicată. Nivelul competențelor de bază la citit, matematică și științe, măsurat de PISA, precum și nivelul competențelor digitale ale tinerilor sunt, de asemenea, printre cele mai scăzute din UE. În plus, infrastructura digitală din școli necesită îmbunătățiri urgente, persistând totodată decalajul dintre mediul rural și cel urban în domeniul educației și provocările legate de incluziunea romilor în sistemul de învățământ. În pofida măsurilor luate de autorități, închiderea școlilor din cauza COVID-19 și trecerea la învățământul la distanță ca urmare a acestui fapt, precum și perturbarea modulelor de învățare la locul de muncă pentru elevii din învățământul profesional și tehnic riscă să înrăutățească rezultatele în

[15] Eurostat, cod de date lfsa_pgacws.
[16] Populația activă din aceeași grupă de vârstă, 15-64 de ani.

materie de educație și să sporească inegalitățile deja ridicate. În acest context, este esențial să se implementeze la nivel național un mecanism cuprinzător de previzionare a necesităților în materie de competențe (în prezent, în curs de elaborare în cadrul unui proiect finanțat de UE). De asemenea, sunt necesare investiții semnificative în dezvoltarea competențelor în toate domeniile.

2.3. Provocări legate de tranziția verde și tranziția digitală

Dimensiunea verde

Planul de redresare și reziliență ar trebui să contribuie la tranziția verde și este necesar ca cel puțin 37 % din alocarea financiară să contribuie la obiectivele climatice. Măsurile prevăzute în plan vor contribui la atingerea obiectivului de neutralitate climatică până în 2050 și a țintelor energetice și climatice pentru 2030, ținând seama de planurile naționale privind energia și clima ale statelor membre. Măsurile ar trebui să contribuie, de asemenea, la îndeplinirea țintelor de mediu privind deșeurile, apa, controlul poluării, mobilitatea durabilă, protejarea și refacerea biodiversității, împădurirea/reîmpădurirea, resursele marine și resursele de apă și să sprijine tranziția către sisteme alimentare durabile, precum și către o economie circulară, după caz, asigurând totodată că nimeni nu este lăsat în urmă ca urmare a tranziției.

România înregistrează unele dintre cele mai ridicate rate ale intensității carbonului și ale sărăciei energetice din UE. Pe baza evaluării de către Comisie a planului național final privind energia și clima al României, aceasta este pe cale să își îndeplinească țintele energetice și climatice pentru 2020, dar nu și țintele pentru 2030 privind energia din surse regenerabile și eficiența energetică. În plus, până la 1 septembrie 2021, România nu a notificat Comisiei strategia sa națională pe termen lung, astfel cum se prevede la articolul 15 din Regulamentul privind guvernanța. Prin urmare, implementarea planului național privind energia și clima va necesita eforturi semnificative pentru a promova producția și utilizarea curată a energiei, pentru a stimula renovarea clădirilor și pentru a spori eficiența energetică a rețelelor de termoficare. În acest context, România va trebui să asigure o tranziție justă și echitabilă, având în vedere posibilele efecte negative asupra regiunilor miniere ale țării și nivelul ridicat de sărăcie energetică existent, protejarea consumatorilor vulnerabili fiind astfel esențială.

În ceea ce privește energia din surse regenerabile, contribuția României la ținta fixată la nivelul UE pentru 2030 este inferioară ponderii de energie din surse regenerabile care rezultă din calculul efectuat în temeiul Regulamentului privind guvernanța uniunii energetice. Ar trebui să se ia măsuri pentru a spori ponderea energiei din surse regenerabile în

mixul energetic al României, inclusiv prin îmbunătățirea infrastructurilor, deoarece acestea ar putea îmbunătăți potențialul României de a genera energie din surse regenerabile[17].

Investițiile în eficiența energetică și în utilizarea eficientă a resurselor sunt încă foarte scăzute, iar parcul imobiliar al României este ineficient din punct de vedere energetic. În cadrul planului său național privind energia și clima, România și-a exprimat intenția de a depăși o rată de renovare de 3-4 %[18]. În același timp, stabilirea unui preț pentru externalitățile generate de utilizarea combustibililor fosili, de exemplu printr-un sistem fiscal mai verde, ar oferi un sprijin suplimentar tranziției către o economie neutră din punctul de vedere al emisiilor de carbon și ar contribui la o utilizare mai eficientă a resurselor în economie. În România, nu este dezvoltată practica de a lua în considerare utilizarea eficientă a resurselor în cadrul ciclului de producție și al ciclului de viață al produselor.

Având în vedere structura și evoluția sistemului românesc de transport, sporirea sustenabilității și a siguranței acestuia rămâne o provocare. În perioada 1990-2019, emisiile de gaze cu efect de seră (GES) generate de transporturi au crescut în România cu 52 % (față de o scădere globală de 65 % în toate sectoarele). În România, costurile externe (emisii, poluare, siguranță, congestionare) conexe transportului rutier, feroviar și maritim au fost estimate în 2016 la 22 de miliarde EUR anual, 97 % din aceste costuri fiind generate de utilizatorii drumurilor[19]. Conform Tabloului de bord european din 2019 privind transporturile, sectorul transporturilor din România obține punctaje sub media europeană în ceea ce privește toate aspectele legate de investiții și infrastructură. Starea generală și fiabilitatea rețelelor rutiere și feroviare sunt foarte slabe. Infrastructura nu ține pasul cu nevoile în materie de trafic generate de o economie în expansiune. Rețeaua rutieră este una dintre cele mai puțin dezvoltate din UE și înregistrează unul dintre cele mai slabe rezultate în materie de siguranță rutieră. Reforma sectorului feroviar stagnează. În plus, nivelul foarte scăzut al investițiilor în lucrări de întreținere a redus viteza de circulație a trenurilor și a afectat timpul de livrare a mărfurilor prin transportul feroviar. Transportul urban este afectat de subfinanțarea cronică, de organizarea necorespunzătoare a sectorului și de slaba capacitate administrativă a furnizorilor locali.

---

[17] În 2017, nivelul de interconectivitate a rețelelor de energie electrică a fost de 7 %, sub obiectivul de 10 % prevăzut pentru 2020. Nivelul planificat de interconectare până în 2030 este de 15,4. (*Evaluarea de către Comisie a planului național final privind energia și clima al României.* Disponibil la adresa: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/staff_working_document_assessment_necp_romania.pdf).

[18] În general, în orașele europene, o rată de renovare de 3 % în sectorul rezidențial poate duce la reduceri ale energiei necesare pentru încălzire și răcire de până la 32,5 % până în 2030. A se vedea, de exemplu, Pohoryles D.A., Maduta C., Bournas D.A. and Kouris L.A., (2020), „Energy performance of existing residential buildings in Europe: a novel approach combining energy with seismic retrofitting", Energy Build., 223, 10.1016/j.enbuild.2020.11002.

[19] Comisia Europeană (2019), „Sustainable Transport Infrastructure Charging and Internalisation of Transport Externalities", raport disponibil la adresa: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e0bf9e5d-a386-11e9-9d01-01aa75ed71a1

Costurile de mediu și costurile sociale ridicate și eficiența scăzută a sistemului de transport al țării necesită acțiuni semnificative pentru: (i) a promova un transfer modal de la transportul rutier la transportul feroviar și naval; (ii) a extinde electrificarea rețelei feroviare; (iii) a reduce emisiile generate de transportul rutier prin promovarea vehiculelor și a infrastructurii cu emisii zero și prin introducerea de măsuri în conformitate cu principiul „poluatorul plătește"; (iv) a dezvolta mobilitatea urbană durabilă, inclusiv modernizarea și extinderea serviciilor de transport public; și (v) a spori digitalizarea tuturor modurilor de transport. Având în vedere faptul că România ocupă unul dintre ultimele locuri în ceea ce privește siguranța rutieră (cu 96 de decese la un milion de locuitori față de media UE de 51 în 2019), sunt necesare reforme și investiții majore pentru a îmbunătăți siguranța rutieră, în special în zonele urbane și interurbane.

Calitatea slabă a aerului din România are un impact semnificativ asupra sănătății umane din această țară[20], până în prezent România nereușind să adopte și să prezinte un program național de control al poluării atmosferice, care trebuia să fie prezentat până în aprilie 2019. Trecerea la o energie mai curată și la un transport mai sustenabil ar putea fi, de asemenea, unul dintre principalele mijloace de abordare a provocărilor cu care se confruntă România în ceea ce privește calitatea aerului. În acest context, ar trebui luate, de asemenea, măsuri pentru a reduce și a controla poluarea atmosferică generată de biomasă, asigurând în continuare reducerea sărăciei energetice. Va fi important să se înregistreze progrese în ceea ce privește îmbunătățirea rețelei de monitorizare a aerului, având în vedere gravele deficiențe structurale ale acesteia.

Economia circulară a României are potențial, dar țara a rămas în urmă în acest domeniu, în special în domeniul managementului deșeurilor. România nu a elaborat încă o strategie și un plan de acțiune privind economia circulară. De asemenea, România are rate foarte scăzute de reciclare a deșeurilor municipale (14 %) și trebuie să investească masiv în reciclare în următorii câțiva ani pentru a atinge ținta de reciclare a deșeurilor municipale de 50 %, stabilită pentru 2020[21]. În ansamblu, România continuă să se bazeze în mare măsură pe tratarea mecano-biologică și pe depozitarea deșeurilor (o rată de depozitare a deșeurilor de 73,5 %), inclusiv în depozite de deșeuri neconforme și ilegale, în timp ce proiectele de tratare a deșeurilor situate mai sus în ierarhia deșeurilor sunt insuficient dezvoltate. O serie de investiții în sector au trebuit să fie transferate dintr-o perioadă de programare în alta. În decembrie 2017, România a adoptat planul național de gestionare a deșeurilor și recent a adoptat 41 de planuri județene de gestionare a deșeurilor și

[20] Conform celei mai recente evaluări a efectelor pe care îl au pulberile fine în suspensie (PM2,5) asupra sănătății, bazată pe *Raportul din 2020 privind calitatea aerului în Europa* elaborat de Agenția Europeană de Mediu, peste 25 000 de decese premature înregistrate în 2018 au drept cauză poluarea atmosferică din România.

[21] *Raportul de alertă timpurie* elaborat de Comisie (2018). Disponibil la adresa: https://ec.europa.eu/environment/waste/pdf/early_warning_report_RO.pdf și Evaluarea din 2019 a punerii în aplicare a politicilor de mediu ale UE. Raport de țară – România, disponibilă la: https://ec.europa.eu/environment/eir/pdf/report_ro_ro.pdf

planul de gestionare a deșeurilor din municipiul București, care se preconizează că vor fi conforme cu pachetul privind economia circulară. Acestea sunt documente de planificare/programatice foarte importante.

România are una dintre cele mai scăzute rate de conformitate cu legislația UE din domeniul apei (6 %) și se confruntă cu cele mai mari nevoi de investiții pentru a atinge și a menține conformitatea. Trebuie intensificate eforturile de extindere și modernizare a infrastructurii de apă potabilă și de ape uzate, pentru a asigura un serviciu sustenabil la un preț rezonabil. Deși s-au înregistrat progrese în ultimii ani, scurgerile de apă din rețeaua publică și neepurarea apelor uzate constituie în continuare o problemă.

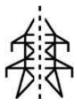
România are un peisaj divers și ecosisteme bogate, care se reflectă în abundența și diversitatea speciilor, dar a fost afectată de pierderea biodiversității și de degradarea ecosistemelor. Doar 68,2 % din tipurile sale de habitate și 45,7 % din speciile sale de interes comunitar se aflau într-o stare de conservare favorabilă în perioada 2013-2018[22]. În ultimele două decenii, România a fost afectată de inundații grave ale bazinelor hidrografice și ale zonei costiere, de secete și de degradarea terenurilor, parțial din cauza schimbărilor climatice. Prin urmare, protejarea naturii și stoparea degradării ecosistemelor și refacerea acestora, în paralel cu implementarea unei strategii privind infrastructura verde sunt necesare pentru a conserva ecosistemul României și pentru a consolida reziliența la amenințări cum ar efectele negative ale schimbărilor climatice. Actuala lipsă de integrare dintre politica privind natura și alte domenii de politică, în special în sectorul agricol, reprezintă obstacole în calea protecției naturii și contribuie la declinul biodiversității înregistrat în prezent. În plus, exploatarea forestieră ilegală intensivă a pădurilor din România constituie în continuare o problemă, ceea ce duce la reducerea capacității naturale a pădurilor de absorbi carbonul, la pierderea semnificativă a biodiversității și la creșterea riscurilor de dezastre.

Aplicarea taxării ecologice este relativ scăzută, iar România nu a integrat încă preocuparea pentru mediu în procesul de stabilire a bugetelor. Veniturile din taxele de mediu ca procent din PIB sunt scăzute (2,1 % din PIB față de media UE de 2,4 % din PIB în 2018). Acestea se referă la taxele de transport, excluzând combustibilii (0,14 % din PIB față de media UE de 0,46 % din PIB în 2018) și taxele pe poluare/resurse (0 % din PIB față de media UE de 0,1 % din PIB în 2018). În 2018, România nu instituise o politică de taxare a vehiculelor pe baza emisiilor de carbon ale acestora.

[22] https://www.eea.europa.eu/themes/biodiversity/state-of-nature-in-the-eu/article-17-national-summary-dashboards/conservation-status-and-trend.

Tabelul de mai jos oferă o imagine de ansamblu a obiectivelor, țintelor și contribuțiilor României în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2018 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice.

Tabelul 2: Obiectivele, țintele și contribuțiile României în temeiul Regulamentului privind guvernanța

	Ținte și contribuții naționale	**Cele mai recente date disponibile**	**2020**	**2030**	**Evaluarea nivelului de ambiție pentru 2030**
	Țintă obligatorie pentru emisiile de gaze cu efect de seră față de 2005 în temeiul Regulamentului privind partajarea eforturilor (RES) (%)	14 % *(date preliminare pentru 2018 – bazate pe estimările AEM)*	24 %	30,7 %	Nivel scăzut de ambiție *(34 % este rezultatul formulei prevăzute în RES)*
	Țintă/contribuție națională pentru energia din surse regenerabile: ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie (%)	23,9 % *(2018)*	24 %	30,7 %	Nivel scăzut de ambiție *(34 % este rezultatul formulei prevăzute în RES)*
	Contribuția națională la eficiența energetică:				
	Consumul de energie primară (Mtep)	32,6	43	32,3	Nivel scăzut de ambiție
	Consumul final de energie (Mtep)	23,6	30,3	25,7	Nivel foarte scăzut de ambiție
	Nivelul de interconectivitate a rețelelor electrice (%)	9,3 %	10 %	15,4 %	Nu se aplică.

Sursa: Evaluarea planului național final privind energia și clima al României, SWD(2020) 922 final.

Dimensiunea digitală

Planul de redresare și reziliență ar trebui să contribuie la tranziția digitală și este necesar ca cel puțin 20 % din alocarea financiară să contribuie la obiectivele digitale. Măsurile prevăzute în plan ar trebui, printre altele, să contribuie la transformarea digitală a sectoarelor economic și social (inclusiv a administrației publice, a serviciilor publice și a sistemelor de justiție, sănătate sau educație). Obiectivul măsurilor prevăzute în plan ar trebui să fie îmbunătățirea nu numai a competitivității, ci și a rezilienței, agilității și securității întreprinderilor și a actorilor publici, asigurând în același timp incluziunea.

În cadrul Indicelui economiei și societății digitale (DESI) pentru 2020, România ocupă locul 26 în rândul celor 27 de state membre ale UE[23]. În ceea ce privește conectivitatea, România are rezultate mai bune decât media UE, situându-se pe locul 11 în UE. Cu toate acestea, există un decalaj între zonele urbane și cele rurale în ceea ce privește infrastructura digitală: în timp ce 38 % din gospodăriile din mediul rural beneficiază de rețele de foarte mare capacitate (media UE fiind de 20 %), utilizarea benzii largi a stagnat la 66 % din gospodării și este cu mult sub media UE de 78 %. Între timp, benzile „pionier" 5G ar trebui să fie asignate în timp util, în condiții favorabile investițiilor, deși nu s-a adoptat încă legislația-cheie pentru a proteja securitatea rețelelor 5G.

România trebuie să consolideze competențele digitale ale populației și ale forței sale de muncă, reducând în același timp decalajul digital dintre zonele urbane și cele rurale. În pofida mai multor inițiative de a digitaliza sistemul de învățământ, necesitatea de a îmbunătăți dobândirea de competențe digitale se menține la un nivel ridicat. Există un decalaj digital semnificativ între zonele urbane (unde 5 % din școli nu sunt conectate) și zonele rurale (în care 24 % din școli nu sunt conectate). Cu toate că oferta de studii universitare care permit dobândirea de competențe digitale avansate la nivelurile de licență și masterat[24] este bine reprezentată în România în domeniile inteligenței artificiale (IA), calculului de înaltă performanță, securității cibernetice și științei datelor, sistemul de educație și formare, care include învățământul profesional și tehnic, precum și învățământul superior, nu facilitează dobândirea adecvată de competențe digitale. Din cauza disponibilității insuficiente a dispozitivelor digitale și a lacunelor în materie de competențe digitale ale elevilor și studenților, trecerea la învățământul la distanță în contextul pandemiei de COVID-19 a fost dificilă, în special pentru grupurile defavorizate, inclusiv pentru persoanele din zonele rurale și pentru romi. Cu toate acestea, România are rezultate bune în ceea ce privește absolvenții de studii în domeniul TIC, situându-se pe locul 5 în rândul statelor membre ale UE, 5,6 % din numărul total al absolvenților obținând o diplomă în acest domeniu. Totuși, din cauza numărului redus de absolvenți de învățământ terțiar, numărul specialiștilor cu studii superioare, inclusiv în domeniul TIC, este insuficient. România continuă

[23] https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/romania.

[24] Righi, R., López-Cobo, M., Alaveras, G., Samoili, S., Cardona, M.., Vázquez-Prada Baillet, M., Ziemba, L.W., and De Prato, G. (2020), „Academic offer of advanced digital skills in 2019-20. International comparison. Focus on Artificial Intelligence, High Performance Computing, Cybersecurity and Data Science", Raport tehnic al JRC. În clasamentul care reunește țările UE27, Regatul Unit și Norvegia, România ocupă locul al doilea în materie de cursuri privind IA și locul al treilea în materie de cursuri privind știința datelor și calculul de înaltă performanță și este singura țară care oferă studii universitare specializate în domeniul calculului de înaltă performanță, jucând un rol de prim plan în oferta specializată din acest domeniu. A se vedea, de exemplu, Gómez Losada, Á., López-Cobo, M., Samoili, S., Alaveras, G., Vázquez-Prada Baillet, M., Cardona, M., Righi, R., Ziemba, L., and De Prato, G. (2020) „Estimation of supply and demand of tertiary education places in advanced digital profiles in the EU. Focus on Artificial Intelligence, High Performance Computing, Cybersecurity and Data Science", JRC.

să aibă cea mai scăzută rată de învățare în rândul adulților din UE (1 % în 2020), ceea ce accentuează puternic problema competențelor digitale insuficiente în rândul forței de muncă.

Adoptarea tehnologiilor digitale în cadrul întreprinderilor românești este sub media UE. 31 % din acestea utilizează cel puțin două tehnologii de IA (peste media UE de 25 %), iar 48 % utilizează cel puțin o tehnologie IA (de asemenea, peste media UE de 42 %). În timp ce, în ceea ce privește cloud computingul, dispozitivele inteligente și infrastructura de mare viteză, România înregistrează cele mai mari decalaje în raport cu media UE, adoptarea roboticii și a tehnologiei blockchain este comparabilă cu media UE. În plus, ponderea întreprinderilor care se așteaptă la niveluri mai ridicate de creștere ca urmare a sporirii digitalizării este, de asemenea, cu mult sub media UE, și anume 20 % față de 31 %[25]. Prin urmare, România ar trebui, de asemenea, să îmbunătățească digitalizarea întreprinderilor, cu o strategie națională axată pe transformarea digitală a întreprinderilor și pe promovarea interacțiunilor digitale dintre stat și întreprinderile private, în măsura posibilului. Sunt necesare măsuri specifice pentru a sprijini digitalizarea IMM-urilor și pentru a spori gradul de conștientizare cu privire la relevanța și beneficiile adoptării tehnologiilor digitale.

În ceea ce privește performanța serviciilor publice digitale, România s-a clasat pe ultimele locuri în rândul statelor membre ale UE în ultimii 3 ani, fapt care a ieșit în evidență în mod special în timpul pandemiei. În acest context, principalele obstacole în calea realizării unor servicii publice digitale funcționale în România sunt: (i) lipsa de coordonare dintre instituțiile publice în ceea ce privește instituirea unor astfel de servicii; (ii) migrarea specialiștilor în informatică din sectorul public către sectorul privat sau în alte țări; și (iii) lipsa generală de competențe digitale. În plus, deși serviciile publice digitale ar trebui extinse, ar trebui să se acorde o atenție specială interoperabilității, care a reprezentat o problemă recurentă în ultimii ani. În plus, nu s-au finalizat încă acțiunile privind eIDAS (identificarea electronică, autentificarea electronică și serviciile electronice de încredere).

Nivelul scăzut de digitalizare a sistemului de cercetare din România constituie un obstacol semnificativ în calea tranziției digitale. Investițiile insuficiente în materie de C&D în digitalizarea organizațiilor de cercetare, în special pentru a dezvolta infrastructuri naționale de date compatibile cu Cloudul european pentru știința deschisă, limitează performanța științifică și tehnologică a țării. Deși sectorul TIC are un mare potențial de inovare și este unul dintre puținele sectoare economice cu un număr însemnat de întreprinderi inovatoare nou-înființate și în faza de extindere, intensitatea investițiilor sale în C&D este printre cele mai scăzute din UE. Pentru a

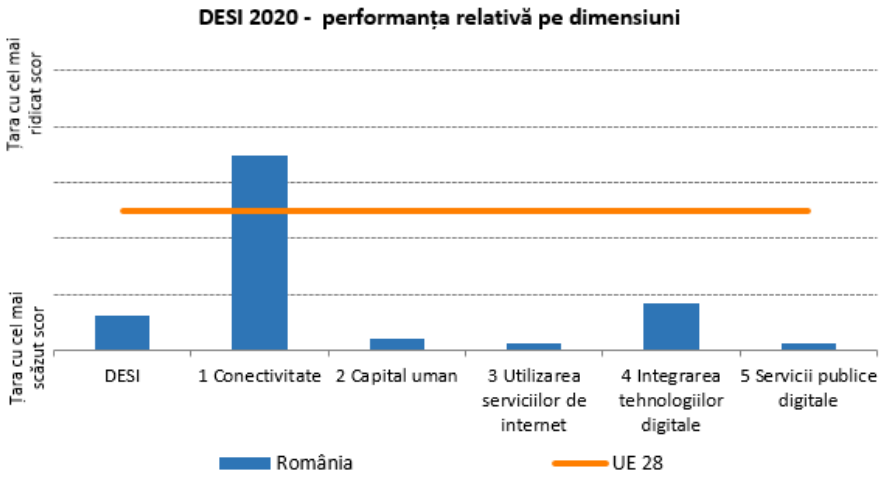
[25] Benedetti Fasil, C, Domnick, C, Fako, P, Flachenecker, F., Gavigan, J. P., Janiri, M. L., del Rio, J-C, Stamenov, B. and Testa, G., *High Growth Enterprises in the COVID-19 Crisis Context demographics, environmental innovations, digitalization, finance and policy measures*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2021.

soluționa această problemă sunt necesare măsuri de finanțare care să vizeze sporirea capacității de absorbție în materie de C&D a întreprinderilor și a capacităților lor manageriale/organizaționale de a desfășura activități de inovare.

Implicarea României în proiecte multinaționale ar putea fi consolidată în continuare. Țara este cosemnatară a mai multor declarații și inițiative la nivelul UE (de exemplu, privind următoarea generație de cloud pentru întreprinderi și sectorul public, procesoare și tehnologii ale semiconductorilor, Parteneriatul european pentru tehnologia blockchain, infrastructura de comunicații cuantice și cooperarea în domeniul inteligenței artificiale) și este membră a întreprinderii comune pentru calculul european de înaltă performanță. Întreprinderile românești adoptă tot mai mult inteligența artificială.

România se situează încă sub media UE în ceea ce privește înverzirea sectorului digital. Tranziția către o administrație, o economie și o societate digitalizate nu ar trebui să afecteze obiectivele de mediu ale țării. În 2018, România s-a numărat printre țările cu cele mai slabe rezultate la nivelul UE în ceea ce privește emisiile de CO_2 ale industriilor informaționale, acestea ajungând la 24,4 tone/milion din PIB. Investițiile în tehnologiile digitale esențiale, cum ar fi procesoarele de tensiune ultra-joasă (ULV), vor permite României să realizeze îmbunătățiri semnificative în ceea ce privește eficiența energetică și vor contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În același timp, centrele de date generează cea mai mare parte a emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul TIC (45 %). Prin urmare, investițiile în centre de date mai verzi vor genera rezultate pozitive în ceea ce privește reducerea amprentei de carbon a României.

Graficul 1: Performanța relativă a României în comparație cu media UE pentru cele cinci dimensiuni ale DESI pentru 2020

Locul ocupat de România în cadrul Indicelui economiei și societății digitale pentru 2020 https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/scoreboard/romania

Notă: Valoarea agregată la nivelul UE corespunde UE-28, pe baza Raportului privind DESI pentru 2020.

Caseta 1: Progresele înregistrate în vederea îndeplinirii obiectivelor de dezvoltare durabilă

Obiectivele de dezvoltare durabilă și cele patru dimensiuni care stau la baza Strategiei anuale privind creșterea durabilă.

Obiectivele de dezvoltare durabilă sunt integrate în semestrul european începând din ciclul 2020. Acest lucru implică un angajament ferm în favoarea durabilității în contextul coordonării politicilor economice și de ocupare a forței de muncă din UE. În această privință, prezenta secțiune evidențiază rezultatele obținute de România în materie de ODD-uri, în special cele patru dimensiuni care stau la baza Strategiei anuale privind creșterea durabilă pentru 2021 și care sunt relevante pentru planurile de redresare și reziliență (tranziția verde, echitatea, tranziția digitală și productivitatea și stabilitatea macroeconomică), indicând eventuale domenii în care investițiile și reformele conforme cu obiectivele mecanismului ar putea accelera și mai mult înregistrarea de progrese în îndeplinirea ODD-urilor.

Tranziția verde

Rezultatele în ceea ce privește îndeplinirea ODD-urilor legate de tranziția verde sunt inegale. De exemplu, România se situează cu mult sub media UE în ceea ce privește emisiile de gaze cu efect de seră în 2018, cu un indice de 46,8 față de 79,3 pentru UE. În ceea ce privește orașele și comunitățile durabile, România înregistrează o rată de suprapopulare de 46,3 %, cu mult peste media UE de 17,1 %. Consumul de energie primară al țării se apropie de media UE, cu un indice de 90,3.

Echitate

În România se înregistrează o situație critică, deși în curs de îmbunătățire, în ceea ce privește echitatea societății și a economiei. Performanța în ceea ce privește ODD 1 „Fără sărăcie” s-a îmbunătățit până în 2018, când rata persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială a scăzut la 32,5 %, în continuare cu mult peste media UE de 21,6 %. România are rezultate cu mult sub media UE în ceea ce privește starea bună de sănătate și bunăstarea, cu o speranță de viață de 71,7 pentru bărbați și, respectiv, de 79,9 ani pentru femei în 2018. Rata persoanelor care au părăsit timpuriu școala a scăzut de la 19,1 % în 2015 la 15,6 % în 2020. Diferența de remunerare dintre femei și bărbați este în curs de îmbunătățire, ajungând la 2,2 % în 2018, în scădere de la 5,6 % în 2015, însă este cu mult sub media UE (14,1 % în 2018).

Tranziția digitală și productivitatea

În ceea ce privește ODD 9 „Industrie, inovare și infrastructură”, România are rezultate foarte slabe în cazul cheltuielilor interne brute pentru C&D, cu 0,6 % în 2018, comparativ cu media UE de 2,2 %. De asemenea, România a rămas în urmă în ceea ce privește cererile de brevete, Oficiul European de Brevete primind din partea sa doar 100 de astfel de cereri în 2017. În 2018, rezultatele în ceea ce privește ODD 8 „Condiții de muncă decente și creștere economică” sunt slabe pentru „PIB-ul real pe cap de locuitor” și „productivitatea resurselor”. România se situează ușor peste media UE la capitolul „ponderea investițiilor în PIB” (21 % în 2018), dar s-a confruntat cu o scădere semnificativă în comparație cu nivelurile din 2013. Ponderea „tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare” a rămas ridicată în 2018 (17 %) față de media UE (12,9 %), deși s-a îmbunătățit din 2013. Rata de ocupare a forței de muncă a crescut în ultimii ani, apropiindu-se de media UE (69,9 % față de 73,2 % la nivelul UE) în 2018, în timp ce rata șomajului de lungă durată rămâne mai scăzută decât media UE.

Stabilitatea macroeconomică

România are o performanță mai slabă decât media UE în ceea ce privește ODD 16 „Pace, justiție și instituții puternice”. În special, în ceea ce privește accesul la justiție, cheltuielile publice pentru instanțele judecătorești s-au îmbunătățit treptat în ultimii 15 ani, în timp ce percepția cu privire la independența sistemului judiciar s-a înrăutățit considerabil în ultimii cinci ani: în 2016, 51 % dintre români au apreciat că sistemul judiciar este foarte/destul de bun, în 2019 acest procent a scăzut la 40 %, iar apoi crescut din nou la 51 % în 2020, tot sub media UE de 54 % pentru acest din urmă an.

3. OBIECTIVELE, STRUCTURA ȘI GUVERNANȚA PLANULUI

3.1. Strategia globală a planului

Planul de redresare și reziliență al României vizează să sprijine redresarea sa socioeconomică și dezvoltarea sa pe termen lung după pandemia de COVID-19. Acesta vizează, de asemenea, să sporească potențialul de creștere, abordând totodată provocările mai vechi care au rămas nesoluționate. Reformele și investițiile sunt structurate în jurul a șase piloni:

i) tranziția verde, ii) transformarea digitală, iii) creșterea inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, iv) coeziunea socială și teritorială, v) sănătatea și reziliența economică și socială și vi) noua generație.

Pilonul „Tranziția verde" include măsuri-cheie pentru decarbonizarea sectoarelor energiei și transporturilor. Acesta include reforme menite să elimine treptat producția de energie electrică pe bază de cărbune până în 2032, să deblocheze potențialul de energie din surse regenerabile și de reabilitare energetică, mobilitatea durabilă, managementul apei și al deșeurilor și biodiversitatea, care sunt etape esențiale pentru decarbonizare și pentru consolidarea economiei circulare. Investițiile în energia din surse regenerabile, în eficiența energetică a clădirilor publice și private și utilizarea eficientă a resurselor de către acestea și în domeniul mediului, precum și măsurile specifice privind economia circulară vor favoriza, de asemenea, tranziția verde în sectoare-cheie ale economiei. Volumul semnificativ de investiții în transportul sustenabil este însoțit de reforme de promovare a decarbonizării rutiere, a transportului cu emisii zero, a siguranței rutiere și a transferului modal către căile ferate și căile navigabile. O mare parte din măsurile propuse pentru transportul sustenabil vizează să contribuie la reducerea emisiilor de GES și a poluării prin investiții în infrastructura feroviară și în materialul rulant, în transportul urban sustenabil, precum și în infrastructura de reîncărcare a vehiculelor electrice (VE) și în măsurile de însoțire propuse pentru a reduce impactul noilor autostrăzi.

Pilonul „Transformarea digitală" se axează pe serviciile publice digitale pentru cetățeni și întreprinderi, pe conectivitate, pe securitatea cibernetică și pe competențele digitale. Reformele și investițiile vizează cloudul guvernamental, implementarea pe scară largă a cărților de identitate electronice, digitalizarea activităților și a sectoarelor esențiale, cum ar fi achizițiile publice, politica de mediu, sistemul judiciar, furnizarea de asistență medicală și integrarea pe piața forței de muncă. Investițiile, care vizează mai mult decât simpla achiziție de echipamente, au drept obiectiv dezvoltarea și implementarea unor tehnologii avansate, care se preconizează că vor conduce la optimizarea proceselor și la sporirea accesibilității și disponibilității serviciilor publice interoperabile care respectă principiul „doar o singură dată". În afară de pilonul „Transformarea digitală", fiecare dintre cele 15 componente ale planului include măsuri legate de domeniul digital, în special componenta 9 (Sprijin pentru mediul de afaceri, cercetare, dezvoltare și inovare), care se axează pe digitalizarea întreprinderilor, și componenta 15 (Educație).

Pilonul privind „Creșterea inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii" vizează abordarea principalelor provocări în ceea ce privește administrația fiscală, sistemul fiscal, cadrul bugetar al guvernului și sistemul de pensii, în vederea consolidării mediului de afaceri din România, inclusiv a sectorului cercetării, dezvoltării și inovării. Acesta include măsuri-cheie care vizează dezvoltarea unui sistem fiscal mai eficient și mai echitabil, sporirea capacității de colectare a veniturilor la bugetul de stat, digitalizarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară, precum și corectarea inegalităților din sistemul de pensii și asigurarea sustenabilității și a predictibilității sistemului de

pensii. În ceea ce privește sectorul privat, acesta se axează pe simplificarea și digitalizarea cerințelor reglementare. Este prevăzut un sprijin financiar semnificativ pentru digitalizarea și sporirea eficienței energetice a IMM-urilor și pentru un proiect multinațional în domeniul microelectronicii, care contribuie la obiectivele noii Strategii industriale[26]de promovare a dublei tranziții și la sporirea autonomiei strategice deschise. În ceea ce privește C&D&I, România vizează să abordeze guvernanța neclară, fragmentarea și lipsa de eficacitate a sistemului de C&D&I și să promoveze cooperarea acestuia cu sectorul privat.

Pilonul „Coeziune socială și teritorială" vizează implementarea politicilor urbane, inclusiv a mobilității urbane, punând accentul pe investițiile verzi și digitale și pe reducerea disparităților regionale. Acesta vizează, de asemenea, dezvoltarea sectorului turismului și sprijinirea tranziției digitale a sectorului cultural și a celui creativ.

Pilonul „Sănătate și reziliență economică și socială" acoperă o gamă largă de măsuri, inclusiv privind sănătatea, aspectele sociale și administrația publică. Mai concret, acesta se axează pe măsuri care vizează sporirea accesului la servicii de sănătate pentru persoanele vulnerabile, dezvoltarea componentei de asistență medicală ambulatorie și îmbunătățirea calității asistenței medicale, precum și modernizarea infrastructurii de sănătate. În ceea ce privește aspectele sociale, obiectivul este de a institui un nou cadru de reglementare aplicabil familiilor care trăiesc în sărăcie cu copii aflați în întreținere, persoanelor în vârstă și adulților cu dizabilități. Acest pilon include, de asemenea, operaționalizarea venitului minim de incluziune și a unui sistem de tichete de muncă pentru formalizarea muncii casnice. În ceea ce privește administrația publică, pilonul include o gamă largă de reforme și investiții menite să îmbunătățească guvernanța prin intermediul unui sistem decizional predictibil, fundamentat și participativ, format din funcționari publici profesioniști și prin intermediul unor sisteme judiciare și anticorupție mai eficiente. În fine, pilonul abordează, de asemenea, guvernanța și eficiența întreprinderilor de stat.

Pilonul „Noua generație" vizează facilitarea investițiilor la scară largă, sprijinite de reforme adaptate, în sistemul de educație și formare, în vederea îmbunătățirii calității, echității și relevanței sale pe piața forței de muncă. Investițiile vor fi sprijinite prin reforme care să instituie cadrele juridice adecvate pentru ca investițiile să fie implementate în mod corespunzător. Reformele-cheie se axează pe îmbunătățirea educației și îngrijirii timpurii, pe reducerea părăsirii timpurii a școlii, pe crearea unei rute profesionale complete pentru învățământul dual și pe digitalizarea educației și formării. Acest pilon vizează, de asemenea, îmbunătățirea standardelor de siguranță și de calitate care să respecte mediul la toate nivelurile de educație.

[26] A se vedea Comisia Europeană, Actualizarea noii Strategii industriale 2020, COM(2021) 350 final, 5.5.2021.

Tabelul 3: Componentele și costurile conexe

Componentă	Costuri (milioane EUR)		Total costuri (milioane EUR)
	Sprijin nerambursabil	Împrumuturi	
Pilonul „Tranziția verde”			
1. Managementul apei		1 462,00	1 462,00
2. Păduri și protecția biodiversității	781,00	392,00	1 173,00
3. Managementul deșeurilor		1 239,00	1 239,00
4. Transport sustenabil	3 906,00	3 714,00	7 620,00
5. Valul renovării		2 200,00	2 200,00
6. Energia	460,00	1 160,00	1 620,00
Pilonul „Transformarea digitală”			
7. Transformarea digitală	1 827,06	57,90	1 884,96
Pilonul „Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii”			
8. Reforma fiscală și reforma pensiilor	456,93		456,93
9. Sprijin pentru mediul de afaceri, C&D&I		2 558,63	2 558,63
Pilonul „Coeziune socială și teritorială”			
10. Fondul local pentru tranziția verde și digitală	1 200,00	900,00	2 100,00
11. Turism și cultură		449,00	449,00
Pilonul „Sănătate, precum și reziliență economică și socială”			
12. Sănătate	2 450,01		2 450,01
13. Reforme sociale	107,69	89,05	196,74
14. Buna guvernanță	165,60		165,60
Pilonul „Noua generație”			
15. Educație	2 885,39	720,57	3 605,97
Total	**14 239,69**	**14 942,15**	**29 181,84**

3.2. Aspecte legate de implementarea planului

Planul de redresare și reziliență al României oferă justificări privind coerența sa cu obiectivele și prioritățile altor programe europene și naționale. Planul vizează să ofere o justificare detaliată a coerenței și a alinierii sale cu obiectivele și prioritățile Fondului pentru o tranziție justă și cu alte fonduri și inițiative în temeiul Regulamentului privind dispozițiile comune[27], precum și cu alte inițiative, cum ar fi programul național de reformă al României,

[27] Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de

Strategia digitală europeană[28] și planul național privind energia și clima. Reforma legată de eliminarea treptată a cărbunelui constituie un element-cheie pentru a defini procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic, un pas necesar în vederea programării de resurse suplimentare în cadrul Mecanismului pentru o tranziție justă.

Cadrul financiar multianual pentru perioada 2021-2027, acordul de parteneriat cu România și programele care urmează să fie elaborate pentru implementarea fondurilor structurale se află încă în stadii preliminare de pregătire. Planul recunoaște faptul că există complementarități semnificative cu fondurile politicii de coeziune, România fiind printre principalii beneficiari ai acestora în perioada de finanțare 2021–2027, atât în termeni absoluți, cât și ca procent din PIB. În special, planul de redresare și reziliență al României prevede că structura sa va fi complementară proiectelor sprijinite de politica de coeziune pentru a se optimiza utilizarea fondurilor UE alocate României. Dat fiind faptul că acordul de parteneriat pentru perioada 2021-2027 nu a fost încă finalizat și adoptat, toate domeniile menționate în plan care pot beneficia de sprijin în cadrul fondurilor politicii de coeziune fac încă obiectul negocierilor cu Comisia și, prin urmare, rezultatul acestor negocieri nu poate fi anticipat. Complementaritățile sunt în mod special relevante pentru domeniile în care reformele sau investițiile care vor fi lansate cu ajutorul sprijinului acordat din Mecanismul de redresare și reziliență ar putea beneficia într-o etapă ulterioară de sprijin din partea FEDR, a Fondului de coeziune și a FSE+ pentru a asigura impactul acestora pe termen lung, cum ar fi politicile privind economia circulară, energia, transportul sustenabil, digitalizarea, sănătatea, educația, incluziunea socială, protecția socială, ocuparea forței de muncă și sectorul sănătății. România va utiliza Instrumentul de sprijin tehnic pentru elaborarea strategiei privind economia circulară și pentru îmbunătățirea eficienței sistemului de achiziții publice.

Reformele sociale și investițiile (componenta 13) sunt complementare investițiilor finanțate din fondurile structurale, în special în ceea ce privește furnizarea de către centrele comunitare integrate de servicii pentru persoanele expuse riscurilor (inclusiv pentru copii și persoanele cu dizabilități). Deși acordul de parteneriat pentru perioada 2021-2027 nu a fost încă finalizat, se preconizează, de asemenea, crearea de sinergii între investițiile din fondurile de coeziune și măsurile prevăzute în plan în domeniile educației, asistenței medicale și ocupării forței de muncă. Acest lucru este valabil în special în cazul componentei 15 (Educație), care se axează pe reducerea părăsirii timpurii a școlii sau pe îmbunătățirea ratei de participare la educația și îngrijirea timpurie. Planul explică, de exemplu, modul în care investițiile în extinderea capacității unităților de educație și îngrijire timpurie vor fi corelate cu elaborarea normelor metodologice pentru formarea personalului necesar (finanțat din alte surse de finanțare ale UE). De asemenea,

---

coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, JO L 231, 30.6.2021, p. 159.

[28] Conturarea viitorului digital al Europei (februarie 2020).

se intenționează includerea în programe a unor măsuri complementare investițiilor din plan privind părăsirea timpurie a școlii, care să abordeze o gamă largă de cauze care conduc la abandonul școlar. Măsurile care vizează sporirea competențelor digitale ale populației vor fi complementare intervențiilor planificate în cadrul programelor pentru perioada 2021-2027. Planul menționează complementarități cu măsurile respective, vizând calitatea serviciilor de asistență medicală primară, comunitară și ambulatorie, inclusiv formarea personalului medico-sanitar (a se vedea anexa 3.2.10).

Se are în vedere o guvernanță pe mai multe niveluri pentru implementarea și monitorizarea planului de redresare și reziliență. Aceasta include în special următoarele: la nivel central, coordonarea este asigurată de Comitetul interministerial de coordonare a planului, responsabil cu examinarea progreselor înregistrate în implementarea planului, în strânsă cooperare cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE). MIPE este desemnat coordonator național pentru elaborarea, negocierea și aprobarea planului, asistat de Ministerul Finanțelor Publice. Pe parcursul perioadei de implementare, va fi important să se asigure o coordonare corespunzătoare între planul de redresare și reziliență și programele cofinanțate din Fondul de coeziune și de Fondul regional, precum și alte fonduri, cum ar fi Fondul pentru inovare și Fondul pentru modernizare din cadrul sistemului UE de comercializare a certificatelor de emisii.

În ceea ce privește egalitatea de gen și egalitatea de șanse pentru toți, planul descrie provocările existente la nivel național și evidențiază reformele și investițiile care se preconizează că vor contribui la promovarea acestor obiective în cadrul diferiților piloni ai Mecanismului de redresare și reziliență, cum ar fi introducerea unui prag minim obligatoriu de 50 % pentru participarea femeilor la programele de formare, instruire sau alfabetizare digitală din cadrul pilonului „Transformare digitală” și investițiile în locuințe sociale pentru persoanele defavorizate sau vulnerabile din cadrul pilonului „Coeziune socială și teritorială”. România preconizează că, în scopul monitorizării și raportării, datele privind participanții care beneficiază de pe urma intervențiilor sau a evoluțiilor instituționale ori a celor legate de implementarea politicilor vor fi dezagregate pe variabile cum ar fi sexul, vârsta, existența unei dizabilități și, acolo unde este posibil, apartenența la un grup minoritar.

România a efectuat consultări cu părțile interesate, autoritățile locale și regionale, partenerii sociali, organizațiile societății civile, comunitatea de afaceri și alte părți interesate relevante, aceste consultări fiind organizate înainte de transmiterea planului de redresare și reziliență. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene a organizat 12 evenimente de consultare publică în februarie 2021, precum și 20 de reuniuni interministeriale pentru a stabili ordinea de prioritate a investițiilor și a reformelor care urmau să fie incluse în planul național de redresare și reziliență. Autoritățile române menționează faptul că au primit 1 939 de propuneri în urma consultărilor, care au fost utilizate la elaborarea planului, cu un accent deosebit pe mediu, reforma administrației publice și componentele sociale. În urma reuniunilor de consultare cu părțile interesate și a reuniunilor interministeriale, proiectul de plan a fost publicat pentru a face obiectul consultării publice și a fost prezentat pe scurt parlamentului înainte de a fi adoptat de guvern și ulterior transmis oficial Comisiei la 31 mai.

În vederea implementării planului, sunt prevăzute consultări cu părțile interesate relevante și cu partenerii sociali referitoare la reformele-cheie (de exemplu, cele care vizează stabilirea salariului minim și reformele pensiilor, Legea dialogului social, eliminarea treptată a producției de energie pe bază de cărbune, reformele din domeniul managementului apei și al deșeurilor și pentru elaborarea Strategiei naționale privind hidrogenul).

România a inclus în planul său de redresare și reziliență costul estimat al sprijinului tehnic suplimentar care ar urma să fie solicitat în cadrul Instrumentului de sprijin tehnic, în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență, pentru implementarea a două reforme. În special, sprijinul suplimentar pentru reforma 4 componenta 6 (Energie) va viza dezvoltarea unui cadru legislativ și de reglementare propice tehnologiilor viitoare, în special soluțiilor bazate pe hidrogen și soluțiilor de stocare. Prin urmare, sprijinul va contribui la elaborarea strategiei naționale și a planului de acțiune privind hidrogenul. Acest lucru se va realiza prin efectuarea unei evaluări strategice de mediu și a unei consultări publice cu privire la strategie; prin evaluarea potențialului de producție de hidrogen din surse regenerabile de energie; prin analizarea și elaborarea de propuneri pentru îmbunătățirea cadrului legislativ privind hidrogenul și dezvoltarea unor structuri de guvernanță eficace pentru implementarea strategiei privind hidrogenul. În plus, sprijinul tehnic suplimentar pentru reforma 9 componenta 14 (Buna guvernanță) va viza îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernanței corporative în cadrul întreprinderilor de stat. Ar trebui să se furnizeze recomandări care să sprijine activitatea structurii de guvernanță a întreprinderii de stat care va fi creată. Printre domeniile specifice de consiliere se numără revizuirea legislativă, analiza întreprinderilor de stat în funcție de domeniul de activitate, revizuirea politicii de participare a statului în economie, operaționalizarea structurii/grupului operativ și selectarea indicatorilor-cheie de performanță pentru monitorizarea activităților întreprinderilor de stat.

În plus, Instrumentul de sprijin tehnic oferă expertiză în ceea ce privește consolidarea capacității de monitorizare a implementării întregului plan și coordonarea cu alte instrumente de sprijin europene și neeuropene, precum și într-o serie de domenii pe care le acoperă, cum ar fi coordonarea și coerența politicilor, digitalizarea, achizițiile publice, economia circulară, piața energiei, înființarea Băncii Naționale de Dezvoltare și implementarea unui mecanism de prevenire a părăsirii timpurii a școlii. În prezent, sprijinul prevăzut de componenta 9 pentru conceperea și implementarea reformelor politicii în materie de C&I este furnizat prin intermediul unui proiect al mecanismului de sprijinire a politicilor din cadrul programului Orizont, lansat în iunie 2021.

În conformitate cu articolul 18 alineatul (4) litera (g) din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență, planul include o autoevaluare a securității pentru investițiile legate de cloudul guvernamental și de rețelele 5G. În ceea ce privește cloudul, România identifică riscurile legate de guvernanță, de strategia de furnizare a serviciilor, de implementarea arhitecturii, de securitatea infrastructurii, de controlul accesului și de managementul identității, de managementul informațiilor (datelor), de operațiunile informatice, de managementul furnizorilor de tehnologie, de sustenabilitate, inclusiv posibilele măsuri de atenuare a riscurilor. În ceea ce privește măsurile de conectivitate, în special pentru utilizarea

rețelelor 5G, scenariile de risc sunt legate de măsurile de securitate insuficiente, de lanțul de aprovizionare 5G, de modul de operare al principalilor actori care generează amenințări, de interdependențele dintre rețelele 5G și alte sisteme critice, fiind luate în calcul și scenarii de risc pentru utilizatorii finali ai dispozitivelor. Printre măsurile de atenuare se numără elaborarea unui cadru național de reglementare în materie de securitate cibernetică și a unei legi privind apărarea și securitatea cibernetică. În contextul reformelor prevăzute în cadrul componentei 7 (Transformarea digitală), se preconizează că România va implementa 12 din cele 39 de recomandări din setul comun de instrumente pentru conectivitate al Uniunii. În plus, o reformă emblematică include intrarea în vigoare a Legii privind securitatea rețelelor 5G, care prevede cerințe speciale de autorizare pentru producătorii de echipamente și software 5G. Măsurile strategice menționate în autoevaluarea securității ar trebui monitorizate îndeaproape pe parcursul implementării planului.

Planul României include participarea la un proiect multinațional în sectorul digital privind procesoarele de mică putere și cipurile semiconductoare, care se preconizează ca va fi implementat în special prin participarea sau asocierea la un proiect important de interes european comun (PIIEC) planificat. Se preconizează că România va fi implicată la nivel european prin participarea sau asocierea la acest proiect a cel puțin zece membri ai ecosistemului național. În plus, în cadrul acestui proiect, planul include măsuri de dezvoltare a competențelor pentru proiectarea, fabricarea și aplicarea componentelor și a sistemelor microelectronice și pentru securizarea proprietății intelectuale. Planul include, de asemenea, investiții de-a lungul coridoarelor transeuropene de transport (TEN-T), cum ar fi dezvoltarea a cel puțin 315 km din sistemul european de management al transportului feroviar, ceea ce ar trebui să permită interoperabilitatea cu sistemele feroviare ale altor state membre.

Planul de redresare și reziliență prezintă planurile de comunicare ale României. Obiectivele strategiei de comunicare sunt conforme cu Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență și vizează sporirea nivelului de conștientizare cu privire la contribuția planului la redresarea României și la redresarea europeană, precum și la dubla tranziție. Obiectivul strategiei de comunicare este de a spori nivelul de conștientizare cu privire la contribuțiile financiare puse la dispoziție prin Mecanismul de redresare și reziliență pentru promovarea reformelor și a investițiilor care sunt esențiale în vederea redresării și rezilienței economice și sociale. Activitățile de comunicare vor viza publicul larg, beneficiarii potențiali și finali, mass-media și alte părți interesate și vor fi strâns corelate cu cei șase piloni ai Mecanismului de redresare și reziliență, care sunt, de asemenea, cei șase piloni ai planului de redresare și reziliență al României. Mesaje-cheie specifice vor fi incluse în campania de comunicare, în jurul ideii centrale a unei Românii reformate și modernizate cu ajutorul planului.

Strategia indică faptul că activitățile de comunicare vor fi organizate atât la nivel central, cât și la nivel de proiect/beneficiari. Se va elabora un ghid privind identitatea vizuală, care va conține norme obligatorii în materie de comunicare pentru beneficiari. România intenționează să utilizeze următoarele canale de comunicare: site-uri web și rețele sociale, evenimente publice online și offline, interviuri în presa scrisă, TV și radio, publicații online, buletine informative, precum și publicitatea în aer liber și reportaje/rapoarte la nivel de proiect. S-au identificat principalele reforme și investiții care urmează să facă obiectul activităților de comunicare, pe

baza următoarelor criterii: conținut verde/digital; reforme esențiale pentru modernizarea României și maturitatea inițiativei. Se va elabora o listă a activităților de comunicare minime care trebuie efectuate, iar costurile vor face parte din costurile proiectelor/reformelor. Strategia de comunicare va fi monitorizată pe baza unei serii de indicatori specificați în planul de comunicare, evaluați periodic. Este esențial ca planul de comunicare descris să fie implementat. Coordonarea dintre UE și autoritățile naționale este specificată în strategie și ar trebui să fie urmărită pentru a maximiza impactul și eficacitatea comunicărilor.

Normele privind ajutoarele de stat și concurența se aplică integral măsurilor finanțate din Mecanismul de redresare și reziliență. Fondurile Uniunii direcționate prin intermediul autorităților statelor membre, ca și fondurile Mecanismului de redresare și reziliență devin resurse de stat și pot constitui ajutor de stat dacă sunt îndeplinite toate celelalte criterii prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din TFUE. Într-un astfel de caz și atunci când se confirmă existența unui ajutor de stat, respectivele măsuri trebuie să fie notificate Comisiei și aprobate de către aceasta înainte ca statele membre să poată acorda ajutorul, excepție făcând situația în care respectivele măsuri intră sub incidența unei scheme de ajutor existente sau îndeplinesc condițiile aplicabile ale unui regulament de exceptare pe categorii, în special ale Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare, care declară anumite categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din TFUE[29]. Atunci când se confirmă existența unui ajutor de stat și acesta trebuie notificat, este de datoria statului membru să notifice Comisiei măsurile de ajutor de stat înainte de a le acorda, în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din TFUE. În acest sens, analiza ajutoarelor de stat efectuată de România în cadrul planului de redresare și reziliență nu poate fi considerată o notificare a ajutorului de stat. În măsura în care România consideră că o măsură specifică prevăzută în planul de redresare și reziliență implică ajutoare *de minimis* sau ajutoare exceptate de la obligația de notificare, este responsabilitatea României să asigure respectarea deplină a normelor aplicabile.

4. REZUMATUL EVALUĂRII PLANULUI

4.1. Un răspuns cuprinzător și echilibrat în mod adecvat la situația economică și socială

Planul reprezintă, în mare măsură, un răspuns cuprinzător și echilibrat în mod adecvat la situația economică și socială și contribuie în mod corespunzător la toți cei șase piloni menționați la articolul 3 din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență. Planul urmează o abordare holistică pentru a realiza redresarea și a spori potențialul de creștere, consolidând în același timp reziliența socioeconomică și instituțională. Planul explică în detaliu modul în care abordează cei șase piloni, și anume: (i) tranziția verde, (ii) transformarea digitală, (iii) creșterea inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, (iv) coeziunea socială și teritorială, (v) sănătatea și reziliența economică și socială și (vi) politicile pentru noua generație. Planul conține 171 de măsuri (64 de reforme și 107 investiții) care se referă la domenii de politică de

[29] Regulamentul nr. 651/2014 al Comisiei, JO L 187, 26.6.2014, p. 1.

relevanță europeană structurate în jurul celor șase piloni, care definesc domeniul de aplicare al Mecanismului de redresare și reziliență. Se preconizează că planul va contribui la abordarea principalelor provocări structurale, precum și la tranziția verde și la tranziția digitală. Acoperirea celor șase piloni de către componentele planului României este rezumată în tabelul 4. România a transmis Comisiei programul său național de reformă la 11 iunie. În prezentul document de lucru al serviciilor Comisiei, informațiile furnizate în programul național de reformă sunt examinate și evaluate împreună cu planul de redresare și reziliență.

Tabelul 4 Acoperirea celor șase piloni ai mecanismului de către componentele planului României de redresare și reziliență

	Tranziția verde	**Transformarea digitală**		**Creșterea inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii**	**Coeziunea socială și teritorială**	**Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională**	**Politicile pentru noua generație**
Pilonul I – Tranziția verde							
1 — Managementul apei	●	○			○		
2 — Păduri și protecția biodiversității	●						
3 — Managementul deșeurilor	●	○			○		
4 — Transport sustenabil	●	●		●	○		
5 — Fondul pentru Valul Renovării	●			○	○		
6 — Energie	●			○			
Pilonul II – Transformarea digitală							
7 — Transformarea digitală		●					
Pilonul III Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii							
8 — Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii	○	○		●	●	○	
9 — Sprijin pentru mediul de afaceri, cercetare, dezvoltare și inovare		●		●			
Pilonul IV „Coeziune socială și teritorială”							
10 — Fondul local pentru tranziția verde și digitală	●	○			●		
11 — Turism și cultură	○						
Pilonul V – Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională							
12 – Sănătate	○	○			○	●	
13 — Reforme sociale	○				●	●	

14 — Buna guvernanță						●	
Pilonul VI – Politicile pentru noua generație							
15 — Învățământ	○	●		○	○		●

Legendă: „●” Investițiile și reformele componentei contribuie în mod semnificativ la pilon; „○” componenta contribuie parțial la pilon.

Tranziția verde

În plan, provocările verzi sunt abordate în principal în cadrul componentelor 1-6, care vizează managementul apei și al deșeurilor, pădurile și biodiversitatea, transportul sustenabil, renovarea și energia. Se preconizează că investițiile și reformele în domeniile eficienței energetice și utilizării eficiente a resurselor, renovării clădirilor, transportului sustenabil, economiei circulare și managementului deșeurilor, managementului apei și apelor uzate, energiei din surse regenerabile, împăduririi și reîmpăduririi vor contribui la obiectivele climatice și energetice ale României. În special, reforme și investiții semnificative din cadrul componentei 4 (Transport sustenabil) sunt dedicate modernizării și decarbonizării transportului rutier și îmbunătățirii siguranței rutiere, modernizării infrastructurii de transport feroviar (3,48 miliarde EUR), achiziționării de material rulant cu emisii zero și reînnoirii materialului rulant (412 milioane EUR) și dezvoltării infrastructurii de metrou în București și Cluj-Napoca (600 de milioane EUR). În mod similar, în cadrul componentei 10 (Fondul local pentru tranziția verde și digitală), se preconizează că vor contribui la tranziția verde și măsurile de sprijinire a mobilității urbane durabile, reînnoirea parcurilor de vehicule de transport public (580 de milioane EUR), reabilitarea energetică a clădirilor publice (575 de milioane EUR) și infrastructura necesară pentru o mobilitate urbană mai durabilă și mai sigură (620 de milioane EUR în total). Măsurile de promovare a tranziției verzi prevăzute în cadrul componentei 6 (Energie) implică eliminarea treptată a producției de energie electrică pe bază de cărbune și lignit și utilizarea energiei din surse regenerabile (460 de milioane EUR) și a hidrogenului verde (hidrogen produs din energie electrică din surse regenerabile) (115 milioane EUR), precum și investiții în baterii, celule fotovoltaice și stocarea energiei electrice cu scopul de a sprijini flexibilitatea rețelei electrice pentru a face față producției sporite de energie din surse regenerabile (280 de milioane EUR) și măsuri de promovare a investițiilor private în eficiența energetică a industriei (64 de milioane EUR). O contribuție foarte importantă la tranziția verde este prevăzută și în cadrul componentei 5 (Valul renovării), care planifică o alocare substanțială pentru accelerarea reabilitării energetice atât a clădirilor private, cât și a celor publice (2,15 miliarde EUR). În cadrul componentei 1 (Managementul apei), se preconizează că reformele și investițiile (1,46 miliarde EUR în total) vor îmbunătăți sistemele de management al apei și apelor uzate, inclusiv al apei potabile, și vor asigura, de asemenea, elaborarea unor măsuri de protecție împotriva inundațiilor, cum ar fi extinderea acoperirii sistemelor de colectare a apei și a apelor uzate în municipalitățile cu peste 2 000 de locuitori. Componenta 2 (Păduri și protecția biodiversității) include reforme și investiții importante în reîmpădurire (1,17 miliarde EUR) pentru a spori suprafețele împădurite din țară care au făcut obiectul exploatării forestiere ilegale și pentru a dezvolta în continuare măsuri de sprijinire a biodiversității, cum ar fi măsurile de refacere și desemnarea unor zone de protecție strictă. Componenta 3 (Managementul deșeurilor) include o reformă care vizează îmbunătățirea guvernanței în materie de management al deșeurilor pentru a accelera tranziția către economia circulară, precum și investiții conexe pentru dezvoltarea, modernizarea și finalizarea sistemelor integrate de management al deșeurilor municipale (956 de milioane EUR), care se preconizează că vor promova o economie circulară și o mai bună reciclare a deșeurilor.

Alte componente contribuie în mod indirect la tranziția verde. De exemplu, într-o anumită măsură, se preconizează că vor contribui la tranziția verde măsuri din cadrul componentei 11 (Turism și cultură), cum ar fi dezvoltarea traseelor cicloturistice. În mod similar, investițiile din cadrul componentei 12 (Sănătate), de exemplu, implică proiecte majore de infrastructură medicală, cum ar fi spitale, rețele de centre ambulatorii, centre comunitare integrate, cabinete de planificare familială și de asistență medicală primară care să respecte standardele NZEB privind clădirile, adică să aibă un consum de energie aproape egal cu zero, asigurând neutralitatea climatică a respectivelor clădiri, iar în cazul anumitor clădiri obiectivul să fie reducerea cu 20 % a necesarului de energie primară în raport cu standardele NZEB. Componenta 14 (Buna guvernanță) include sprijin pentru consolidarea coordonării la nivel guvernamental a unei abordări integrate și coerente a inițiativelor privind schimbările climatice și dezvoltarea durabilă.

Transformarea digitală

Reformele și investițiile legate de transformarea digitală prevăzute în plan abordează o gamă largă de provocări cu care se confruntă România în acest domeniu. România ocupă unul dintre ultimele locuri în cadrul DESI în ceea ce privește capitalul uman, integrarea tehnologiei digitale în cadrul întreprinderilor și serviciile publice digitale, precum și în ceea ce privește utilizarea serviciilor de internet, aspecte corelate cu nivelul de competențe. Astfel, planul vizează în mod corect aceste domenii și își propune să reducă sau să elimine decalajele în comparație cu media UE.

Sunt prevăzute măsuri digitale în cadrul componentei 7 (Transformarea digitală), precum și în cadrul tuturor celorlalte componente ale planului, ceea ce reflectă caracterul transversal al eforturilor de digitalizare avute în vedere. Investițiile pentru dezvoltarea unui sistem integrat de e-sănătate și telemedicină (470 de milioane EUR) și pentru îmbunătățirea digitalizării serviciilor publice de ocupare a forței de muncă și a protecției sociale au potențialul de a spori accesul la aceste servicii și calitatea acestora. De asemenea, se preconizează că măsurile vor consolida și mai mult reziliența sistemului de sănătate. Sunt prevăzute investiții importante în implementarea cărții de identitate electronice pentru cetățenii români (200 de milioane EUR) și în construirea infrastructurii de cloud guvernamental (374 de milioane EUR). Contribuții semnificative la obiectivele digitale sunt prevăzute, de asemenea, în cadrul componentei 4 (Transport sustenabil), cu investiții în digitalizarea transportului rutier (254 de milioane EUR) și a transportului feroviar (610 milioane EUR), în cadrul componentei 10 (Fondul local pentru tranziția verde și digitală), cu investiții în sistemele STI pentru mobilitate urbană (275 de milioane EUR), precum și în cadrul componentei 9 (Sprijin pentru mediul de afaceri, C&D&I), cu investiții în digitalizarea întreprinderilor (550 de milioane EUR) și într-un proiect digital multinațional în domeniul „procesoarelor de mică putere și cipurilor semiconductoare” (500 de milioane EUR). În plus, componenta 15 (Educație) include măsuri cum ar fi modernizarea laboratoarelor de informatică din școli și furnizarea de echipamente informatice suplimentare (478,5 milioane EUR), precum și cursuri de formare pentru cadrele didactice; se preconizează că alte investiții specifice vor accelera digitalizarea instituțiilor de învățământ superior și vor facilita dezvoltarea competențelor avansate, care, la rândul lor, ar trebui să sprijine transformarea digitală. Datorită tuturor acestor elemente,

componenta „Educație” aduce o contribuție semnificativă la obiectivele digitale (în total, 1 129,50 milioane EUR).

Alte componente contribuie în mod indirect la tranziția digitală. Investițiile menite să faciliteze respectarea obligațiilor fiscale de către contribuabili și colectarea impozitelor prin dezvoltarea serviciilor digitale (de exemplu, comunicarea digitală, simplificarea și digitalizarea formularelor, reproiectarea sistemelor informatice, crearea unei platforme pentru licitații online), îmbunătățirea proceselor de administrare fiscală (inclusiv revizuirea cadrului fiscal), actualizarea sistemelor și a aplicațiilor informatice utilizate de autoritățile fiscale și vamale și sprijinirea digitalizării sistemului de pensii fac parte din componenta „Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii”, cu o contribuție digitală totală de 386,7 milioane EUR. În fine, se preconizează că investițiile care vizează sporirea accesului digital la documentele de planificare spațială și urbană din cadrul componentei 10 (Fondul local pentru tranziția verde și digitală și digitalizarea rutelor culturale și a producției și distribuției de film), investițiile în insule ecologice digitalizate din cadrul componentei 3 (Managementul deșeurilor) și dezvoltarea unui sistem digital pentru finanțarea culturii din cadrul componentei 11 (Turism și cultură) vor contribui, de asemenea, cel puțin într-o anumită măsură la tranziția digitală.

Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii

O serie de componente ale planului au potențialul de a promova o creștere inteligentă și sustenabilă. Planul conține o serie de măsuri care se preconizează că vor sprijini direct sau indirect investițiile private, inclusiv pentru IMM-uri, vor spori capacitatea țării de a atrage investiții și de a crea noi întreprinderi și locuri de muncă. De exemplu, în cadrul componentei 9 (Sprijin pentru mediul de afaceri, C&D&I) este prevăzut un set de reforme și investiții menite să consolideze mediul de afaceri din România, inclusiv sectorul cercetării, dezvoltării și inovării. Reformele care sprijină investițiile includ modificări normative menite să reducă sarcina administrativă suportată de întreprinderi prin simplificarea legislației/a procedurilor de înființare/ieșire de pe piață, precum și în ceea ce privește obținerea de licențe, sprijinite de investiții în platforme digitale în materie de transparență legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală pentru întreprinderi (14 milioane EUR). Reformele abordează, de asemenea, fragmentarea și lipsa de eficacitate a sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare și promovează cooperarea acestuia cu sectorul privat, de exemplu, prin reforma legislativă menită să simplifice cooperarea dintre mediul de afaceri și cel de cercetare publică. Sinergiile consolidate cu programul Orizont Europa vor stimula internaționalizarea sistemului românesc de C&I. Investițiile din cadrul acestui pilon acoperă, de asemenea, crearea unei platforme digitale care să furnizeze servicii publice simplificate pentru întreprinderi, inclusiv pentru obținerea de licențe, și acces la finanțare pentru întreprinderi mici și mijlocii și alte categorii de întreprinderi prin intermediul instrumentelor financiare și al granturilor, cum ar fi, de exemplu, înființarea și operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare (10 milioane EUR) prevăzută în cadrul componentei 8 (Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii), precum și garanția de portofoliu pentru reziliență (300 de milioane EUR) și Fondul de fonduri de capital de risc pentru redresare (400 de milioane EUR) din cadrul componentei 9. Aceste măsuri vor promova dezvoltarea economică și competitivitatea, în special prin asigurarea accesului la finanțare al

proiectelor de infrastructură viabile din punct de vedere economic și al IMM-urilor, și vor îmbunătăți absorbția fondurilor UE. Investițiile complementare vor fi legate de finanțarea centrelor de competență în cercetare și a proiectelor de cercetare conduse de cercetători de renume internațional, cum ar fi, de exemplu, finanțarea în valoare de 500 de milioane EUR menită să sprijine extinderea capacităților naționale până la prima utilizare industrială și participarea sau asocierea la un proiect multinațional (planificat ca proiect important de interes european comun în domeniul microelectronicii).

Planul urmărește, de asemenea, să consolideze sustenabilitatea finanțelor publice prin reforme importante ale administrației fiscale, ale managementului fiscal și ale sistemului public de pensii. Reforma administrației fiscale prevăzută în cadrul componentei 8 (Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii) vizează asigurarea unui grad sporit de colectare a creanțelor fiscale și de respectare a obligațiilor fiscale, consolidarea relației dintre administrația fiscală și contribuabili inclusiv printr-o transparență îmbunătățită, în principal prin digitalizarea administrației fiscale (aproximativ 291 de milioane EUR repartizați pentru diferite investiții în centralizarea bazelor de date cu informațiile contribuabililor, în digitalizare și în utilizarea inteligentă și masivă a datelor) și prin retragerea treptată a stimulentelor fiscale excesive existente. Această reformă va sprijini îmbunătățirea mediului de afaceri și va spori capacitatea guvernului de a lua măsuri prin care să abordeze problema nivelului ridicat al inegalității veniturilor și al ratelor sărăciei prin redistribuirea veniturilor sau prin furnizarea mai eficientă de bunuri și servicii publice, inclusiv prin implementarea unor analize sistematice ale cheltuielilor. Reforma sistemului de pensii vizează să asigure un nivel adecvat pentru persoanele cu venituri reduse și sustenabilitatea sistemului public de pensii pe termen mediu și lung, contribuind la menținerea stabilității finanțelor publice.

Alte câteva măsuri vor sprijini, cel puțin parțial, obiectivul creșterii inteligente, sustenabile și favorabile incluziunii. Printre acestea se numără măsuri în domeniile transportului (de exemplu, investiții în drumuri și căi ferate care să permită circulația persoanelor și a mărfurilor între regiuni și în țările învecinate, digitalizarea transporturilor care să sprijine o mobilitate mai eficientă și un transport mai sigur), turismului (de exemplu, cartografierea/identificarea tuturor zonelor de destinație optime pentru organizațiile regionale de management al destinațiilor turistice și adoptarea planului de acțiune pentru utilizarea patrimoniului cultural, ambele promovând creșterea sustenabilă și favorabilă incluziunii), educației (de exemplu, pentru a stimula disponibilitatea serviciilor pentru educația copiilor și pentru a reduce rata abandonului școlar din învățământul obligatoriu), valului de renovări (de exemplu, cursuri de formare privind competențele pentru eficiența energetică ce sprijină creșterea sustenabilă) și energiei (de exemplu, reforma pentru a reduce intensitatea energetică a industriei și investițiile în noi capacități de generare a energiei electrice din surse regenerabile).

Coeziunea socială și teritorială

O serie de componente vor contribui la obiectivul coeziunii sociale și teritoriale. În special, se preconizează că toate reformele și investițiile prevăzute în cadrul componentei 10 (Fondul local pentru tranziția verde și digitală) care vizează atât dezvoltarea urbană, cât și cea rurală vor reduce disparitățile teritoriale de la nivel regional, intraregional și intra-județean. Planul

recunoaște necesitatea de a investi în modernizarea sistemului de prestații sociale din România prin implementarea venitului minim de incluziune, care este inclus în componenta 13 (Reforme sociale). Implementarea legislației privind introducerea venitului minim de incluziune este un pas esențial în direcția remedierii nivelului scăzut de adecvare a plăților de sprijin și a stimulării măsurilor de activare pe piața forței de muncă. Aceste măsuri ar fi esențiale în contextul unei evoluții demografice negative în țară. Reforma pensiilor prevăzută în cadrul componentei 8 (Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii) ar contribui, de asemenea, la un sprijin social mai echitabil și mai sustenabil și la coeziunea dintre generații.

Planul are în vedere consolidarea în continuare a coeziunii sociale prin măsuri structurale pe piața forței de muncă. Astfel cum s-a arătat deja în secțiunea „Transformarea digitală", planul prezintă măsuri de îmbunătățire a sistemelor digitale de ocupare a forței de muncă și de protecție socială. Intervențiile au potențialul de a îmbunătăți furnizarea de servicii pentru șomeri și beneficiarii de prestații, procesele de comunicare din cadrul instituțiilor și nivelul competențelor digitale ale personalului.

Alte componente contribuie în mod indirect la pilonul coeziunii sociale și teritoriale. De exemplu, se preconizează că investițiile din cadrul componentei 11 (Turism și cultură) vor spori accesul la cultură în zonele defavorizate din punct de vedere cultural (7,8 milioane EUR). Multe dintre măsurile luate în cadrul componentei 12 (Sănătate) sunt orientate către furnizarea de asistență medicală (în special prespitalicească) pentru comunitățile insuficient deservite, inclusiv pentru comunitatea romă, prin furnizarea de unități medicale și prin construirea sau reabilitarea rețelelor de cabinete de medicină de familie, unități ambulatorii sau centre comunitare integrate, în zonele marginalizate. Cel puțin 20 % din alocarea considerabilă dedicată reabilitării energetice a clădirilor rezidențiale va fi destinată comunităților expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială, iar sprijinul va fi pus la dispoziția tuturor administrațiilor locale, pe baza numărului de clădiri și a populației totale (177,5 milioane EUR). Proiectele integrate de consolidare seismică și reabilitare energetică vor acorda, de asemenea, prioritate comunităților expuse riscului de sărăcie și de excluziune socială. Investițiile în infrastructura de comunicații în banda largă prevăzute în cadrul componentei 7 (Transformarea digitală) vor asigura acoperirea accesului la internet de foarte mare viteză (cel puțin 100 Mbps, cu posibilitatea de a spori această viteză) în zonele rurale (94 de milioane EUR). În fine, se preconizează că investițiile în extinderea infrastructurii de gestionare a apei și a apelor uzate din cadrul componentei 1 (Managementul apei) vor contribui, de asemenea, la coeziunea socială prin investiții în zonele mai puțin dezvoltate în această privință, în timp ce investițiile în infrastructura rutieră, feroviară și de mobilitate urbană pot să amelioreze conectivitatea și coeziunea la nivel local și regional.

Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională

Măsurile-cheie care contribuie la reziliența sistemului sanitar, social și instituțional sunt prevăzute în cadrul componentelor 12 (Sănătate), 7 (Transformarea digitală), 13 (Reforma socială) și 14 (Buna guvernanță) ale planului de redresare și reziliență al României. Reformele și investițiile propuse în cadrul componentei 12 (Sănătate) au potențialul de a consolida reziliența generală a sistemului de sănătate, prin îmbunătățirea accesului la asistență medicală, prin asigurarea disponibilității personalul medico-sanitar și prin trecerea la asistența

medicală ambulatorie. În special, reformele vizează îmbunătățirea performanței furnizorilor de servicii medicale, sporirea eficacității managementului proiectelor de infrastructură sanitară prin înființarea unei agenții guvernamentale dedicate și profesionalizarea managementului serviciilor de sănătate, precum și a managementului resurselor umane din domeniul asistenței medicale. Reforma privind resursele umane vizează, de asemenea, consolidarea măsurilor anticorupție în sistemul de sănătate. Obiectivul componentei 13 (Reforma socială) este de a contribui la reziliența socială prin sporirea accesului la serviciile sociale pentru persoanele cele mai vulnerabile, inclusiv pentru lucrători, copii, persoane cu dizabilități, persoane inactive și persoane în vârstă. Prin asigurarea furnizării de servicii publice de calitate de către funcționari publici profesioniști și bine pregătiți, care să răspundă în mod adecvat provocărilor, precum și nevoilor și așteptărilor cetățenilor și întreprinderilor, reformele prevăzute în cadrul componentei 14 (Buna guvernanță) ar trebui, de asemenea, să consolideze reziliența instituțională.

Cele mai importante investiții care contribuie la acest pilon sunt prevăzute în cadrul componentei 12 (Sănătate). Investițiile în infrastructura medicală prespitalicească vor contribui la modernizarea infrastructurii medicale existente, inclusiv a clădirilor și a echipamentelor, în unitățile de asistență medicală primară, comunitară și ambulatorie (314,8 milioane EUR). Investițiile în infrastructura spitalicească publică vizează asigurarea siguranței pacienților în spitale noi sau modernizate și reducerea riscului de infecții asociate asistenței medicale în unitățile spitalicești (1 954 de milioane EUR). Acestea includ modernizarea echipamentelor medicale, precum și investiții în infrastructura destinată îngrijirii pacienților critici neonatali (865 de milioane EUR).

Planul României abordează, de asemenea, domeniul e-sănătății. Investițiile propuse, care sunt incluse atât în cadrul componentei digitale, cât și în cadrul componentei de sănătate, acoperă standardizarea și optimizarea Platformei Informatice a Asigurărilor de Sănătate, digitalizarea instituțiilor sanitare de la nivel central și regional, achiziționarea de sisteme informatice și de infrastructură digitală pentru serviciile de sănătate, precum și dezvoltarea telemedicinei și a sistemelor mobile de monitorizare a pacienților (470 de milioane EUR).

Politicile pentru noua generație

Planul României prevede reforme și investiții menite să abordeze unele dintre principalele provocări identificate în cadrul sistemului de învățământ. Fiecare dintre aceste reforme va fi însoțită de investiții complementare și vor fi stabilite mai multe ținte pentru a urmări și a asigura implementarea lor corespunzătoare. Printre obiectivele componentei 15 (Educație) se va număra și modernizarea infrastructurii școlare și universitare din zonele urbane și rurale, prin modificarea și raționalizarea cadrului de reglementare pentru a asigura standarde de siguranță și de calitate care să respecte mediul (1 315 milioane EUR). În cadrul acestui obiectiv, va fi deosebit de important să se pună la dispoziție dotările necesare pentru sălile de clasă preuniversitare și pentru laboratoarele/atelierele școlare (600 de milioane EUR). În al doilea rând, digitalizarea educației (1 129,50 milioane EUR) va fi promovată prin modificări ale cadrului juridic, pentru a permite abordări integrate și a îmbunătăți competențele digitale ale elevilor și ale cadrelor didactice, fiind prevăzută și o schemă de finanțare a echipamentelor și resurselor tehnologice digitale destinate școlilor (478,5 milioane EUR). În ceea ce privește

părăsirea timpurie a școlii, o schemă de granturi necompetitive pentru unitățile de învățământ cu risc ridicat de abandon școlar (400 de milioane EUR) va permite o mai mare independență a școlilor în soluționarea acestei probleme.

Luând în considerare toate reformele și investițiile avute în vedere de România, planul său de redresare și reziliență reprezintă în mare măsură un răspuns cuprinzător și echilibrat în mod adecvat la situația economică și socială, contribuind astfel în mod corespunzător la toți cei șase piloni menționați la articolul 3 din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență, ținând seama de provocările specifice cu care se confruntă România și de alocarea financiară care i-a fost atribuită. Acest lucru ar justifica acordarea notei A în temeiul criteriului de evaluare 2.1 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

4.2. Legătura cu recomandările specifice adresate României și cu semestrul european

În ansamblu, planul oferă un răspuns adecvat la o gamă largă de provocări economice, sociale și de mediu cu care se confruntă România. Se preconizează că planul de redresare și reziliență al României va contribui la abordarea unei părți semnificative a provocărilor identificate în recomandările relevante specifice, inclusiv în ceea ce privește aspectele fiscal-bugetare, adresate României în contextul semestrului european. Tabelul 5 de la sfârșitul secțiunii prezintă o punere în corespondență a provocărilor selectate, a recomandărilor specifice adresate României care corespund acestor provocări și a celor cincisprezece componente ale planului României.

România a luat o serie de măsuri de atenuare a impactului social și a impactului asupra ocupării forței de muncă generate de criza provocată de pandemia de COVID-19 prin elaborarea unor formule flexibile de lucru și a unor măsuri de activare (Recomandarea specifică 2 punctul 4 din 2020). Printre acestea se numără schemele privind reducerea timpului de muncă, acordarea de concedii plătite părinților în contextul instituirii activităților de învățare la distanță, sprijinul acordat întreprinderilor pentru aplicarea regimurilor de telemuncă, acordarea unui sprijin specific tinerilor și lucrătorilor în vârstă. România a mobilizat resurse UE din asistența financiară acordată în cadrul SURE și din Fondul social european.

Finanțele publice și fiscalitatea

Sustenabilitatea finanțelor publice este o provocare care face obiectul recomandărilor specifice adresate României (Recomandarea specifică 1 din 2019 și din 2020) și al procedurii privind dezechilibrele macroeconomice (PDM). Consiliul a adresat României recomandări specifice pentru a corecta abaterea semnificativă de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, pentru a corecta deficitele excesive, pentru a asigura aplicarea integrală a cadrului fiscal-bugetar și pentru a consolida respectarea obligațiilor fiscale și colectarea impozitelor. Deficitul public preexistent ridicat al României a crescut și mai mult din cauza crizei provocate de pandemia de COVID-19, care a accentuat puternic riscurile în ceea ce privește sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu și lung. În acest context, va fi important să se sprijine țintele fiscal-bugetare pe termen mediu prin reforme cuprinzătoare. Componenta 8 (Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii) a planului României vizează să pună în aplicare recomandările legate de politica fiscal-bugetară.

Consolidarea respectării obligațiilor fiscale și a colectării impozitelor se va realiza prin digitalizarea completă a administrației fiscale, ceea ce va permite dezvoltarea serviciilor pentru contribuabili, promovarea incluziunii digitale și implementarea unui sistem integrat de management al riscurilor pentru a spori numărul și eficiența controalelor fiscale și pentru a sprijini identificarea riscurilor fiscale. Componenta include, de asemenea, eliminarea treptată a stimulentelor fiscale excesive, ceea ce ar extinde baza de impozitare și ar contribui la instituirea unui sistem fiscal mai echitabil, mai eficient, mai simplu și mai transparent. Alte măsuri din cadrul componentei fiscal-bugetare care vizează punerea în aplicare a recomandărilor de politică fiscal-bugetară sunt îmbunătățirea managementului cheltuielilor publice, în vederea eficientizării și prioritizării acestora (inclusiv prin analize regulate ale cheltuielilor) și reforma sistemului public de pensii care, printre altele, vizează stabilizarea cheltuielilor publice cu pensiile (a se vedea mai jos).

Sistemul de pensii și sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung

Reforma sistemului public de pensii prevăzută în plan vizează să asigure sustenabilitatea acestuia și îmbunătățirea transparenței și a echității acestuia. În Recomandarea specifică 2 punctul 2 adresată de Consiliu României în 2019, aceasta era invitată să asigure sustenabilitatea sistemului public de pensii pentru a reduce riscurile globale la adresa sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și lung. Reforma sistemului de pensii prevăzută în componenta fiscal-bugetară vizează menținerea cheltuielilor publice brute totale ca procent din PIB la un nivel stabil pe termen lung (2022-2070). Noua legislație va introduce o nouă formulă de calcul pentru noile pensii și pensiile aflate în plată, aleasă în conformitate cu principiul contributivității și cu ținta privind cheltuielile cu pensiile ca procent din PIB, ceea ce nu va permite creșteri ad-hoc. O nouă regulă de indexare a pensiilor, în conformitate cu ținta privind cheltuielile cu pensiile, face parte, de asemenea, din această reformă, alături de reducerea posibilităților de pensionare anticipată, de stimularea continuării voluntare a activității profesionale după împlinirea vârstei de pensionare și de egalizarea vârstei legale de pensionare pentru bărbați și femei la 65 de ani până în 2035. Alte măsuri din cadrul reformei pensiilor sunt raționalizarea și revizuirea integrală a pensiilor speciale pentru a le alinia la principiul contributivității și creșterea gradului de adecvare a pensiilor minime și a pensiilor mai mici.

Sănătate

Printre obiectivele legate de sistemul de sănătate se numără îmbunătățirea accesului la acesta și îmbunătățirea eficienței sale din punctul de vedere al costurilor, inclusiv trecerea la asistența medicală ambulatorie (Recomandarea specifică 3 punctul 7 din 2019) și consolidarea rezilienței, inclusiv în domeniile personalului medico-sanitar și produselor medicale (Recomandarea specifică 1 punctul 3 din 2020). Reformele privind managementul fondurilor publice de sănătate vizează îmbunătățirea furnizării de asistență medicală primară. Pe de o parte, se preconizează o îmbunătățire a calității și a eficienței din punctul de vedere al costurilor a serviciilor ca urmare a implementării unei scheme de granturi bazate pe indicatori obiectivi și orientați spre calitate destinate unităților sanitare publice. Intervențiile care vizează managementul și resursele umane, inclusiv prin cursuri de formare privind integritatea, pot contribui la asigurarea unui personal medico-sanitar calificat în mod corespunzător. De

asemenea, accesul la serviciile de sănătate ar trebui să fie consolidat ca urmare a investițiilor la scară largă în asistența medicală primară și în unitățile prespitalicești, care vizează în special comunitățile defavorizate și marginalizate. Aceste investiții ar trebui, de asemenea, să contribuie la scăderea cererii de servicii spitalicești, ceea ce implică o reorientare către asistența medicală ambulatorie. Investițiile planificate în e-sănătate și telemedicină pot îmbunătăți și mai mult acoperirea serviciilor sanitare și asigurarea accesului tuturor cetățenilor la acestea.

Administrația publică, mediul de afaceri și reformele pieței forței de muncă

României i-au fost adresate recomandări specifice referitoare la necesitatea de a îmbunătăți calitatea și eficacitatea administrației publice și de a se asigura că inițiativele legislative nu subminează securitatea juridică (Recomandarea specifică 5 din 2019, Recomandarea specifică 4 din 2020). Aceste domenii fac, de asemenea, obiectul unor obiective de referință specifice din cadrul MCV, pe care România trebuie să le îndeplinească în lumina recomandărilor specifice și în conformitate cu jurisprudența CJUE (calendarul de îndeplinire a obiectivelor de referință ale MCV este independent de cel prevăzut în anexele la actualul plan). Pentru a rezolva aceste probleme, trebuie să se aducă îmbunătățiri calității și previzibilității procesului decizional și să se recurgă la consultări adecvate cu părțile interesate, la evaluări eficace ale impactului și la proceduri administrative simplificate.

Componenta 14 (Buna guvernanță) vizează să pună în aplicare recomandările printr-o serie de reforme și investiții. Aceste măsuri sunt menite să îmbunătățească procesul decizional, inclusiv luarea deciziilor pe bază de date concrete, planificarea pe termen lung și consultările publice; noul sistem național de recrutare și promovare a funcționarilor publici; noul sistem multianual de planificare a recrutărilor; reforma remunerării funcționarilor publici și un nou cadru de competențe și o nouă metodologie pentru concursuri. Măsurile care vizează îmbunătățirea procesului de achiziții publice, inclusiv digitalizarea și consolidarea capacităților, ar trebui să contribuie la punerea în aplicare a recomandării specifice adresate României legate de achizițiile publice. De asemenea, se preconizează că reformele-cheie din cadrul componentei 14 (Buna guvernanță): i) vor asigura independența sistemului judiciar și vor îmbunătăți calitatea și eficiența acestuia; ii) vor intensifica lupta împotriva corupției, prin adoptarea cadrului strategic național de prevenire a corupției, prin consolidarea capacității instituției competente de combatere a corupției și prin recuperarea daunelor și a produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni și iii) vor consolida integritatea în funcția publică și vor asigura un sistem eficient de declarare a averilor și a intereselor, elaborând și implementând totodată noua strategie anticorupție.

De asemenea, României i-a fost adresată o recomandare de îmbunătățire a funcționării dialogului social (Recomandarea specifică 3 din 2019, Recomandarea specifică 4 din 2020). Planul de redresare și reziliență include o reformă, adoptarea unei noi legi privind dialogul social, care ar trebui să abordeze deficiențele semnalate anterior și, prin urmare, să contribuie la punerea în aplicare a acestei recomandări specifice. Ambiția de a prezenta modificări legislative la Legea dialogului social, în conformitate cu recomandările Organizației Internaționale a Muncii, reprezintă un pas important în direcția îmbunătățirii negocierilor colective și a funcționării generale a dialogului social în țară.

Componenta 13 (Reforme sociale) include o reformă care vizează să pună în aplicare recomandarea privind asigurarea stabilirii salariului minim pe baza unor criterii obiective (Recomandarea specifică 3 din 2019), ceea ce va favoriza, de asemenea, crearea de locuri de muncă și competitivitatea țării. Un act legislativ va institui un nou mecanism și o nouă formulă pentru a stabili cu obiectivitate, în mod sistematic, nivelul salariului minim, în consultare cu partenerii sociali și în concordanță cu propunerea Comisiei[30].

Componenta 14 (Buna guvernanță) vizează, de asemenea, să consolideze guvernanța corporativă a întreprinderilor de stat (Recomandarea specifică 5 din 2019) prin asigurarea respectării standardelor OCDE. În special, reforma va elimina toate excepțiile de la respectarea standardelor de guvernanță corporativă, inclusiv pentru întreprinderile de stat la nivel local. Reforma este completată de acțiuni specifice de reformă menite să îmbunătățească guvernanța corporativă a întreprinderilor de stat în sectoarele energiei și transporturilor. Se preconizează că aceste reforme vor contribui la eficiența întreprinderilor de stat și la îmbunătățirea calității serviciilor pe care le furnizează.

Planul prevede, de asemenea, formule flexibile de lucru și măsuri de activare (Recomandarea specifică 2 din 2020). Introducerea unui sistem de tichete de muncă pentru lucrătorii și prestatorii casnici și digitalizarea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă pot spori accesul grupurilor vulnerabile la piața muncii și pot îmbunătăți furnizarea de măsuri de activare pe piața muncii pentru persoanele inactive. În perioada 2021-2027, pot beneficia de sprijin din FSE+ eforturile suplimentare depuse în direcția reformelor serviciului public de ocupare a forței de muncă și a sporirii măsurilor de activare pe piața muncii.

Reducerea sărăciei și incluziunea socială

Introducerea venitului minim de incluziune, prevăzut ca reformă în cadrul componentei 13 (Reforme sociale), abordează în mod direct o recomandare specifică mai veche adresată României, care așteaptă încă să fie soluționată (Recomandarea specifică 3 din 2019, Recomandarea specifică 2 din 2020). Aceste măsuri ar trebui să sporească eficacitatea și adecvarea sistemului de prestații sociale și să îmbunătățească acoperirea serviciilor, furnizând totodată stimulente pentru adoptarea de măsuri de activare pe piața forței de muncă. Se preconizează că reforma va îmbunătăți asistența socială și va reduce sărăcia în rândul celor mai vulnerabile persoane, reducând în același timp sarcina administrativă suportată de Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, de administrațiile publice locale și de beneficiari.

Educație

Consolidarea competențelor și a învățării digitale și îmbunătățirea calității generale și a caracterului incluziv ale educației (Recomandarea specifică 3 din 2019, Recomandarea specifică 2 din 2020) reprezintă obiective centrale ale planului României. În 2020, Consiliul

[30]Această reformă va fi implementată până în primul trimestru al anului 2024.

a emis o recomandare specifică adresată României în care aceasta era invitată să consolideze competențele și învățarea digitală și să asigure accesul egal la educație (Recomandarea specifică 2 din 2020). În anul anterior, aceste recomandări au fost mai specifice, solicitându-se să se pună accentul pe îmbunătățirea competențelor, inclusiv a competențelor digitale, în special prin sporirea relevanței pe piața forței de muncă a educației și formării profesionale și a învățământului superior (Recomandarea specifică 3 din 2019), precum și pe accesul la educație, în special al copiilor romi și al copiilor din alte medii defavorizate. Se preconizează că măsurile prevăzute în cadrul componentei 15 (Educație) a planului vor contribui în mod semnificativ la punerea în aplicare a acestor recomandări specifice adresate României, în special cele privind romii și alte grupuri defavorizate, în primul rând prin furnizarea unui sistem de educație și îngrijire timpurie unitar, favorabil incluziunii și de calitate, care va fi însoțit de investiții în construirea și operaționalizarea a 110 creșe și 412 servicii complementare, care vor oferi servicii pentru un număr de până la 4 500 de copii cu vârste cuprinse între 0 și 6 ani și, respectiv, 20 000 de copii provenind din medii defavorizate. În plus, va fi creat și operaționalizat un program-cadru pentru formarea continuă a personalului din acest domeniu al educației. În al doilea rând, Ministerul Educației va lua, de asemenea, măsuri de prevenire și reducere a părăsirii timpurii a școlii prin cursuri de formare a cadrelor didactice și prin granturi acordate unui număr de 2 500 de unități de învățământ cu risc ridicat de abandon școlar. În ceea ce privește învățământul profesional și tehnic (ÎPT) și învățământul dual, se va crea o rută profesională completă care să le permită elevilor să aibă acces la învățământul universitar și care să fie aliniată la nevoile pieței forței de muncă. Această măsură va fi completată de crearea a 10 consorții educaționale, a 10 campusuri profesionale și transformarea a 57 de licee agricole în centre de profesionalizare. În plus, 909 unități de învățământ profesional și tehnic vor beneficia de laboratoare de informatică și de ateliere de practică în domeniul IT.

Digitalizarea educației (Recomandarea specifică 3 din 2019 și Recomandarea specifică 2 din 2020) va beneficia, de asemenea, de o atenție importantă prin adoptarea unui cadru legislativ pentru dezvoltarea competențelor digitale la toate nivelurile de învățământ. Reforma se va axa pe digitalizarea proceselor și a conținutului educațional și pe efectuarea de evaluări online. În plus, se vor stabili standarde minime și standarde optime pentru asigurarea calității educației digitale. Se preconizează că reforma va alinia sistemul educațional la DigComp, Cadrul european al competențelor digitale pentru cetățeni, inclusiv prin actualizarea programei de învățământ și prin elaborarea de materiale didactice digitale. În fine, reforma va operaționaliza legăturile dintre profilul de competențe ale cadrelor didactice și programa de învățământ pentru formarea profesională inițială, formarea profesională continuă și formarea din domeniul competențelor. Această reformă va fi completată de investiții care vizează formarea a 100 000 de cadre didactice și finanțarea echipamentelor și a resurselor digitale destinate școlilor și universităților.

Cercetare, dezvoltare și inovare

Componenta 9 (Sprijin pentru mediul de afaceri, C&D&I) include măsuri de sprijinire a activităților de cercetare și dezvoltare și a integrării furnizorilor locali în lanțurile valorice strategice ale UE (Recomandarea specifică 3 din 2020). În special, se preconizează că

reformele din cadrul acestei componente: i) vor asigura o concepere și implementare, monitorizare și evaluare armonizate ale politicii în domeniul C&D&I la nivel interministerial și interagenții, ii) vor atrage cercetători, iii) vor încuraja crearea de parteneriate între investițiile publice și cele private în C&D&I și iv) vor spori proporția de organizații de cercetare care utilizează în comun infrastructuri de cercetare în România.

Tranziția verde și tranziția digitală

Planul României prezintă o serie de măsuri menite să contribuie la tranziția verde, în special în ceea ce privește transportul sustenabil, energia cu emisii scăzute de carbon, eficiența energetică, utilizarea eficientă a resurselor și infrastructura de mediu, inclusiv în regiunile miniere (Recomandarea specifică 4 din 2019, Recomandarea specifică 3 din 2020). Astfel cum s-a explicat mai detaliat în secțiunea 4.5, componenta 4 (Transport sustenabil) include reforme-cheie care vizează decarbonizarea sectorului transporturilor, cum ar fi modificări normative pentru a stimula transportul rutier cu emisii zero, îmbunătățirea guvernanței întreprinderilor de stat din sectorul transporturilor, îmbunătățirea securității rutiere, promovarea unui transport public curat și transferul modal către transportul feroviar. Planul include, de asemenea, investiții în producția de energie curată, prevăzute în cadrul componentei 6 (Energie), fiind prevăzute angajamente în sensul eliminării treptate a producției de energie electrică pe bază de cărbune, acordând în schimb o pondere mai mare energiei produse din surse regenerabile, în conformitate cu țintele pentru 2030. Investițiile în sectorul gazelor vor fi adaptate exigențelor viitorului și vor contribui la obiectivele de decarbonizare pentru 2030 și 2050. Planul include, de asemenea, investiții considerabile în eficiența energetică a clădirilor publice și private și în utilizarea eficientă a resurselor de către acestea, prevăzute în cadrul componentelor 5 (Valul renovării) și 10 (Fondul local pentru tranziția verde și digitală), și măsuri de facilitare a investițiilor private în sectoarele industriale, prevăzute în cadrul componentei 6 (Energie). În ceea ce privește infrastructura de mediu, componenta 1 (Managementul apei) include măsuri menite să asigure aprovizionarea sustenabilă cu apă a locuitorilor, precum și soluții de gospodărire sustenabilă a apelor în contextul adaptării la schimbările climatice. Componenta 2 (Păduri și protecția biodiversității) include o serie de măsuri de împădurire/reîmpădurire, de gospodărire a pădurilor și de management al biodiversității.

Tranziția digitală (Recomandarea 3 din 2020) este abordată prin intermediul unei componente specifice. Astfel cum s-a descris mai în detaliu în secțiunea 4.6, componenta 7 (Transformarea digitală) include reformele necesare pentru dezvoltarea cloudului guvernamental și pentru asigurarea interoperabilității, îmbunătățirea conectivității, consolidarea protecției și a securității cibernetice a entităților publice și private, precum și sporirea competențelor digitale în sectorul public. Investițiile care stau la baza reformelor variază de la dezvoltarea cloudului guvernamental la digitalizarea sănătății, a sistemului judiciar, a mediului, a ocupării forței de muncă și a protecției sociale, a achizițiilor publice, a organizațiilor neguvernamentale, la asigurarea conectivității în zonele albe, asigurarea securității cibernetice pentru diferite structuri și sporirea competențelor în materie de securitate cibernetică, atât în rândul funcționarilor publici, cât și în rândul populației în general. O investiție-cheie se referă la introducerea cărții de identitate electronice pentru cetățenii români.

Răspunsul la situația economică și socială

Planul include reforme și investiții substanțiale menite să sprijine convergența cu UE, precum și tranziția verde și tranziția digitală. Se preconizează că unele deficiențe structurale mai vechi care au rămas nesoluționate vor fi abordate prin reforme și investiții în îmbunătățirea mediului de afaceri, măsuri de sprijinire a competențelor, în special a celor digitale, destinate

sectorului public și celui al educației, digitalizarea întreprinderilor, în special a IMM-urilor, a școlilor, a universităților și a spitalelor. Planul ar trebui, de asemenea, să aducă o contribuție substanțială la sporirea eficacității administrației publice, inclusiv a sistemului național de justiție. Capacitatea de inovare va fi stimulată prin parteneriate private și publice mai solide în domeniul cercetării și inovării.

Planul se axează pe măsuri de consolidare a coeziunii sociale și teritoriale, care s-ar putea deteriora din cauza crizei. Astfel cum se descrie în secțiunea 4.1, planul conține măsuri cum ar fi modernizarea sistemului de prestații sociale prin implementarea venitului minim de incluziune și îmbunătățirea sistemelor digitale de ocupare a forței de muncă și de protecție socială. Reforma pensiilor ar contribui, de asemenea, la un sprijin social mai echitabil și mai sustenabil și la coeziunea dintre generații. O serie de măsuri vizează să contribuie la reducerea disparităților regionale.

Coeziunea socială ar trebui, de asemenea, să fie sprijinită prin măsurile prevăzute în sectorul educației. Elevii care provin din grupuri defavorizate și/sau din zonele rurale vor beneficia de măsuri care vizează sporirea ratei de participare la educația timpurie și reducerea părăsirii timpurii a școlii, iar studenților care provin din mediile menționate li se va asigura accesul la anumite servicii în campusurile universitare, toate aceste măsuri fiind prevăzute în cadrul componentei 15 (Educație). Măsurile sunt menite să asigure faptul că elevilor și studenților li se furnizează dispozitive digitale și că aceștia dobândesc competențe digitale. De asemenea, se va acorda atenție liceelor agricole, care vor beneficia, de asemenea, de investiții pentru a deveni adevărate centre de profesionalizare.

Contribuția la un potențial de creștere consolidat și sustenabil

Potențialul de creștere pe termen lung al economiei ar trebui sporit în special prin măsuri de îmbunătățire a calității administrației publice și a procesului decizional, de îmbunătățire a mediului de afaceri și de remediere a lipsei de personal calificat, în special în domeniul digitalizării. De asemenea, la creșterea pe termen lung vor contribui și măsurile care vizează asigurarea unei mai bune reglementări și facilitarea accesului la finanțare pentru IMM-uri și întreprinderile nou-înființate inovatoare. Totodată, planul încurajează investițiile în cercetare și inovare, în infrastructura de transport sustenabil și în reforme menite să consolideze cooperarea dintre cercetarea publică și întreprinderi. Guvernul României estimează că planul va spori potențialul de creștere cu 0,7 % în medie pe an pe termen mediu. Prin abordarea provocărilor structurale importante, planul contribuie la consolidarea potențialului de creștere al economiei într-un mod durabil.

Luând în considerare reformele și investițiile avute în vedere de România, se preconizează că planul său de redresare și reziliență va contribui la abordarea eficace a tuturor provocărilor sau a unei părți semnificative a provocărilor identificate în recomandările specifice adresate României sau a provocărilor identificate în alte documente relevante adoptate oficial de Comisie în cadrul semestrului european, iar planul de redresare și reziliență reprezintă un răspuns adecvat la situația economică și socială din România. Acest lucru ar justifica acordarea notei A

în temeiul criteriului de evaluare 2.2 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

Tabelul 5 Corespondența dintre provocările naționale identificate în recomandările specifice adresate României în perioada 2019-2020 și componentele planului României de redresare și reziliență

Provocări naționale (astfel cum sunt identificate în secțiunea 2)	Recomandările conexe specifice adresate României (2019-2020) și recomandările conexe formulate în cadrul semestrul european	Componenta 1 – Managementul apei	Componenta 2 – Păduri și protecția biodiversității	Componenta 3 – Managementul deșeurilor	Componenta 4 – Transport sustenabil	Componenta 5 – Valul renovării	Componenta 6 – Energie	Componenta 7 – Transformarea digitală	Componenta 8 – Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii	Componenta 9 – Sprijin pentru mediul de afaceri, cercetare, dezvoltare și inovare	Componenta 10 – Fondul local pentru tranziția verde și digitală	Componenta 11 – Turism și cultură	Componenta 12 – Sănătate	Componenta 13 – Reforma socială	Componenta 14 – Buna guvernanță	Componenta 15 – Educație
Finanțele publice și fiscalitatea	1.2 din 2019, 1.3 din 2019, 4.2 din 2019, 1.2 din 2020, 3.2 din 2020						○		●			○				
Sistemul de pensii și sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung	2.2 din 2019, 2.3 din 2019, 1.2 din 2020							○	●							
Sănătate	3.7 din 2019, 1.3 din 2020												●			
Administrația publică, mediul de afaceri și piața forței de muncă	3.5 din 2019, 3.6 din 2019 4.2 din 2019 4.3 din 2019 5.1 din 2019 5.2 din 2019 3.1 din 2020, 3.3 din 2020 4.1 din 2020 4.2 din 2020						○	●	●	●		●		●	●	
Reducerea sărăciei și incluziunea socială	3.3 din 2019 3.4 din 2019 2.1 din 2019 2.2 din 2020 2.3 din 2020 3.3 din 2020 3.4 din 2020					○			○		●	○		●		○
Educație	3.1 din 2019 3.2 din 2019, 2.5 din 2020, 2.6 din 2020															●
C&D&I	4.4 din 2019									●						
Tranziția verde	4.1 din 2019, 3.4 din 2020, 3.6 din 2020	●	●	●	●	●	●				○					○
Tranziția	3.5 din 2020							●	○	○	○					○

digitală																

Legendă: „●” Investițiile și reformele din cadrul componentei abordează în mod semnificativ provocarea; „○” componenta abordează parțial provocarea.

4.3. Potențialul de creștere, crearea de locuri de muncă, reziliența economică, instituțională și socială, Pilonul european al drepturilor sociale, atenuarea impactului crizei și coeziunea și convergența socială și teritorială

Stimularea creșterii economice și a locurilor de muncă

Planul se axează pe reforme și investiții care abordează vulnerabilitățile și deficiențele structurale mai vechi care au rămas nesoluționate, stimulând creșterea economică. Principalele obiective ale planului sunt realizarea tranziției verzi și a tranziției digitale, consolidând în același timp asistența medicală, educația, coeziunea socială și incluziunea. Măsurile se vor axa pe îmbunătățirea administrației publice, inclusiv a întreprinderilor de stat, a achizițiilor publice, a justiției și a previzibilității procesului decizional. Planul vizează, de asemenea, să contribuie la implementarea Pilonului european al drepturilor sociale, prin promovarea politicilor pentru copii și tineret și consolidarea coeziunii și convergenței economice, sociale și teritoriale în cadrul Uniunii. Planul urmărește să consolideze redresarea economică în România și să îmbunătățească perspectivele de creștere pe termen lung prin astfel de investiții și reforme, reducând în cele din urmă vulnerabilitatea țării la șocuri.

Planul propune acțiuni concertate în domenii strategice care vizează modernizarea și sporirea potențialului economiei românești, în conformitate cu orientările stabilite de obiectivele strategice naționale. Măsurile prevăzute au în vedere o abordare sustenabilă către convergența nominală și reală, prin sporirea investițiilor în domeniile prioritare, și anume mediul, eficiența energetică și utilizarea eficientă a resurselor, educația, sănătatea, infrastructura de transport și parcul de vehicule, accesul întreprinderilor la finanțare, sporirea flexibilității pieței forței de muncă prin sporirea competențelor, inclusiv a celor digitale, și dezvoltarea politicilor sectoriale care conduc la îmbunătățirea competitivității.

Conform simulărilor efectuate de serviciile Comisiei, impactul pe termen lung al planului României ar putea duce la o creștere de 1 % a PIB-ului în 20 de ani (a se vedea caseta 2). Aceste simulări nu includ posibilul impact pozitiv al reformelor structurale, care poate fi substanțial și ar putea mări PIB-ul României cu 17 % în 20 de ani. Pe termen scurt, se preconizează că creșterea cheltuielilor prin investiții publice majore, în special în timpul implementării planului (2021-2026), va conduce la o creștere puternică a producției, care va scădea lent după 2026. Cu toate acestea, reformele structurale întreprinse ar trebui să aibă un impact economic pe termen mediu și lung, în timp ce efectele de propagare transfrontaliere pozitive se vor materializa într-o creștere cu 0,2 % a PIB-ului în 2026, datorită faptului că cheltuielile din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență sunt sincronizate în toate statele membre. Estimările furnizate de autoritățile române indică faptul că impactul cumulat asupra PIB-ului real pentru perioada 2021-2026 este de 5,2 puncte procentuale, în condițiile utilizării depline a componentei de împrumut a planului.

Planul prevede o serie de măsuri care se preconizează că vor spori productivitatea și vor stimula creșterea. Acest lucru s-ar realiza prin măsuri de sprijinire a investițiilor private, în special pentru IMM-uri, atrăgând în același timp investiții și stimulând crearea de locuri de muncă și un mediu de afaceri mai puternic. Componenta 9 (Sprijin pentru mediul de afaceri, C&D&I) include măsuri de consolidare a mediului de afaceri, inclusiv prin reducerea sarcinii administrative suportate de întreprinderi. De asemenea, pentru sectorul C&D&I, măsurile vizează remedierea fragmentării și promovarea legăturilor cu sectorul privat. Investițiile din cadrul acestui pilon acoperă, de asemenea, crearea unei platforme digitale care să furnizeze servicii publice simplificate pentru întreprinderi, inclusiv pentru obținerea de licențe, și acces la finanțare pentru IMM-uri și pentru alte categorii de întreprinderi prin intermediul instrumentelor financiare și al granturilor, cum ar fi, de exemplu, înființarea și operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare (10 milioane EUR) prevăzută în cadrul componentei 8 (Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii), precum și garanția de portofoliu pentru reziliență (300 de milioane EUR) și Fondul de fonduri de capital de risc pentru redresare (400 de milioane EUR) din cadrul componentei 9. Măsurile prevăzute în cadrul componentelor 8 (Reforma fiscală și reforma pensiilor) și 9 (Suport pentru sectorul privat) vor promova dezvoltarea economică și competitivitatea și vor îmbunătăți absorbția fondurilor UE.

Asigurarea sustenabilității finanțelor publice va permite României să mențină o traiectorie de creștere sustenabilă. Componenta 8 (Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii) prevede reforme ale administrației fiscale și îmbunătățirea managementului fiscal și a sistemului de pensii. Aceste reforme ar trebui să sprijine îmbunătățirea mediului de afaceri prin facilitarea relațiilor cu administrația fiscală și să permită o marjă de manevră mai mare pentru a răspunde inegalităților în materie de venituri și ratelor sărăciei. Reforma sistemului de pensii are ca obiectiv, printre altele, să asigure sustenabilitatea sistemului de pensii, contribuind la menținerea stabilității finanțelor publice.

Se preconizează că reformele prevăzute în plan în domeniile educației și pieței forței de muncă vor sprijini o piață a forței de muncă mai puternică, favorizând creșterea. În domeniul educației, constituie o prioritate remedierea inegalităților în ceea ce privește învățarea care amenință potențialul economic pe termen lung al României. Investițiile în prevenirea părăsirii timpurii a școlii și îmbunătățirea accesului la educația și îngrijirea timpurie ar trebui să îi ajute pe elevii români să își îmbunătățească rezultatele. Accentul pus pe educația digitală ar trebui să conducă la o disponibilitate sporită a competențelor digitale pe piața forței de muncă în viitor, contribuind la creșterea economică și la îmbunătățirea productivității. Măsurile care vizează sprijinirea grupurilor defavorizate din sistemul de învățământ ar trebui să sporească egalitatea de șanse și, prin urmare, să contribuie, de asemenea, la asigurarea unei mai bune corelări între cererea de pe piața forței de muncă și oferta de competențe. Aceste măsuri pot să îmbunătățească potențialul de creștere pe termen lung al României și să promoveze creșterea favorabilă incluziunii prin reducerea disparităților, stimularea potențialelor efecte de propagare pe piața forței de muncă și în sectorul afacerilor, în special în ceea ce privește competențele legate de digitalizare. În plus, introducerea unui sistem de tichete de muncă pentru formalizarea muncii și digitalizarea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă ar trebui să contribuie la stimularea locurilor de muncă prin facilitarea accesului la piața forței de muncă pentru unele

grupuri vulnerabile și prin furnizarea sporită de servicii de activare pe piața muncii. Creșterea economică și crearea de locuri de muncă vor fi sprijinite, de asemenea, de componenta digitală a planului, care prevede dezvoltarea competențelor digitale la toate nivelurile.

Se preconizează, de asemenea, că activitățile de construcție vor contribui la creștere și la crearea de locuri de muncă. Se vor lansa activități de construcție ca urmare a implementării unei serii de măsuri prevăzute în plan și, în special, a investițiilor rutiere și feroviare și în infrastructura de metrou din cadrul componentei 4 (Transport sustenabil) și a investițiilor în reabilitarea energetică din cadrul componentei 5 (Valul renovării). Având în vedere că sectorul construcțiilor este unul dintre principalii vectori ai creșterii economice, aceste măsuri ar trebui să contribuie la creștere și la crearea de locuri de muncă.

Caseta 2: Simulări stilizate privind impactul NGEU elaborate pe baza modelului QUEST – România

Simulările efectuate de Comisia Europeană pe baza modelului QUEST arată că impactul economic al NGEU în România ar putea conduce la o creștere a PIB-ului cuprinsă între 1,8 % și 2,9 % până în 2024[1]. După 20 de ani, PIB-ul ar putea fi cu 1 % mai mare. Efectele de propagare reprezintă o parte importantă a acestui impact.

Potrivit simulărilor menționate, s-ar crea până la 90 000 de locuri de muncă suplimentare. Efectele de propagare transfrontaliere (PIB) se reflectă într-o creștere cu 0,2 puncte procentuale în 2026, ceea ce demonstrează valoarea adăugată a cheltuielilor sincronizate între statele membre (rândul 2). Chiar și într-un scenariu cu o productivitate mai scăzută a fondurilor NGEU, tot s-ar obține un impact semnificativ (rândul 3).[2]

Rezultatele simulării QUEST (deviere în % a nivelului PIB-ului real față de cazul în care nu s-ar utiliza NGEU, ipoteză de plată liniară pe o perioadă de 6 ani)

Scenariu	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2040
Scenariu de referință	0,9	1,7	1,8	1,9	2,1	2,2	1,7	1,2	1,2	1,2	0,9
din care efecte de propagare	-0,4	-0,2	0,0	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Productivitate scăzută	0,5	1,2	1,2	1,2	1,3	1,4	0,9	0,3	0,4	0,4	0,4

Acest scenariu nu include posibilul impact pozitiv al reformelor structurale, care poate fi substanțial. Un exercițiu de evaluare comparativă bazat pe modele arată că realizarea de reforme structurale care ar conduce la înjumătățirea decalajului față de țările cu cele mai bune rezultate în ceea ce privește indicatorii reformelor structurale ar putea impulsiona creșterea PIB-ului României cu 17 % în 20 de ani, peste nivelul mediu de 11 % constatat în UE, diferența reflectând decalajele relativ mai mari ale României față de țările cu cele mai bune rezultate.[3]

Din cauza diferențelor în ceea ce privește ipotezele și metodologia, **rezultatele acestei evaluări nu pot fi comparate în mod direct cu cifrele raportate în cadrul capitolului 4 din planul de redresare și reziliență al României.**

[1] Mecanismul de redresare și reziliență reprezintă aproximativ 90 % of NGEU, care include, de asemenea, ReactEU, Orizont Europa, InvestEU, Fondul pentru o tranziție justă, FEADR și rescEU.

[2] Din punct de vedere tehnic, scenariul privind productivitatea scăzută ia în considerare o elasticitate a producției în raport cu capitalul public semnificativ redusă.

[3] Varga, J, in 't Veld J. (2014), "The potential growth impact of structural reforms in the EU: a benchmarking exercise ", European Economy Economic Papers no. 541.
http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2014/pdf/ecp541_en.pdf.

Consolidarea coeziunii sociale

Planul României introduce o serie de măsuri care se preconizează că vor contribui la coeziunea socială și la Pilonul european al drepturilor sociale. Extinderea disponibilității unor servicii de educație și îngrijire timpurie de bună calitate ar trebui să îmbunătățească accesul celor mai defavorizați la această formă de educație. La rândul său, acest lucru ar trebui să îi ajute pe elevi să obțină rezultate mai bune la învățătură, iar pe părinți să se integreze mai ușor pe piața forței de muncă. În mod similar, măsurile care vizează reducerea părăsirii timpurii a școlii vor avea un impact asupra comunităților marginalizate, copiii care provin din rândul acestora fiind cei mai expuși riscului de abandon școlar. Reformarea învățământului profesional și tehnic, însoțită de măsuri cum ar fi introducerea unui mecanism de previzionare a necesităților în materie de competențe, va îmbunătăți perspectivele de carieră și competențele absolvenților de învățământ profesional și tehnic (mulți dintre aceștia făcând parte, de asemenea, din comunități defavorizate). Se preconizează că realizarea reformei venitului minim de incluziune va avea un impact pozitiv asupra ocupării forței de muncă, datorită măsurilor de activare care o însoțesc și rezultatelor în materie de educație. Introducerea unui sistem de tichete de muncă are potențialul de a spori participarea femeilor pe piața forței de muncă și accesul la servicii sociale pentru lucrătorii nou-angajați. Reformele din domeniul sănătății vizează consolidarea asistenței medicale primare și promovarea accesului la servicii în zonele rurale și în zonele urbane mici, inclusiv în comunitățile vulnerabile. Reformele au în vedere dezvoltarea în continuare a serviciilor de e-sănătate, îmbunătățirea eficienței cheltuielilor publice în sistemul de sănătate și accelerarea trecerii la asistența medicală ambulatorie.

Planul de redresare și reziliență al României conține unele măsuri care se preconizează că vor contribui la abordarea provocărilor cu care se confruntă țara în domeniul egalității de gen și al egalității de șanse pentru toți. Printre acestea se numără măsuri care abordează nevoile persoanelor cu dizabilități, inclusiv în ceea ce privește accesibilitatea la transporturi, clădiri și servicii publice digitale. În ceea ce privește egalitatea de gen, planul include măsuri care vizează egalizarea vârstei de pensionare în timp. În ceea ce privește egalitatea de gen în cadrul transformării digitale, beneficiarii finanțării pentru programele de dezvoltare a competențelor digitale derulate prin rețeaua bibliotecilor vor avea obligația să se angajeze că vor asigura un prag minim de 50 % pentru participarea femeilor la programele de formare. Reformele prevăzute în cadrul componentei 14 (Buna guvernanță) vizează, de asemenea, să promoveze egalitatea de tratament și de șanse între bărbați și femei și să îmbunătățească reprezentarea femeilor în posturile de decizie ale întreprinderilor de stat. O serie de măsuri din cadrul planului țin seama, de asemenea, de nevoile persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate, inclusiv de nevoile persoanelor cu dizabilități, ale persoanelor în vârstă, precum și de cele ale romilor sau ale altor minorități etnice. De exemplu, investițiile în unități medicale mobile și în infrastructura medicală prespitalicească, prevăzute în cadrul componentei 12 (Sănătate), și investițiile în crearea unei rețele de centre de zi pentru copiii expuși riscului de a fi separați de familie, prevăzute în cadrul componentei 13 (Reforma socială), ar trebui să vizeze zonele defavorizate și comunitățile rome. Componenta 13 (Reforma socială) include, de asemenea, reforme-cheie care vizează abordarea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități, începerea implementării venitului minim de incluziune, îmbunătățirea calității

serviciilor de îngrijire pe termen lung pentru persoanele în vârstă, precum și instituirea unui mecanism obiectiv de stabilire a salariului minim.

Reducerea vulnerabilității și sporirea rezilienței

Se preconizează că planul va spori reziliența economică și instituțională. Planul prevede eforturi semnificative privind modernizarea administrației publice, sporirea calității procesului decizional și consolidarea cadrului bugetar. Împreună cu acțiunile care vizează dubla tranziție și stimularea competențelor și a inovării, se preconizează că datorită acestor măsuri România va fi mai puțin expusă șocurilor economice sau financiare interne și va deveni mai rezilientă la șocurile externe.

Se preconizează că reziliența socială se va îmbunătăți ca urmare a reformelor și a investițiilor din domeniul educației prevăzute în plan. Disponibilitatea unei mâini de lucru calificate în mod corespunzător și reducerea părăsirii timpurii a școlii vor permite economiei să facă mai bine față viitoarelor șocuri (iar populația se va putea adapta mai ușor la modelele economice în schimbare). În plus, există o relație inversă între vulnerabilitatea persoanelor din rândul grupurilor defavorizate și nivelul lor de instruire. Prin urmare, reducerea părăsirii timpurii a școlii poate spori reziliența populației. De asemenea, o mai bună pregătire a viitoarei forțe de muncă, în special în domeniul digitalizării, va reduce vulnerabilitățile acestui sector la șocurile viitoare.

În domeniul mediului, se preconizează, de asemenea, că măsurile prevăzute în planul României vor reduce vulnerabilitatea la schimbările climatice. În special, se preconizează că reforma prevăzută în cadrul componentei 1 (Managementul apei) va spori capacitatea administrativă și de reacție a Administrației Naționale Apele Române (ANAR) în situații de urgență, iar investițiile semnificative în rețeaua de apă vor contribui la limitarea amplorii, a duratei și a daunelor cauzate de inundații. Extinderea rețelei naționale de observație meteorologică pentru a realiza prognoze privind fenomenele meteorologice severe și investițiile din sectorul forestier care urmează să fie efectuate în zonele expuse și vulnerabile la pericolele climatice, în special la secetă și inundații, vizează, de asemenea, adaptarea la schimbările climatice și reziliența la acestea.

Coeziune și convergență

Se preconizează că planul de redresare și reziliență va contribui la consolidarea coeziunii și a convergenței economice, sociale și teritoriale. În prezent, în România există disparități economice, sociale și teritoriale considerabile și este probabil ca acestea să se accentueze, deoarece pandemia de COVID-19 va avea consecințe socioeconomice inegale asupra diferitelor regiuni din România. Planul României răspunde în principal problemelor structurale din domeniile în care criza provocată de pandemie a avut un impact puternic: sănătate, educație și mediul de afaceri, dar nu neglijează domeniile adiacente care asigură redresarea în urma unor astfel de perioade de contracție economică și care pot asigura reziliența economică și instituțională în astfel de situații: transporturile, C&D&I, sustenabilitatea finanțelor publice, serviciile publice, mediul și energia. Planul vizează să stimuleze creșterea economică prin măsuri legate de obiectivele de coeziune economică, socială și teritorială, abordând domeniile în care

România a rămas în urmă atât la nivel european, cât și la nivel național, inclusiv identificarea unui potențial de creștere, dezvoltare și reformă în vederea tranziției către o economie digitală și sustenabilă.

Planul României urmărește să realizeze o alocare echilibrată a resurselor, astfel încât să se valorifice particularitățile locale sau regionale și să se reducă polarizarea dezvoltării teritoriale. Descentralizarea a jucat un rol important în elaborarea planului, care se bazează pe conferirea de competențe autorităților centrale și locale care să le permită acestora să întreprindă reforme pentru a facilita tranziția verde și tranziția digitală, ceea ce va conduce la o reziliență ridicată. Implementarea planului ar trebui să se bazeze pe implicarea autorităților locale atât în definirea cererilor de propuneri, după caz, cât și în monitorizarea și evaluarea planului.

În special, componenta 10 (Fondul local pentru tranziția verde și digitală), care vizează atât dezvoltarea urbană, cât și cea rurală, urmărește să ofere cadrul necesar pentru dezvoltarea nivelului regional prin investiții în infrastructura locală care se preconizează că vor sprijini reziliența și tranziția verde a zonelor urbane și rurale și vor reduce disparitățile teritoriale de la nivel regional, intraregional și intrajudețean. Investițiile viitoare vizează sprijinirea persoanelor vulnerabile, construirea unei economii sustenabile și abordarea potențialelor amenințări la nivel local. Dezvoltarea urbană și rurală poate contribui la sporirea rezilienței localităților urbane și rurale la provocările generate de crizele economice și sociale mondiale. Obiectivul investițiilor în infrastructura locală și în serviciile sociale este de a se asigura faptul că serviciile esențiale furnizate la nivel local rămân operaționale în timpul unei crize economice, sociale sau sanitare. În ceea ce privește zonele rurale, se preconizează că măsurile integrate vor îmbunătăți calitatea vieții și vor spori coeziunea teritorială.

Reformele și investițiile în transportul sustenabil vor contribui la realizarea obiectivelor de coeziune teritorială. Prin asigurarea infrastructurii de transport de bază în regiunile țării care în prezent sunt slab conectate se preconizează că investițiile în infrastructura rutieră prevăzute în cadrul componentei 4 (Transport sustenabil) vor sprijini dezvoltarea economică a economiei în general și a regiunilor respective în special. Pentru zonele îndepărtate care nu beneficiază pe deplin de transportul public, se preconizează că vor avea un efect pozitiv și investițiile menite să promoveze tranziția către vehicule curate în transportul rutier. Planul va aborda acest aspect printr-o acoperire geografică adecvată a stațiilor de încărcare pentru vehiculele electrice.

Se preconizează că investițiile în digitalizare vor avea, de asemenea, un efect pozitiv asupra coeziunii teritoriale. Investițiile în infrastructura de comunicații în banda largă prevăzute în cadrul componentei 7 (Transformarea digitală) vor asigura acoperirea accesului la internet de foarte mare viteză (cel puțin 100 Mbps, cu posibilitatea de a spori această viteză) în zonele în care piața nu poate să asigure prin forțe proprii un astfel de acces. Este vorba în special de sate, inclusiv de zone defavorizate. Investiția va acorda prioritate absolută localităților din zonele rurale care nu sunt deservite de rețele fixe de comunicații.

De asemenea, o serie de alte reforme și investiții prevăzute în plan au potențialul de a asigura convergența națională. De exemplu, cursurile de formare prevăzute în cadrul componentei 5 (Valul renovării) vor fi furnizate în diferite regiuni repartizate uniform pe

teritoriul României. Investițiile în e-sănătate prevăzute în cadrul componentei 7 (Transformarea digitală) vizează, de asemenea, să sporească accesul cetățenilor din zonele rurale și zonele urbane mici și al grupurilor vulnerabile la consultații specializate, reducând totodată timpul de așteptare prin utilizarea telemedicinei. Componenta 15 (Educație) se axează pe disparitățile regionale și economice în cadrul mai multor proiecte de investiții în domenii cum ar fi educația și îngrijirea timpurie, părăsirea timpurie a școlii sau îmbunătățirea infrastructurii și a echipamentelor în întregul sistem de învățământ.

Luând în considerare toate reformele și investițiile avute în vedere de România, se preconizează că planul său de redresare și reziliență va avea un impact important asupra întăririi potențialului de creștere, a creării de locuri de muncă și a rezilienței economice, sociale și instituționale a statului membru, contribuind la implementarea Pilonului european al drepturilor sociale, inclusiv prin promovarea politicilor în favoarea copiilor și a tinerilor, și asupra atenuării impactului economic și social al crizei provocate de pandemia de COVID-19, consolidând astfel coeziunea și convergența economică, socială și teritorială în cadrul Uniunii. Acest lucru ar justifica acordarea notei A în temeiul criteriului de evaluare 2.3 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

Caseta 3: Provocări legate de ocuparea forței de muncă și provocări sociale din perspectiva tabloului de bord social care însoțește Pilonul european al drepturilor sociale

În tabloul de bord social, care sprijină Pilonul european al drepturilor sociale, sunt evidențiate o serie de provocări legate de ocuparea forței de muncă și de provocări sociale care ar trebui abordate în România. Din cauza pandemiei de COVID-19, rezultatele obținute de România în ceea ce privește participarea la piața forței de muncă s-au deteriorat, generând riscuri de creștere a ratei sărăciei.

Tabloul de bord social privind ROMÂNIA

Egalitatea de șanse și de acces pe piața forței de muncă	Persoane care au părăsit timpuriu sistemul de educație și formare (% din populația cu vârsta cuprinsă între 18-24 de ani) (2020)
	Nivelul de competențe digitale al populației (2019)
	Tineri NEET (% din populația totală cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani) (2020)
	Disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă (2020)
	Raportul dintre chintila superioară și cea inferioară (S80/S20) (2019)
Piețe dinamice ale forței de muncă și condiții de muncă echitabile	Rata de ocupare a forței de muncă (% din populația cu vârsta cuprinsă între 20-64 de ani) (2020)
	Rata șomajului (% din populația cu vârsta cuprinsă între 15-74 de ani) (2020)
	Șomaj de lungă durată (% din populația cu vârsta cuprinsă între 15-74 de ani) (2020)
	Creșterea venitului brut disponibil al gospodăriilor populației pe cap de locuitor (2019)
Protecție socială și incluziune socială	Persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială (în %) (2019)
	Copii expuși riscului de sărăcie sau de excluziune socială (în %) (2019)
	Impactul transferurilor sociale (altele decât pensiile) asupra reducerii sărăciei (2019)
	Diferențe cauzate de handicap în ocuparea forței de muncă (2019)
	Costuri suplimentare pentru locuințe (2019)
	Copiii cu vârsta de până la 3 ani care beneficiază de îngrijire formală (2019)
	Nevoi nesatisfăcute autoraportate în materie de asistență medicală (2019)

Situație critică	De monitorizat	Performanță slabă, dar în curs de îmbunătățire	Performanță bună, dar de monitorizat	Performanță medie	Performanță peste medie	Cele mai bune performanțe

Actualizare din data de 16 septembrie 2021. Statele membre sunt clasificate în tabloul de bord social în conformitate cu o metodologie statistică convenită cu comitetele EMCO și CPS. Această metodologie analizează împreună nivelurile indicatorilor și modificările acestora în comparație cu mediile UE respective și clasifică statele membre în șapte categorii. Pentru detalii metodologice, vă rugăm să consultați Propunerea de raport comun pe 2021 privind ocuparea forței de muncă, COM (2020) 744 final; NEET: (tânăr) care nu este încadrat profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare.

Rata șomajului este în creștere, atingând 5 % în 2020, unul dintre cele mai ridicate niveluri din ultimii ani, deși încă sub media UE (7,1 %). Rata de ocupare a forței de muncă (70,8 %) a scăzut cu 0,1 puncte procentuale, iar disparitatea de gen în ceea ce privește ocuparea forței de muncă rămâne una dintre cele mai ridicate din UE (19,3 puncte procentuale). În pofida unei ușoare îmbunătățiri față de 2019, proporția tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET) rămâne printre cele mai ridicate din UE (16,6 % în 2020). Părăsirea timpurie a școlii rămâne o preocupare majoră, rata de părăsire timpurie a școlii fiind printre cele mai ridicate din UE (15,6 %). Politicile privind piața forței de muncă adoptate în contextul pandemiei de COVID-19 s-au axat pe subvențiile pentru angajare și pe formulele flexibile de lucru.

Se preconizează că nivelul persistent ridicat al sărăciei și al inegalităților se va agrava din cauza încetinirii creșterii economice. Proporția persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială (36,3 % în 2019) și inegalitatea veniturilor sunt printre cele mai ridicate din UE. Sărăcia în rândul copiilor rămâne cea mai ridicată, iar impactul transferurilor sociale asupra reducerii sărăciei este extrem de scăzut. Gradul de acoperire și calitatea serviciilor sociale, inclusiv ale serviciilor de îngrijire a copiilor și a serviciilor de asistență medicală, sunt limitate. Persistă puternice disparități regionale și decalaje între mediul rural și cel urban, iar accesul la serviciile esențiale este critic, o provocare care a devenit și mai acută în timpul pandemiei.

Planul de redresare și reziliență abordează unele provocări relevante pentru implementarea pilonului. Planul introduce măsuri de combatere a muncii nedeclarate prin dezvoltarea unui sistem de tichete de muncă pentru lucrătorii casnici. Această schemă are potențialul de a combate inactivitatea, de a spori ocuparea forței de muncă și protecția socială, în special pentru lucrătorii slab calificați, lucrătorii în vârstă și persoanele din mediul rural. Digitalizarea serviciilor publice de ocupare a forței de muncă va contribui la o mai bună direcționare a serviciilor. Sunt prevăzute investiții semnificative în combaterea ratei încă ridicate a părăsirii timpurii a școlii. În mod similar, planul vizează să sporească participarea redusă la educația și îngrijirea timpurie și să îmbunătățească relevanța pe piața forței de muncă a educației și formării profesionale.

Din cauza crizei provocate de pandemia de COVID-19 și a deteriorării contextului economic, a sporit în mod semnificativ importanța reformelor și a investițiilor în incluziunea socială. Planul propune o reformă a venitului minim de incluziune și o reformă a sistemului de pensii. De asemenea, planul prevede investiții în infrastructura socială pentru îngrijirea pe termen lung, protecția copilului, precum și sprijin pentru persoanele cu dizabilități. Reformele propuse în domeniul sănătății vizează îmbunătățirea asistenței medicale primare și a eficienței finanțării, precum și sprijinirea resurselor umane din sistem.

4.4. Principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ"

Planul de redresare și reziliență al României evaluează conformitatea cu principiul de „a nu prejudicia în mod semnificativ". Evaluarea respectă metodologia stabilită în Orientările tehnice ale Comisiei privind aplicarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ" în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de redresare și reziliență (2021/C 58/01). Evaluarea analizează cele șase obiective de mediu în sensul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852, și anume atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea la schimbările climatice, utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine, economia circulară, prevenirea și controlul poluării, precum și protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor. Impactul asupra mediului este evaluat în cazul fiecărei reforme sau investiții. Prin urmare, cele 171 de măsuri (reforme și investiții) prevăzute în planul de redresare și reziliență al României se traduc în 171 de evaluări privind respectarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ", pe baza celor șase obiective.

Fiecare evaluare privind respectarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ" urmează o abordare în două etape. În prima etapă se evaluează dacă există riscul ca o măsură să aducă prejudicii semnificative unuia sau mai multor obiective de mediu. În unele cazuri, evaluarea concluzionează că nu există niciun risc de prejudiciu semnificativ, caz în care măsura este evaluată ca fiind conformă cu acest obiectiv al regulamentului. În cazurile în care analiza identifică un risc, într-o a doua etapă, se efectuează o evaluare mai detaliată în care România demonstrează absența unui prejudiciu semnificativ.

Atunci când este necesar, cerințele privind realizarea unei evaluări referitoare la principiul „de a nu prejudicia în mod semnificativ" (DNSH) sunt prevăzute explicit în concepția unei măsuri și sunt specificate în cadrul unui jalon sau al unei ținte stabilite pentru măsura respectivă. Acest lucru garantează faptul că orice finanțare pentru măsurile respective poate fi efectuată numai după ce se asigură respectarea principiului DNSH. De exemplu, planul conține o serie de scheme de sprijin pentru industrie și sectorul privat, fie prin intermediul licitațiilor, fie prin intermediul instrumentelor financiare. În aceste cazuri, jaloanele specifică faptul că anumite tipuri de activități nu pot beneficia de sprijin (de exemplu, activitățile legate de combustibilii fosili și depozitele de deșeuri) și impun verificarea conformității proiectelor selectate cu legislația națională și europeană aplicabilă în materie de mediu pentru a fi eligibile. Respectivele jaloane garantează faptul că aceste criterii sunt integrate în cererea de proiecte sau în cererea de oferte înainte de a fi atribuite. În mod similar, sprijinul acordat prin intermediul instrumentelor financiare trebuie să facă obiectul unei evaluări a sustenabilității, în plus față de cerințele de mai

sus, care este, de asemenea, specificată în cadrul unui jalon și va trebui să fie integrată în politica de investiții a instrumentului financiar înainte de efectuarea oricăror investiții.

Potențialul prejudiciu cauzat de anumite investiții în mobilitate este compensat prin măsuri de însoțire. Planul implică un sprijin larg pentru investițiile rutiere în rețeaua centrală TEN-T. Aceste tipuri de investiții au, în general, potențialul de a aduce prejudicii mai multor obiective de mediu, și anume atenuarea schimbărilor climatice, poluarea atmosferică și biodiversitatea. În special, România a furnizat analize pentru fiecare tronson de autostradă, care arată că se preconizează că investițiile vor genera emisii suplimentare de GES. Totuși, se preconizează că măsurile de însoțire vor împiedica acest lucru, atenuând efectele emisiilor de GES, de exemplu prin măsuri de taxare ecologică în conformitate cu principiul „poluatorul plătește", stimulente pentru vehiculele cu emisii zero, atât pentru uz privat, cât și public, casarea vehiculelor poluante, sporirea numărului de stații de încărcare pentru vehiculele electrice de la 1 800 la 30 000 în perioada de implementare a Mecanismului de redresare și reziliență, plantarea de perdele forestiere și de noi păduri (45 000 ha), precum și digitalizarea transporturilor (de exemplu, sistemele de transport inteligent) pentru a îmbunătăți eficiența traficului.

Planul include măsuri privind generarea de energie electrică și termică și infrastructura de distribuție conexă care utilizează gaze naturale. Având în vedere că România se confruntă cu provocări semnificative în tranziția de la sursele de energie cu emisii ridicate de carbon, aceste măsuri pot fi aprobate, în mod excepțional, în conformitate cu anexa III la Orientările tehnice privind aplicarea principiului DNSH. Planul demonstrează că acest sprijin contribuie la obiectivele de decarbonizare ale UE pentru 2030 și 2050 din motivele prezentate mai jos.

Planul demonstrează că rețeaua de distribuție a gazelor în regiunea Oltenia care va fi construită va fi adaptată exigențelor viitorului, permițând transportul hidrogenului verde. Conform planului, rețeaua de distribuție va trebui să transporte cel puțin 20 % hidrogen din surse regenerabile (în volum) până la 30 iunie 2026, atunci când va fi dată în funcțiune, și 100 % hidrogen din surse regenerabile în 2030. În plus, planul prezintă dovezi conform cărora poluarea atmosferică va fi redusă în mod semnificativ atunci când se vor utiliza combustibili gazoși în cadrul unei rețele inteligente, în loc să se utilizeze biomasă și cărbune în cadrul unor instalații vechi, fără tehnologii de tratare a emisiilor. În acest context, se preconizează că măsura nu va contribui la o creștere semnificativă a poluanților atmosferici, deoarece gazele naturale, în special atunci când sunt amestecate cu hidrogen verde, sunt mult mai puțin poluante decât combustibilii solizi și biomasa, care se utilizează în prezent pentru încălzirea locuințelor, furnizarea de apă caldă menajeră și gătit. De asemenea, combustibilii gazoși nu generează emisii de poluanți cum ar fi dioxidul de sulf (SO2) și particulele fine în suspensie (PM10, PM 2,5), așa cum se întâmplă în cazul biomasei și al combustibililor solizi. Îndeplinirea acestor condiții este verificată în cadrul unor jaloane intermediare, fixate la momentul atribuirii contractului. Pentru a se asigura utilizarea în condiții de siguranță a rețelei cu mixul minim de 20 % hidrogen, modificările legislative vor garanta faptul că la această rețea sunt conectate numai aparatele și echipamentele pregătite pentru hidrogen (*hydrogen-ready*).

Planul acoperă, de asemenea, instalarea unor capacități de cogenerare pe gaz adaptate exigențelor viitorului, flexibile și de înaltă eficiență, care vor permite utilizarea gazelor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon. Respectarea principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ” este asigurată prin următoarele măsuri de însoțire: i) planuri credibile de sporire a utilizării gazelor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon prin adoptarea și implementarea unei strategii naționale și a unui plan de acțiune privind hidrogenul, precum și instalarea de capacități de producție a hidrogenului din surse regenerabile; ii) închiderea instalațiilor de producere a energiei electrice și a energiei termice pe bază de cărbune și lignit care generează emisii de carbon semnificativ mai mari decât instalațiile de cogenerare de înaltă eficiență pe gaz; iii) instalarea, până în 2026, a unei capacități suplimentare de energie din surse regenerabile de cel puțin 3 000 MW, precum și o a doua rundă de licitații pentru atribuirea contractelor pe diferență pentru sursele regenerabile de energie, ceea ce arată că România are o traiectorie credibilă pentru creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în vederea atingerii țintei pentru 2030 privind sursele regenerabile de energie, prevăzută în planul național privind energia și clima; iv) reforme și investiții concrete pentru sporirea ponderii energiei din surse regenerabile, cum ar fi implementarea contractelor pe diferență, introducerea contractelor de achiziție de energie electrică din surse regenerabile, simplificarea procedurilor de acordare de licențe și autorizații pentru investițiile în surse regenerabile de energie, termene de răspuns scurte și obligatorii pentru autoritățile administrative și proceduri de responsabilizare pentru întârzierile inutile, reducerea documentației și a procedurilor necesare, precum și introducerea unui nou cadru specific pentru centralele de producție a energiei din surse regenerabile offshore.

Deși investițiile în managementul apei pot să contribuie la obiectivele climatice și de mediu, acestea nu ar trebui să conducă la deteriorarea stării ecologice a corpurilor de apă vizate. În special, trebuie să se asigure faptul că principiul DNSH este respectat de investițiile prevăzute în cadrul componentei 1 (Managementul apei), care au ca obiect repararea și renovarea barajelor deteriorate și a polderelor de prevenire a inundațiilor pe liniile existente de protecție împotriva inundațiilor, pentru a restabili și a menține capacitatea acestora de a preveni inundațiile, având în vedere faptul că studiile de fezabilitate revizuite au concluzionat că nu există alternative fezabile pentru reducerea riscurilor de inundații. Planul de reabilitare se va derula în conformitate cu cerințele stabilite în studiile de fezabilitate și în conceptul de proiect și va respecta pe deplin rezultatele și condițiile stabilite în evaluarea cuprinzătoare și cumulativă a impactului asupra mediului care ar fi trebuit să fie finalizată în conformitate cu Directiva 2011/92/UE (Directiva privind evaluarea impactului asupra mediului), precum și în evaluările relevante realizate în contextul Directivei 2000/60/CE (Directiva-cadru privind apa) și în evaluarea corespunzătoare prevăzută în temeiul Directivei 92/43/CEE (Directiva privind habitatele), inclusiv va respecta implementarea măsurilor de atenuare necesare. Investițiile pentru modernizarea structurilor de protecție împotriva inundațiilor incluse în cadrul componentei 2 (Păduri și protecția biodiversității) vor integra și vor respecta cu strictețe orice măsură identificată în cadrul evaluării realizate în temeiul Directivei 2000/60/CE (Directiva-cadru privind apa) drept necesară pentru asigurarea respectării principiului DNSH.

Planul acordă, de asemenea, o atenție specială renovării clădirilor. Deși renovarea clădirilor are un impact pozitiv asupra sistemului energetic, precum și asupra reducerii emisiilor, aceasta poate genera, de asemenea, cantități semnificative de deșeuri din construcții și, prin urmare, poate aduce prejudicii obiectivului economiei circulare. Pentru fiecare dintre măsuri, România oferă asigurări detaliate că cel puțin 70 % (în greutate) din deșeurile nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări generate pe șantierele de construcții vor fi pregătite pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare materială, ceea ce garantează că obiectivul economiei circulare nu va fi afectat de prejudicii semnificative. În cazul în care se are în vedere construirea de clădiri noi, se va asigura faptul că acestea îndeplinesc toate cerințele legislației UE pentru a se garanta că nu se produc efecte negative asupra atenuării schimbărilor climatice și, în special, că acestea vor fi clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero (NZEB).

Ținând seama de evaluarea tuturor măsurilor avute în vedere, se preconizează că nicio măsură de implementare a reformelor și a proiectelor de investiții incluse în planul de redresare și reziliență al României nu prejudiciază în mod semnificativ obiectivele de mediu în sensul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 (principiul „de a nu prejudicia în mod semnificativ”). Acest lucru ar justifica acordarea notei A în temeiul criteriului de evaluare 2.4 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

4.5. Tranziția verde

Ținta climatică

Planul de redresare și reziliență al României respectă metodologia pentru urmărirea cheltuielilor legate de climă prevăzută în anexa VI la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență. În cazul majorității măsurilor, planul identifică domeniile de intervenție și coeficienții corespunzători pentru calcularea sprijinului care ar urma să fie acordat pentru obiectivele climatice. Alegerea domeniilor de intervenție pentru tranziția climatică este bine justificată și reflectă natura, miza, obiectivul sau rezultatul preconizat al investițiilor.

Trebuie menționate următoarele:

- măsurile prevăzute în plan constau adesea în mai multe submăsuri – pentru aceste măsuri, planul indică un domeniu de intervenție pentru fiecare submăsură și calculează contribuția la obiectivele climatice la nivel de submăsură;
- acolo unde este cazul, jaloanele și țintele includ specificații care să asigure îndeplinirea cerințelor unui domeniu de intervenție (de exemplu, în cazul în care se utilizează domeniul de intervenție 025a – „Renovarea fondului locativ existent în vederea creșterii eficienței energetice, proiecte demonstrative și măsuri de sprijin care respectă criteriile de eficiență energetică”, o țintă specifică faptul că măsura trebuie să îndeplinească condițiile domeniului de intervenție, și anume, în medie, cel puțin o renovare moderată, astfel cum este definită în Recomandarea (UE) 2019/786 a Comisiei privind renovarea clădirilor.

Măsurile de sprijinire a obiectivelor privind schimbările climatice prevăzute în planul de redresare și reziliență al României se ridică la 11 969,62 milioane EUR, ceea ce reprezintă 41 % din suma totală alocată prin plan, și anume 29 182 de milioane EUR. Din cele 15 componente ale planului, 14 componente (Managementul apei, Păduri și protecția biodiversității, Managementul deșeurilor, Transport sustenabil, Valul renovării, Energia, Transformarea digitală, Sprijin pentru mediul de afaceri, C&D&I, Fondul local pentru tranziția verde și digitală, Turism și cultură, Sănătate, Reforma socială, Buna guvernanță și Educație) includ cheltuieli care contribuie la obiectivele climatice.

Cea mai însemnată contribuție a planului de redresare și reziliență la obiectivele climatice este prevăzută în cadrul componentei 4 (Transport sustenabil), care însumează 4 134,6 milioane EUR. Această componentă include, în special, investiții în valoare de 2 832 de milioane EUR în construirea sau modernizarea de linii de căi ferate electrificate sau cu emisii zero care au un coeficient climatic de 100 % în cadrul diverselor domenii de intervenție enumerate în anexa VI la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență (064, 065, 067, 068 și 069a).

Tabelul 6. Contribuția fiecărei componente la obiectivele climatice

Componentă	Total costuri (milioane EUR)	Contribuția la obiectivele climatice (milioane EUR)	Ponderea contribuției la obiectivele climatice
1. Managementul apei	1 462,00	238,82	0,8 %
2. Păduri și protecția biodiversității	1 173,00	926,80	3,2 %
3. Managementul deșeurilor	1 239,00	448,55	1,5 %
4. Transport sustenabil	7 620,00	4 134,60	14,2 %
5. Valul renovării	2 200,00	2 185,72	7,5 %
6. Energia	1 620,00	1 039,00	3,6 %
7. Transformarea digitală	1 884,96	163,89	0,6 %
8. Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii	456,93	0,00	0 %
9. Sprijin pentru mediul de afaceri, cercetare, dezvoltare și inovare	2 558,63	100,00	0,3 %
10. Fondul local pentru tranziția verde și digitală	2 100,00	1 613	5,5 %
11. Turism și cultură	449,00	253,68	0,9 %
12. Sănătate	2 450,01	239,68	0,8 %
13. Reforme sociale	196,74	1,87	0,01 %
14. Buna guvernanță	165,60	22,09	0,1 %
15. Educație	3 605,97	601,92	2,1 %
Total	**29 181,84**	**11 969,62**	**41 %**

Tranziția verde

Se preconizează că măsurile prevăzute în planul de redresare și reziliență al României vor contribui în mod eficace la tranziția verde și la abordarea provocărilor generate de aceasta. Planul sprijină obiectivele României privind decarbonizarea și tranziția energetică, astfel cum sunt prevăzute în planul național privind energia și clima. Investițiile și reformele din domeniile energiei și climei prevăzute în planul de redresare și reziliență sunt coerente cu planul național privind energia și clima. România a asigurat în mod sistematic, prin evaluarea sa din perspectiva principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ", că niciuna dintre măsurile propuse nu dăunează protecției și refacerii biodiversității și ecosistemelor și a demonstrat modul în care anumite măsuri din plan contribuie la biodiversitate, în special prin componenta 2 (Păduri și protecția biodiversității), care se ridică la 1 173 de milioane EUR și din care cel puțin 1 147 de milioane au un coeficient de mediu de 100 % în cadrul domeniilor de intervenție relevante enumerate în anexa VI la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență (035, 050 și 040).

În special, planul de redresare și reziliență abordează în linii mari principalele provocări de politică identificate în recomandările Comisiei referitoare la planul național al României privind energia și clima. Acestea se referă la: i) stimularea producției de energie din surse regenerabile; ii) promovarea renovării clădirilor și a eficienței energetice a rețelelor de termoficare; iii) îmbunătățirea infrastructurii de transport și a mobilității durabile, inclusiv reformarea agențiilor de transport și sprijinirea implementării infrastructurii de reîncărcare și realimentare; iv) sprijinirea adoptării treptate a taxării ecologice și a integrării treptate a

preocupării pentru mediu în procesul de stabilire a bugetelor. Diverse componente ale planului de redresare și reziliență contribuie la realizarea țintelor energetice și climatice stabilite în planul național privind energia și clima și se preconizează că acestea vor avea un impact de durată.

În cadrul componentei 6 (Energie), planul include o reformă esențială privind eliminarea treptată a producției de energie electrică pe bază de cărbune și lignit până în 2032. Reforma este esențială pentru decarbonizarea sectorului energetic și pentru reducerea emisiilor de GES în România, având în vedere că sectorul energetic este cea mai importantă sursă (66 %) de GES din România. Reforma va fi implementată treptat, cu obiective concrete pentru dezafectarea capacității de producție de energie electrică pe bază de cărbune și lignit, începând deja din 2021. Reforma va duce la închiderea unei mari părți (și anume, 3 780 MW) din capacitatea totală instalată de producție de energie electrică pe bază de cărbune/lignit (și anume, 4 590 MW) până în 2025. Reforma este realistă și ia în considerare principalele provocări în contextul tranziției care implică eliminarea ca sursă de energie a cărbunelui și a lignitului, propunând înlocuirea capacității de producție de energie electrică pe bază de cărbune și lignit cu o producție de energie electrică de înaltă eficiență pe gaz sau cogenerarea pe gaz, în conformitate cu principiul de a nu prejudicia în mod semnificativ. Volumul noii capacități pe gaz este semnificativ mai redus decât volumul corespunzător capacității dezafectate și trebuie să fie adaptat exigențelor viitorului prin utilizarea gazelor din surse regenerabile și cu emisii scăzute de carbon. Se preconizează că reforma va avea un impact pozitiv semnificativ pe termen lung asupra obiectivelor de mediu.

Eliminarea treptată a cărbunelui este însoțită, de asemenea, de măsuri-cheie prevăzute în cadrul componentei 6 (Energie) pentru a spori și a accelera utilizarea energiei electrice produse din surse regenerabile și a surselor alternative de energie, cum ar fi hidrogenul verde. Se preconizează că implementarea planului va conduce la o capacitate suplimentară de producție de energie electrică din surse regenerabile de cel puțin 3 000 MW până în 2026, cu accent pe tehnologiile solare și eoliene. Noua lege privind energia va introduce în special contractele pe diferență ca principal mecanism de sprijin pentru investițiile în producția de energie electrică din surse regenerabile și va permite negocierea directă a contractelor de achiziție de energie electrică din surse regenerabile. Se preconizează că reforma va elimina blocajele și va contribui la deblocarea potențialului existent al investițiilor private în energia din surse regenerabile prin simplificarea procedurilor de acordare a licențelor și de autorizare pentru investițiile în surse regenerabile de energie. Pe parcursul elaborării noii scheme de sprijin pentru contractele pe diferență pentru sursele regenerabile de energie, se propune, de asemenea, finanțarea unor investiții suplimentare în tehnologiile eoliene și solare în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și se prevede un cadru specific de sprijin pentru investițiile în energia din surse regenerabile offshore în regiunile insuficient exploatate în prezent. În plus, planul abordează necesitatea de a facilita integrarea surselor regenerabile de energie prin investiții în baterii și în stocare, care să sporească flexibilitatea rețelei electrice. Se preconizează că aceste investiții vor completa investițiile necesare în rețeaua de transport și distribuție, care sunt planificate să fie finanțate în cadrul Fondului pentru modernizare. Planul intenționează, de asemenea, să utilizeze potențialul de producere a hidrogenului verde prin elaborarea unei strategii naționale și a unui plan de acțiune privind hidrogenul, însoțite de investiții în capacitatea electrolizoarelor, ceea ce se preconizează că va oferi un cadru de investiții fiabil pentru

investitori. Obiectivul este o capacitate a electrolizoarelor de 100 MW, care va produce cel puțin 10 000 tone de hidrogen verde.

Planul pune un accent foarte puternic pe investițiile în eficiența energetică și utilizarea eficientă a resurselor. Se preconizează că investițiile prevăzute în cadrul componentei 5 (Valul renovării) vor permite realizarea de economii totale de CO_2 de cel puțin 0,15 milioane tone în cazul clădirilor private și de cel puțin 0,075 milioane tone în cazul clădirilor publice. Monitorizarea impactului investiției va fi asigurată prin crearea unei baze de date cu fondul național de clădiri pentru a colecta informații referitoare la consumul de energie și riscul seismic al clădirilor. Se preconizează că reformele și investițiile în eficiența energetică, în special investițiile mari în reabilitarea energetică a clădirilor rezidențiale, vor contribui la scăderea facturilor la energie, atenuând astfel parțial efectele economice ale crizei. Îmbinarea reabilitării energetice cu consolidarea seismică va asigura, de asemenea, un impact de durată al investițiilor în reabilitarea energetică și va spori reziliența fondului construit, dat fiind faptul că România se numără printre țările UE cu cel mai ridicat risc seismic. În plus, se preconizează că reformele și investițiile prevăzute în cadrul componentei 5 (Valul renovării) vor aborda provocările legate de reabilitarea energetică a clădirilor istorice, cum ar fi monumentele istorice și clădirile situate în zone protejate. Pe lângă măsurile referitoare la clădiri, componenta 6 (Energie) prezintă, de asemenea, măsuri menite să sporească eficiența energetică a industriei, în special prin reducerea consumului de energie, prin dezvoltarea de sisteme de digitalizare a contorizării consumului de energie și sporirea consumului din producția proprie de energie și energie termică. Se preconizează că aceste măsuri vor conduce la o reducere cu 30 % a emisiilor directe și indirecte de GES în comparație cu emisiile *ex ante* în cazul a cel puțin 50 de proiecte, care urmează să fie monitorizate prin intermediul unei platforme informatice pentru centralizarea și analizarea consumului național de energie.

O mare parte din măsurile propuse vizează să contribuie la reducerea emisiilor de GES și a poluării atmosferice în sectorul transporturilor. Planul include reforme și investiții pentru promovarea mobilității urbane prin intermediul transportului public cu emisii zero, al aplicării taxării ecologice în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”, al stimulentelor pentru vehiculele cu emisii zero de uz public și privat, al transferului modal către transportul feroviar și naval și al măsurilor de îmbunătățire a siguranței rutiere, cu obiectivul de a reduce numărul de decese/răniri grave cu 25 % în perioada 2019-2025. În special, componenta 4 (Transport sustenabil) și componenta 10 (Fondul local pentru tranziția verde și digitală) includ investiții semnificative în infrastructura feroviară și în materialul rulant, în transportul urban sustenabil, precum și în infrastructura de reîncărcare a vehiculelor electrice (VE), care se preconizează că vor reduce, de asemenea, impactul noilor autostrăzi. Este probabil ca aceste investiții să contribuie la îmbunătățirea conectivității României și a atractivității și sustenabilității sistemului său de transport, precum și la utilizarea în mai mare măsură a transportului public de către cetățeni. Reformele și investițiile propuse legate de înverzirea operațiunilor de transport rutier, în special prin taxarea vehiculelor și construirea de stații de încărcare pentru VE vor contribui probabil la sporirea sustenabilității sectorului transporturilor din România. Investițiile și reformele menite să îmbunătățească siguranța rutieră sunt, de asemenea, binevenite și vor avea un impact pozitiv asupra vieții cetățenilor, atât timp cât acestea vin în completarea noii strategii

de siguranță rutieră și a obiectivelor conexe. În plus, elaborarea strategiei privind transportul naval este un pas necesar și important în tranziția transportului de mărfuri către modurile de transport naval, precum și în îmbunătățirea performanței de mediu a transportului maritim și a porturilor. Investițiile în infrastructura dedicată pentru biciclete vor spori siguranța și vor încuraja mai multe persoane să utilizeze acest mod de transport, atât timp cât respectivele investiții sunt completate de reformele strategice și normative corespunzătoare.

Introducerea planificării bugetare verzi va contribui, de asemenea, la o susținere mai eficientă a implementării obiectivelor verzi de politică. Prin elaborarea și aplicarea unei metodologii de evaluare a impactului fiecărei linii bugetare asupra obiectivelor de mediu, în conformitate cu taxonomia UE privind activitățile durabile și cu principiul DNSH, reforma prevăzută în cadrul componentei 6 (Energie) va permite monitorizarea cheltuielilor bugetare verzi și evaluarea impactului politicii fiscal-bugetare asupra mediului și a climei.

Se preconizează că măsurile prevăzute în plan vor contribui nu numai la decarbonizare, eficiență energetică și utilizarea eficientă a resurselor, ci și la sporirea adaptării la schimbările climatice și a rezilienței la acestea, a biodiversității și a protecției mediului. Se preconizează că reforma sistemelor de gospodărire și guvernanță a pădurilor, bazată pe o nouă strategie forestieră națională, va institui un cadru strategic și de reglementare solid pentru o silvicultură durabilă, care nu numai că va contribui în mod substanțial la protejarea biodiversității, ci va spori și reziliența României la efectele negative ale schimbărilor climatice. Pe lângă îmbunătățirea gestionării durabile a pădurilor, reforma vizează combaterea exploatării forestiere ilegale, iar strategia va stabili criterii de durabilitate pentru biomasa forestieră destinată utilizării în scopuri energetice. Investițiile conexe au ca obiectiv împădurirea sau reîmpădurirea unei suprafețe totale de 56 700 ha și crearea a 3 150 000 m^2 de păduri urbane, contribuind astfel atât la reziliența la efectele schimbărilor climatice, cât și la biodiversitate. Acest obiectiv va fi sprijinit de 90 de pepiniere noi și renovate, cu specii și ecotipuri de arbori care sunt adaptate la viitoarele condiții climatice din România, evitându-se totodată ciclul scurt de producție sau producția de monoculturi. Printre alte reforme și investiții legate de biodiversitate se numără reforma sistemului de management al ariilor naturale protejate în vederea implementării coerente și eficace a Strategiei europene privind biodiversitatea, însoțită de investiții în vederea actualizării planurilor de management al ariilor naturale protejate, precum și reconstrucția ecologică a 2 800 ha de pajiști. În plus, o serie de investiții vizează în mod specific protejarea habitatelor și a speciilor care depind în mod direct de apă, în special prin refacerea a 1 700 ha de habitate riverane și prin investiții în monitorizarea sturionilor sălbatici de-a lungul Dunării de Jos, pentru a combate braconajul. În acest context, o serie de investiții contribuie în mod direct la sporirea rezilienței la efectele schimbărilor climatice, în special prin reducerea riscurilor de inundații, de exemplu prin reabilitarea liniilor de apărare existente în conformitate cu Strategia națională pentru managementul riscului la inundații și cu Directiva privind inundațiile.

În ceea ce privește utilizarea eficientă a resurselor, reutilizarea materialelor și reducerea generării de deșeuri, ca urmare a implementării componentei 3 (Managementul deșeurilor), se preconizează că, până în 2023, se vor adopta o strategie și un plan de acțiune privind economia circulară, pentru a asigura tranziția României către o economie circulară până în 2030. Aceste

acțiuni vor fi însoțite de o serie de investiții în instalații de colectare separată și reciclare a deșeurilor, în reciclarea deșeurilor agricole și în asigurarea respectării dispozițiilor privind managementul deșeurilor. Prin urmare, planul de redresare și reziliență sprijină România în îndeplinirea țintelor sale naționale privind energia și clima stabilite în planul național privind energia și clima pentru 2030 și în foaia de parcurs pentru trecerea la o economie cu emisii scăzute de carbon până în 2050 și, astfel, în atingerea neutralității emisiilor de carbon în 2050.

Ținând seama de evaluarea tuturor măsurilor avute în vedere, se preconizează că planul de redresare și reziliență va avea în mare măsură o contribuție semnificativă la tranziția verde sau la abordarea provocărilor generate de aceasta și asigură faptul că cel puțin 37 % din alocarea sa totală contribuie la ținta climatică. Acest lucru ar justifica acordarea notei A în temeiul criteriului 2.5 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

4.6. Tranziția digitală

Marcarea digitală

Planul de redresare și reziliență respectă metodologia de marcare digitală prevăzută în anexa VII, identificând domeniile de intervenție și coeficienții corespunzători pentru calcularea sprijinului destinat obiectivelor digitale în cazul fiecărei măsuri de investiții. România a împărțit măsurile în submăsuri pe baza costurilor acestora ori de câte ori acest lucru a fost posibil, pentru a se asigura o selecție exactă a domeniilor de intervenție și pentru a se evita orice supraestimare a contribuțiilor anumitor măsuri la obiectivele digitale. Într-un număr limitat de cazuri, România a indicat pentru aceeași măsură două domenii de intervenție diferite în scopul marcării climatice și, respectiv, digitale. Acest lucru s-a întâmplat atunci când nu ar fi fost posibil ca măsura să fie divizată în subpărți diferite, atunci când nu s-ar fi putut aplica un singur domeniu de intervenție care să reflecte contribuția atât la obiectivele climatice, cât și la cele digitale sau atunci când s-a considerat că măsura contribuie integral sau parțial atât la obiectivele climatice, cât și la cele digitale. Planul nu propune coeficienți digitali sporiți în cazul niciunei măsuri.

În ansamblu, pe baza metodologiei, planul contribuie la obiectivele digitale cu 20,5 % din alocarea României (ceea ce reprezintă 5,97 miliarde EUR) și, prin urmare, se consideră că s-a îndeplinit ținta digitală de 20 %. Cele mai semnificative contribuții la ținta digitală sunt prevăzute în cadrul pilonului 2, dar și pilonii 1, 3 și 6 aduc contribuții semnificative și toate componentele includ cel puțin câteva măsuri legate de domeniul digital. În special, în cadrul componentei 4 (Transport sustenabil), planul alocă 864 de milioane EUR cu titlul de contribuție digitală, în timp ce componenta 7 (Transformarea digitală), axată pe transformarea sectorului public, securitate cibernetică și conectivitate, alocă 1 817 milioane EUR (cea mai însemnată contribuție pentru o componentă). Contribuții la fel de semnificative sunt prevăzute în cadrul componentei 9 (Sprijin pentru mediul de afaceri, cercetare, dezvoltare și inovare), care alocă 1 064 de milioane EUR sprijinului pentru digitalizarea întreprinderilor și unui proiect multinațional privind procesoarele de mică putere și cipurile semiconductoare, planificat să fie implementat ca proiect important de interes european comun (PIIEC), și în cadrul componentei

15 (Educație), care alocă 1 129,5 milioane EUR abordării reformelor și investițiilor pentru digitalizarea procesului educațional.

Tabelul 7. Contribuția fiecărei componente relevante la obiectivele digitale

Componentă	Total costuri (milioane EUR)	Contribuția la obiectivele digitale (milioane EUR)	Ponderea contribuției la obiectivele digitale
1. Managementul apei	1 462,00	114,11	0,4 %
2. Păduri și protecția biodiversității	1 173,00	7,16	0,02 %
3. Managementul deșeurilor	1 239,00	118,74	0,4 %
4. Transport sustenabil	7 620,00	864,00	3 %
5. Valul renovării	2 200,00	5,00	0,02 %
6. Energia	1 620,00	32,00	0,1 %
7. Transformarea digitală	1 884,96	1 817,08	6,2 %
8. Reforma fiscală și reforma pensiilor	456,93	386,76	1,3 %
9. Sprijin pentru mediul de afaceri, cercetare, dezvoltare și inovare	2 558,63	1 064,00	3,7 %
10. Fondul local pentru tranziția verde și digitală	2 100,00	317,50	1,1 %
11. Turism și cultură	449,00	19,26	0,07 %
12. Sănătate	2 450,01	70,00	0,2 %
13. Reforme sociale	196,74	4,03	0,01 %
14. Buna guvernanță	165,60	27,33	0,09 %
15. Educație	3 605,97	1 129,50	3,9 %
Total	**29 181,84**	**5 976,46**	**20,.5 %**

Tranziția digitală

Planul României pune un accent puternic pe tranziția digitală și abordează provocările generate de aceasta în toate sectoarele. Măsurile prevăzute în plan acoperă cinci dintre cele șapte domenii prioritare identificate în anexa VII la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență: conectivitatea, capitalul uman, serviciile publice digitale, digitalizarea întreprinderilor, investițiile în capacitățile digitale și implementarea tehnologiilor avansate. Reformele și investițiile acoperă, de asemenea, patru inițiative emblematice în domeniul digital prezentate în Strategia anuală pentru 2021 privind creșterea durabilă[31]: Conectarea, Modernizarea, Dezvoltarea, Recalificarea și perfecționarea.

Se preconizează că planul va aborda provocările în materie de digitalizare legate de administrația publică, cum ar fi fragmentarea, lipsa interoperabilității ca obstacol major în dezvoltarea serviciilor digitale centrate pe utilizator și eliminarea barierelor birocratice. România ocupă unul dintre ultimele locuri în cel mai recent raport DESI în ceea ce privește componenta serviciilor publice digitale. Prin urmare, planul acordă o atenție specială acestui

[31] COM(2020) 575 - Strategia anuală pentru 2021 privind creșterea durabilă, 17 septembrie 2020.

sector. O reformă-cheie privind dezvoltarea cloudului guvernamental prevăzută în cadrul componentei 7 (Transformarea digitală) vizează modernizarea administrației publice prin instituirea cadrului necesar pentru realizarea interoperabilității sistemelor TIC ale diverselor instituții publice, asigurând coerența cu Regulamentul eIDAS și implementând principiul „doar o singură dată", integrat în Regulamentul (UE) 2018/1724 privind portalul digital unic. În plus, o a doua reformă stabilește un cadru general pentru dezvoltarea și managementul unei infrastructuri de cloud care va fi susținută de investiții semnificative menite să conecteze 30 de instituții publice în cadrul unui cloud guvernamental nou-creat; se preconizează că aceste măsuri vor transforma în mod fundamental procesele de lucru ale administrației publice care în prezent sunt fragmentate, învechite și vulnerabile la atacuri cibernetice și nu sunt interoperabile. Pe termen lung, se preconizează că măsurile le vor permite cetățenilor și întreprinderilor să economisească timp, vor optimiza serviciile furnizate de sectorul public și vor asigura continuitatea activității pentru serviciile informatice critice, contribuind astfel la reziliența economică a țării.

Se preconizează că gama largă de investiții complementare în digitalizarea administrației publice prevăzute în cadrul componentei 7 (Transformarea digitală) vor contribui, de asemenea, la modernizarea domeniilor-cheie ale sectorului public. Componenta acoperă digitalizarea sănătății, a sistemului judiciar, a serviciilor publice din domeniul mediului, a ocupării forței de muncă și a protecției sociale și a sistemelor de achiziții publice. Câștigurile în materie de eficiență care vor rezulta din digitalizarea administrației publice se preconizează că vor avea un impact de durată ce va depăși durata de viață a Mecanismului de redresare și reziliență.

Planul pune un accent deosebit pe sistemele de e-sănătate și telemedicină. Investiția în e-sănătate prevăzută în cadrul componentei 7 vizează promovarea integrării instituțiilor sanitare prin intermediul infrastructurii digitale, facilitarea accesului la date al Ministerul Sănătății și al altor părți interesate (cum ar fi direcțiile de sănătate publică), reducerea fragmentării și îmbunătățirea calității datelor privind sănătatea. O nouă platformă informatică a asigurărilor de sănătate va consolida capacitatea instituțiilor sanitare centrale, regionale și locale de a gestiona digital datele privind sănătatea, peste 25 000 de furnizori de asistență medicală urmând să fie conectați la platformă. Se preconizează că telemedicina va spori accesul cetățenilor din zonele rurale și zonele urbane mici, precum și accesul grupurilor vulnerabile la consultații specializate, reducând în același timp timpul de așteptare. Sporirea accesului la informații privind planificarea familială și educația conexă cu scopul de a preveni sarcinile neplanificate sunt, de asemenea, vizate de investițiile în telemedicină.

Digitalizarea sistemului judiciar face parte din eforturile de digitalizare a sectorului public. Se preconizează că măsura-cheie în acest sens va sprijini finalizarea sistemului ECRIS V (noul sistem de management al dosarelor), care este elementul central al transformării digitale a sistemului judiciar din România. Se preconizează că acest instrument va oferi funcționalități esențiale care vor sprijini managementul dosarelor în instanțe și parchete, colectarea de date statistice și generarea anumitor rapoarte statistice predefinite, precum și transferul electronic de date între diferiți actori (instanțe, parchete și Ministerul Public). Dezvoltarea sistemului este finanțată prin programul operațional „Capacitate administrativă", iar suma alocată prin plan va

veni în completarea acestor fonduri. În plus, digitalizarea sistemului judiciar va include, de asemenea, o infrastructură tehnică pentru munca la distanță și digitalizarea documentelor, cu scopul de a spori reziliența sistemului judiciar, de a îmbunătăți capacitățile de securitate cibernetică și de a implementa un nou sistem care să permită utilizarea în condiții de siguranță a videoconferințelor.

Se preconizează că un sistem informatic integrat va sprijini digitalizarea serviciului public din domeniul mediului. În plus, planul se axează pe dezvoltarea infrastructurii pentru supravegherea, controlul și asigurarea integrității fondului forestier și transportul de masă lemnoasă, cu scopul de a combate exploatarea forestieră ilegală.

Planul sprijină, de asemenea, digitalizarea ocupării forței de muncă și a protecției sociale. Planul include măsuri de digitalizare a serviciilor oferite de Serviciul Public de Ocupare pentru a răspunde în mod eficace nevoilor în continuă evoluție de pe piața forței de muncă prin optimizarea operațiunilor în beneficiul cetățenilor și prin furnizarea de cursuri de formare în domeniul competențelor digitale pentru gestionarea unor activități specifice (cum ar fi depunerea online a documentelor pentru înregistrarea beneficiarilor și acordarea de prestații, posibilitatea de a se înregistra și de a participa la cursuri de formare online și evaluarea competențelor profesionale, sesiuni de consiliere online) și modernizarea infrastructurii informatice. În plus, vor fi digitalizate și activitatea de control a inspectoratelor teritoriale de muncă și prestațiile de asistență socială gestionate de Agenția Națională de Plăți și Inspecție Socială. Ca urmare a acestui fapt, numeroase procese conexe vor fi optimizate și simplificate, ceea ce va facilita accesul la datele privind acest sector. Măsura include, de asemenea, crearea unui sistem informatic funcțional pentru beneficiarii venitului minim de incluziune (care stă la baza unei reforme prevăzute în cadrul componentei 13).

Investiția în cărțile de identitate electronice cu semnătură electronică calificată și în semnătura digitală este esențială pentru facilitarea interacțiunii digitale dintre entitățile publice/private și cetățeni. Se preconizează că aceasta va permite eliberarea a 8,5 milioane de cărți de identitate electronice în perioada de implementare a planului. Cartea de identitate electronică este un factor esențial pentru adoptarea serviciilor digitale guvernamentale și va facilita accesul cetățenilor la diverse servicii electronice (bancare, fiscale, sociale, financiare); se preconizează că acest lucru va duce la o îmbunătățire substanțială a calității și a accesibilității serviciilor publice, cu efecte majore asupra simplificării relației dintre cetățeni, întreprinderi și autoritățile publice.

Se preconizează că măsurile digitale prevăzute în plan vor spori competitivitatea țării. În special, se preconizează că România va fi în măsură să îmbunătățească eficiența economiei și să valorifice mult mai bine potențialul său de digitalizare prin: (i) accelerarea digitalizării atât a IMM-urilor, cât și a întreprinderilor mari, cu investiții semnificative prevăzute în cadrul componentei 9 (Sprijin pentru mediul de afaceri, cercetare, dezvoltare și inovare); (ii) adaptarea competențelor digitale la nevoile pieței forței de muncă și (iii) implementarea formularelor electronice în procedurile de achiziții publice. În ceea ce privește digitalizarea IMM-urilor, se vor institui mai multe scheme de finanțare pentru a spori potențialul de inovare al întreprinderilor, prin axarea nu numai pe adoptarea tehnologiilor digitale existente, ci și pe

dezvoltarea tehnologiilor digitale avansate, cum ar fi tehnologia blockchain, informatica cuantică, cloud computingul și inteligența artificială. În plus, o reformă-cheie va raționaliza, va simplifica și va digitaliza pe deplin cerințele reglementare aplicabile întreprinderilor, în special cele legate de înființarea unei întreprinderi, ieșirea de pe piață/închiderea unei întreprinderi și raportarea obligațiilor de pe piața forței de muncă. În plus, se preconizează că 2 000 de IMM-uri vor beneficia de sprijin pentru dezvoltarea competențelor digitale prin cursuri de formare specifice.

Se preconizează că implementarea formularelor electronice (eForms) în domeniul achizițiilor publice va contribui la raționalizarea practicilor în materie de achiziții publice la nivel național și european. Această măsură va spori transparența procedurilor de achiziții publice prin furnizarea de instrumente digitale menite să prevină neregulile (contribuind astfel la prevenirea corupției și a fraudei), prin armonizarea interfețelor și a proceselor și prin îmbunătățirea accesului întreprinderilor la procedurile de achiziții publice printr-o utilizare transparentă și previzibilă a sistemului național de achiziții publice electronice. De asemenea, aceasta va îmbunătăți eficiența administrației publice, va simplifica procedurile și va reduce birocrația inutilă atât pentru autoritățile contractante, cât și pentru operatorii economici, realizând astfel o guvernanță a achizițiilor publice bazată pe dovezi.

În ceea ce privește conectivitatea, se preconizează că reformele din cadrul componentei 7 (Transformarea digitală) vor accelera introducerea la nivel național a rețelelor 5G și vor îmbunătăți acoperirea în bandă largă. În special, reforma este însoțită de o investiție menită să asigure accesul la internet de foarte mare viteză (cel puțin 100 Mbps, cu posibilitatea de a spori această viteză) în zonele în care în prezent nu există infrastructură de bandă largă și în care este puțin probabil ca această infrastructură să fie dezvoltată în curând („zone albe”). Aceste măsuri vor aborda decalajul digital dintre zonele urbane și cele rurale, vor reduce sarcina administrativă și vor raționaliza procedurile și costurile asociate implementării tehnologiei 5G, creând astfel condițiile prealabile pentru accesul egal la serviciile digitale și la internetul de foarte mare viteză pentru toți cetățenii.

Securitatea cibernetică este un alt domeniu-cheie în care se preconizează că planul va contribui la transformarea digitală. Prin instituirea cadrului juridic și instituțional pentru organizarea și desfășurarea de activități în domeniile securității cibernetice și apărării cibernetice și prin clarificarea mecanismelor de cooperare și a responsabilităților diverselor instituții, reforma privind securitatea cibernetică va continua procesul de consolidare a rezilienței la riscurile cibernetice a entităților publice și private care dețin infrastructuri critice. Printre măsuri se numără securizarea infrastructurii a 101 entități publice și private care au infrastructuri TIC cu valențe critice pentru securitatea națională, formarea formatorilor în materie de securitate cibernetică, un „set de instrumente și servicii guvernamentale” pentru a spori nivelul de maturitate în materie de securitate cibernetică al celor 1 000 de „actori-cheie” (cum ar fi actorii economici și din administrația publică, inclusiv întreprinderi, IMM-uri, școli, spitale, organisme ale administrației publice centrale și locale), precum și modernizarea și extinderea rețelei de

acces la internet care să asigure o conectivitate de ordinul gigabiților pentru administrația publică și serviciile publice, în scopul atenuării riscurilor cibernetice.

Îmbunătățirea competențelor digitale constituie, de asemenea, o prioritate în cadrul planului, fiind prevăzute măsuri semnificative în cadrul componentei 7 (Transformarea digitală) și al componentei 15 (Educație). Prin includerea definiției noilor ocupații digitale în Clasificarea Ocupațiilor din România, se preconizează că piața forței de muncă se va alinia mai bine la cele mai recente evoluții din sectorul digital. Reforma este însoțită, de asemenea, de o gamă largă de cursuri de formare și de investiții în competențele digitale, inclusiv finanțarea prevăzută pentru funcționarii publici și biblioteci în cadrul componentei 7 (Transformarea digitală). Componenta 15 (Educație) pune un accent foarte puternic pe digitalizarea proceselor educaționale. Se preconizează că o reformă va stabili standarde minime și standarde optime pentru asigurarea calității educației digitale și va alinia sistemul educațional la Cadrul european al competențelor digitale pentru cetățeni (DigComp), inclusiv prin actualizarea programei de învățământ și prin elaborarea de materiale didactice digitale și prin corelarea profilului de competențe al cadrelor didactice cu programa pentru formarea profesională inițială, formarea profesională continuă și formarea din domeniul competențelor. Printre investițiile corespunzătoare se numără cele pentru elaborarea de cursuri de formare tematice, pentru alfabetizarea digitală și competențele pedagogice digitale, destinate în special cadrelor didactice din zonele rurale și defavorizate, granturi pentru laboratoarele de informatică și centrele inteligente (smart hub-uri), dezvoltarea de resurse educaționale deschise și scheme de digitalizare a universităților.

România intenționează să participe la un proiect digital multinațional privind procesoarele de mică putere și cipurile semiconductoare, planificat să fie implementat în principal prin participarea sau asocierea la un proiect important de interes european comun (PIIEC) în domeniul „procesoarelor de mică putere și cipurilor semiconductoare”. Prin acest proiect, planul vizează să sprijine implicarea României în domeniul microelectronicii prin coordonarea cu capacitățile și nevoile la nivel european, inclusiv prin participarea la acest proiect multinațional a cel puțin zece membri ai ecosistemului național.

Ținând seama de evaluarea tuturor măsurilor avute în vedere, se preconizează că planul de redresare și reziliență va avea în mare măsură o contribuție semnificativă la tranziția digitală sau la abordarea provocărilor generate de aceasta și asigură faptul că cel puțin 20 % din alocarea sa totală contribuie la sprijinirea obiectivelor digitale. Acest lucru ar justifica acordarea notei A în temeiul criteriului 2.6 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

4.7. Impactul de durată al planului

Schimbări structurale în cadrul administrației și al instituțiilor

Se preconizează că reformele și investițiile prevăzute în cadrul planului de redresare și reziliență vor avea un impact de durată asupra funcționării administrației publice din România (componenta 14). De exemplu, reformele privind recrutarea, salariile și avansarea în carieră în sectorul public ar trebui să contribuie la atragerea și păstrarea resurselor umane

calificate și profesioniste. Evaluarea bazată pe performanță și transformarea contractelor temporare și precare în formule de muncă mai stabile vor spori eficacitatea funcționarilor publici și independența acestora față de presiunile externe nejustificate. În plus, înființarea grupului operativ pentru implementarea și monitorizarea reformelor și investițiilor în transformarea digitală (componenta 7) va asigura faptul că funcționarii publici vor putea să dobândească și să își perfecționeze competențe digitale specifice, ceea ce va duce astfel la îmbunătățirea continuă a furnizării de servicii publice de calitate.

O planificare îmbunătățită și mai integrată va favoriza o utilizare mai coerentă și mai eficientă a fondurilor UE. Componenta 14 (Buna guvernanță) instituie mecanisme și organisme de coordonare direct subordonate cabinetului prim-ministrului, pentru a alinia competențele din administrația publică la evoluțiile tehnologice și pentru a ghida sectorul prin tranziția digitală. Un proces de planificare mai integrat va asigura o abordare coerentă cu privire la procesul de elaborare a politicilor la nivelul ministerelor și o corelare îmbunătățită cu procesul bugetar.

Investițiile în domeniul administrației fiscale vor consolida capacitatea bugetară a României. O analiză aprofundată și independentă a administrației fiscale va aborda numeroasele credite fiscale și lacune care permit evitarea obligațiilor fiscale. Reformele ulterioare care vor lua în considerare recomandările analizei vor spori echitatea și eficiența sistemului fiscal. O utilizare pe scară mai largă a taxării ecologice va stimula, în plus, cetățenii și întreprinderile să adopte un comportament mai durabil din punctul de vedere al mediului, sporind totodată echitatea sistemului de taxe și impozite față de cei care nu poluează. Consolidarea capacității bugetare va oferi marja necesară pentru a furniza servicii de calitate superioară, care se adaptează rapid la nevoile contribuabililor și reduc sarcina administrativă cu care se pot confrunta aceștia.

Planul creează condițiile pentru o furnizare mai integrată a serviciilor publice la nivel local, dar vor fi necesare reforme generale de descentralizare pentru ca aceste condiții să devină permanente. În special, planul furnizează noi instrumente și stimulente pentru coordonare unităților administrativ-teritoriale învecinate între care există conexiuni sociale și economice. În cadrul zonelor metropolitane și al consorțiilor rurale, municipalitățile vor fi în măsură să pună în comun resursele, să furnizeze în comun servicii publice și să abordeze aspecte care depășesc frontierele administrative tradiționale – cum ar fi congestionarea traficului, poluarea atmosferică, managementul apei și politica în domeniul locuințelor.

Modificarea structurală a politicilor

Se preconizează că planul de redresare și reziliență al României va genera schimbări de durată ale modului în care politicile sunt concepute, implementate și monitorizate – în special atunci când acestea reglementează utilizarea resurselor naturale și mediul. De exemplu, consolidarea cadrului de reglementare pentru managementul apei (componenta 1) va încuraja o cerere și o ofertă de servicii de furnizare de apă mai durabile și va accelera accesul cetățenilor la servicii de calitate. Simplificarea și modernizarea cadrului juridic care reglementează planificarea și utilizarea spațiului (componenta 5) vor sprijini investițiile pentru construirea de clădiri curate și modernizarea celor existente, generând astfel o dinamică propice realizării tranziției verzi, precum și asigurării rezilienței la pericolele naturale. Mixul energetic va

deveni mai diversificat datorită noilor legi care elimină treptat producția de energie pe bază de cărbune și lignit și care creează stimulente pentru investiții private în producția de energie din surse regenerabile – în special Legea energiei (componenta 6).

Implementarea măsurilor care vizează sporirea durabilității transporturilor va determina o schimbare structurală în cadrul politicilor relevante (componenta 4). Direcția Generală Strategie din cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (MTI) va introduce și va actualiza standardele de calitate menite să reglementeze lucrările de construcție și reînnoire a infrastructurii rutiere, pentru a se asigura faptul că acestea respectă mediul. De exemplu, drumurile vor avea un număr minim de stații de încărcare pentru vehiculele electrice și pentru lucrările de construcție se vor utiliza materiale reciclate. MTI va implementa măsuri care vizează sporirea calității serviciilor furnizate prin contracte de servicii publice. Serviciile furnizate vor fi monitorizate pe baza unui set de indicatori de calitate, stabilindu-se în acest mod mecanisme de bonusare sau penalizare în acordarea compensației în funcție de realizarea indicatorilor.

Modificările structurale ale politicilor publice vor îmbunătăți serviciile publice furnizate cetățenilor și vor spori competitivitatea României și capacitatea sa de inovare. Înființarea zonelor metropolitane și a consorțiilor rurale, prevăzută în cadrul componentei 10 (Fondul local pentru tranziția verde și digitală), va extinde instrumentele de politică de care dispun municipalitățile învecinate pentru a face față problemelor care, de obicei, depășesc limitele administrative – cum ar fi poluarea, locuințele și congestionarea traficului. În mod similar, dispozițiile legale vor încuraja fuzionarea voluntară a instituțiilor de cercetare, consolidând astfel capacitatea de cercetare și inovare a țării.

Se preconizează că reformele planificate în domeniul sănătății vor avea efecte pe termen mediu și lung la toate nivelurile sistemului sanitar (componenta 12). Se preconizează că accesibilitatea, calitatea și acoperirea asistenței medicale primare vor fi îmbunătățite ca urmare a introducerii finanțării bazate pe performanță, precum și a mecanismelor de plată revizuite și a stimulentelor pentru furnizorii de servicii de asistență medicală primară. Eficiența din punctul de vedere al costurilor și eficacitatea finanțării sistemului de sănătate ar trebui să se îmbunătățească și să conducă la sustenabilitate. Cadrul de dezvoltare a competențelor, însoțit de revizuirea mecanismelor de plată ar trebui să asigure personalul medico-sanitar necesar.

Se preconizează că implementarea reformei venitului minim de incluziune va duce la o schimbare structurală în furnizarea prestațiilor sociale. Aceasta va contribui la asigurarea unei adecvări sporite a sistemului de prestații sociale și, în același timp, în special dacă este însoțită de măsuri de activare, va promova reintegrarea pe piața forței de muncă a persoanelor în prezent inactive. Se preconizează că se vor înregistra rezultate pozitive în ceea ce privește participarea la piața forței de muncă și datorită complementarităților dintre introducerea sistemului de tichete de muncă, îmbunătățirea serviciilor digitale furnizate de serviciile de ocupare a forței de muncă și dezvoltarea competențelor digitale ale populației.

Se preconizează că unele dintre reformele propuse în domeniul educației (componenta 15) vor contribui, de asemenea, la schimbările structurale din cadrul acestei politici. De exemplu, constituirea unei rute educaționale profesionale mai bine definite și mai atractive (cu o componentă puternică de ÎPT dual) ar trebui să contribuie la un impact de durată asupra

furnizării competențelor de care are nevoie economia. Dezvoltarea planificată a unui sistem de educație timpurie unitar, favorabil incluziunii și de calitate pentru copiii cu vârste cuprinse între 0 și 6 ani va avea, de asemenea, un impact de durată asupra politicilor privind furnizarea acestei forme de educație. Se preconizează că o creștere corespunzătoare a ratelor de cuprindere școlară va aduce beneficii persoanelor din comunitățile cele mai defavorizate.

Impact de durată

Reformele și investițiile prevăzute în planul de redresare și reziliență al României abordează unele cauze profunde ale inegalităților și sărăciei. O reformă a sistemului de pensii (componenta 8) va redefini contribuțiile la acesta, corectând astfel actualele inegalități ale sistemului public de pensii, care așteaptă de mult timp să fie soluționate. Planul prevede reforme sociale (componenta 13) pentru a îmbunătăți accesul grupurilor defavorizate la piața forței de muncă, în special prin politici active, și pentru a crea stimulente de formalizare a muncii. În plus, se preconizează că o mai bună integrare a politicilor privind piața forței de muncă și a politicilor sociale va reduce sărăcia.

Investițiile în sistemul de învățământ vor stimula competitivitatea economiei românești, pregătindu-i în același timp pe elevi pentru noile provocări și oportunități tehnologice și promovând incluziunea socială. Componenta 15 (Educație) asigură un bun echilibru între investițiile în infrastructura educațională și investițiile în capitalul uman și asigurarea resurselor de personal adecvate în instituțiile de învățământ. Crearea a 10 consorții pentru învățământul dual vizează, de asemenea, să îmbunătățească relevanța acestei forme de învățământ pe piața forței de muncă. Accentul puternic pus pe dotarea unităților de învățământ de la toate nivelurile cu laboratoare și echipamente informatice va oferi condițiile necesare pentru îmbunătățirea competențelor digitale ale viitoarei forțe de muncă. Extinderea rețelei de creșe va crea condițiile necesare pentru o mai bună integrare a femeilor pe piața forței de muncă.

Planul va da un impuls puternic transformării digitale a României, pregătind-o astfel pentru tranziția digitală și, în cele din urmă, îmbunătățind bunăstarea cetățenilor săi. Investițiile propuse în tehnologiile digitale, cum ar fi realizarea cloudului guvernamental și dezvoltarea și migrarea aplicațiilor de servicii publice digitale existente vor conduce la interoperabilitatea tuturor serviciilor publice digitale din România. În același timp, investițiile în securitatea cibernetică vor asigura o mai bună protecție a datelor cu caracter personal, în beneficiul securității naționale în ansamblu (componenta 7).

Reformele din sectorul sănătății ar trebui să aibă un impact pozitiv durabil asupra furnizării de servicii de sănătate publice moderne și de calitate. În special, investițiile atât în unitățile prespitalicești (cum ar fi centrele ambulatorii sau centrele comunitare integrate), cât și în infrastructura spitalicească ar putea atenua problemele structurale, cum ar fi disparitățile regionale și disparitățile dintre mediul rural și cel urban în ceea ce privește furnizarea de servicii de asistență medicală sau infrastructura și echipamentele spitalicești învechite. Acestea au, de asemenea, potențialul de a reduce presiunea tot mai mare asupra sistemului spitalicesc public, prin sporirea numărului de paturi de spital disponibile, precum și prin reducerea ratei bolilor care pot fi prevenite.

Luând în considerare toate reformele și investițiile avute în vedere de România în planul său de redresare și reziliență, se preconizează că implementarea lor va genera, în mare măsură, o schimbare structurală în administrație, în instituțiile relevante și în politicile relevante și va avea un impact de durată. Acest lucru ar justifica acordarea notei A în temeiul criteriului 2.7 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

4.8. Jaloane, ținte, monitorizare și implementare

Caracterul adecvat al structurii însărcinate cu implementarea planului, monitorizarea progreselor și raportarea

Planul de redresare și reziliență descrie în mod adecvat modalitățile prin care se asigură faptul că un organism clar identificat este responsabil cu implementarea planului. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene este coordonatorul național pentru implementarea planului, în acest scop instituindu-se o structură specializată. Aceasta va fi responsabilă cu monitorizarea, verificarea și validarea îndeplinirii jaloanelor și a țintelor. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene este, de asemenea, responsabil cu asigurarea implementării, dezvoltării și operării sistemului informatic care îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 22 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență, cu contribuția organismelor utilizatorilor. Coordonarea va fi asigurată de Comitetul interministerial de coordonare a planului, în strânsă cooperare cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene.

Mecanismul de monitorizare și de raportare este riguros. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene este responsabil cu asigurarea monitorizării continue a progreselor realizate pentru fiecare jalon și pentru fiecare țintă, precum și cu raportarea cu privire la îndeplinirea jaloanelor și a țintelor pe baza informațiilor furnizate de coordonatorii reformei. De asemenea, acesta va fi responsabil cu pregătirea cererilor de plată și cu transmiterea acestora către Comisia Europeană. Ministerul este, de asemenea, responsabil cu verificarea legalității și a regularității cheltuielilor și va asigura prevenirea, detectarea și corectarea conflictelor de interese, a fraudei, a corupției și a dublei finanțări la nivelul proiectelor finanțate în cadrul planului. Secțiunea 4.10 prezintă informații suplimentare privind desemnarea entităților și descrierea sarcinilor acestora.

Jaloane, ținte și indicatori

Jaloanele, țintele și indicatorii prevăzuți în planul României sunt de o calitate suficientă pentru a permite o monitorizare eficace a implementării planului. Fiecare reformă și fiecare investiție din cadrul planului este însoțită de jaloane și ținte de atins. Implementarea celor 171 de măsuri din cadrul planului este urmărită printr-un număr adecvat de jaloane și ținte care asigură faptul că progresele înregistrate în implementarea planului pot fi monitorizate în mod riguros, rămânând totodată ușor de gestionat. Cererea de împrumut este însoțită de jaloane și ținte suplimentare pentru a măsura progresele înregistrate în ceea ce privește reformele și investițiile suplimentare care beneficiază de sprijin.

În ansamblu, jaloanele și țintele sunt suficient de specifice, de clare și de cuprinzătoare pentru a se asigura faptul că atingerea jaloanelor și a țintelor poate fi urmărită și verificată. Jaloanele și țintele prevăzute pentru reforme includ un nivel adecvat de informații calitative care să asigure faptul că intențiile de politică esențiale pot fi măsurate la momente specifice ale procesului de implementare. Jaloanele și țintele legate de investiții sunt precise și clare în ceea ce privește realizările preconizate. Ele sunt planificate în timp la intervale suficient de regulate. Investițiile mai mari și reformele-cheie urmează, în general, o abordare bazată pe ciclul de viață care asigură faptul că progresele lor de-a lungul etapelor esențiale către implementarea completă sunt monitorizate în mod corespunzător.

În ceea ce privește conținutul lor, jaloanele și țintele propuse asigură un echilibru acceptabil între realism și ambiție. În ceea ce privește reformele-cheie care pun în aplicare recomandările specifice adresate României, jaloanele și țintele asigură faptul că sunt reflectate cele mai importante rezultate urmărite prin aceste reforme, ținând seama totodată de calitate și de consultările adecvate cu părțile interesate. În cazul investițiilor, realizările preconizate reflectă ambiția măsurilor, ținând seama totodată de posibilele provocări în ceea ce privește complexitatea și finalizarea proceselor de atribuire a contractelor.

Datele și mecanismele de verificare propuse sunt, în general, robuste. Indicatorii de date se află, în principiu, sub controlul statului român și pot fi măsurați în mod corespunzător prin intermediul mecanismelor de colectare a datelor.

Măsuri de organizare generale

Deși măsurile instituite pentru elaborarea, negocierea și asigurarea unei implementări eficiente și regulate a planului României sunt credibile, implementarea planului va depinde de capacitatea administrativă și de implementare a organismelor de implementare și va trebui monitorizată îndeaproape. Structura specializată din cadrul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene desemnată pentru implementarea planului beneficiază de un mandat legal stabilit în cadrul juridic național prin Ordonanța Guvernului nr. 155/2020, cu modificările și completările ulterioare. Personalul structurii specializate are o experiență profesională axată pe managementul fondurilor europene, care este relevantă pentru îndeplinirea funcțiilor de implementare, și anume verificarea atingerii jaloanelor și a țintelor investițiilor și reformelor (monitorizare, autorizare, control – nereguli și antifraudă). Există proceduri menite să asigure faptul că la toate nivelurile sunt disponibile resurse adecvate de personal, cu experiență profesională complementară.

Se preconizează că măsurile propuse de România în cadrul planului său de redresare și reziliență vor asigura o monitorizare și o implementare eficace a planului de redresare și reziliență, inclusiv a calendarului, a jaloanelor și a țintelor prevăzute și a indicatorilor aferenți. Acest lucru ar justifica acordarea notei A în temeiul criteriului de evaluare 2.8 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

4.9. Stabilirea costurilor

România a transmis informații cu privire la costurile totale estimate ale măsurilor din cadrul planului care presupun costuri. Pentru măsurile prevăzute în cadrul celor 15 componente ale planului s-a furnizat o estimare a costurilor, însoțită de informații relevante privind metodologia și calculul acesteia. România a furnizat dovezi și justificări pentru estimările costurilor. Costurile totale estimate se bazează, în cea mai mare parte, pe costurile unitare derivate din comparațiile cu contractele de achiziții publice anterioare pentru servicii similare sau investiții anterioare de natură similară sau pe baza ofertelor efective.

Toate măsurile finanțate prin planul de redresare și reziliență al României se referă la costurile suportate și la acțiunile care au început după 1 februarie 2020 și nu acoperă costurile recurente, în afara excepțiilor justificate în mod corespunzător. Toate măsurile

prevăzute în plan au început după 1 februarie 2020 și toate costurile estimate sunt suportate după această dată. În plus, unele costuri, de exemplu costurile cu personalul din cadrul componentelor privind sectorul digital/administrația publică și cu locurile publice subvenționate din cadrul componentei educație, sunt incluse în plan, având în vedere caracterul lor strict provizoriu, legătura lor strânsă cu implementarea unei investiții sau reforme specifice prevăzute în plan și sustenabilitatea lor. Prin urmare, toate costurile respectă pe deplin articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență. România nu a furnizat o validare independentă pentru niciuna dintre măsurile planului, prezentarea unei astfel de validări fiind opțională.

Costuri rezonabile

Metodologia și ipotezele utilizate pentru estimarea costurilor planului sunt, în general, clare, chiar dacă acestea variază de la o măsură la alta. În unele cazuri, costurile totale sunt estimate utilizând studii de fezabilitate sau documente de licitație. În alte cazuri, acestea sunt estimate prin agregarea costului estimat al diverselor contribuții necesare pentru implementarea măsurii în cauză. Unele măsuri se referă la prețurile pieței pentru a defini costul estimat.

Evaluarea estimărilor costurilor și a documentelor justificative arată că, pentru marea majoritate a proiectelor, costurile totale estimate par a fi rezonabile. În majoritatea cazurilor, există informații și dovezi suficient de detaliate conform cărora costurile totale estimate al planului de redresare și reziliență sunt rezonabile, deoarece calculele au fost prezentate în mod clar și este posibil să se identifice în mod clar metodologia și ipotezele subiacente utilizate. Proiectele sau contractele de achiziții publice anterioare legate de investițiile propuse sunt adesea prezentate pentru a servi drept criteriu de referință și pentru a justifica estimările costurilor unitare.

Costuri plauzibile

Volumul și calitatea informațiilor cu privire la estimările costurilor sunt suficiente, chiar dacă variază de la o măsură la alta. Detaliile referitoare la metodologie și ipotezele formulate pentru estimarea costurilor totale sunt detaliate în multe cazuri, în timp ce în privința altor măsuri sunt mai limitate. Calitatea descrierii metodologiilor și a calculelor efectuate pentru estimarea costurilor totale și a datelor comparative privind costurile este relativ eterogenă. Sursele care au servit drept referință pentru a justifica plauzibilitatea estimărilor costurilor sunt clare pentru majoritatea măsurilor. Multe dintre acestea se referă la proiecte anterioare finanțate din fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI). Printre alte referințe se numără diverse studii și evaluări, atât din sectorul public, cât și din cel privat. În cazul unui număr limitat de măsuri au lipsit explicații clare cu privire la modul în care referințele costurilor au fost utilizate ca bază pentru estimări sau au fost ajustate în vederea determinării costurilor totale estimate. În plus, în cazul câtorva măsuri (cum ar fi cele în materie de energie și din domeniul digital), estimările costurilor, deși nu sunt neplauzibile, sunt mai ridicate în comparație cu costurile pentru proiecte similare.

În cazul unui număr limitat de măsuri (cum ar fi energia, transporturile, instrumentele financiare și educația), informațiile furnizate nu permit să se concluzioneze că justificarea costurilor totale

estimate este rezonabilă și plauzibilă în totalitate, de exemplu din cauza incertitudinii cu privire la cererea viitoare de sprijin pentru IMM-uri. Din acest motiv, justificarea costurilor totale estimate ale planului poate fi considerată rezonabilă și plauzibilă într-o măsură moderată.

Lipsa dublei finanțări din partea Uniunii

Estimările costurilor planului oferă un nivel relativ ridicat de asigurare cu privire la riscul dublei finanțări din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii. Deși fișele individuale de calcul al costurilor pentru fiecare componentă nu oferă în mod consecvent informații clare cu privire la posibilitatea de a finanța aceleași investiții utilizând alte fonduri ale UE, riscul de a acoperi aceleași costuri este abordat de sistemele de guvernanță și control, astfel cum se descrie în secțiunea următoare. Pe această bază, se consideră că România a furnizat suficiente informații și dovezi conform cărora cuantumul costurilor totale estimate ale planului de redresare și reziliență care urmează să fie finanțate în cadrul mecanismului nu face obiectul unei finanțări existente sau planificate din partea Uniunii.

Costuri proporționale și eficiente din punctul de vedere al costurilor

Costurile totale estimate ale planului sunt proporționale cu impactul economic și social preconizat. Se preconizează că planul de redresare și reziliență va contribui la abordarea eficace a tuturor provocărilor sau a unei părți semnificative a provocărilor identificate în recomandările specifice adresate României, iar planul prevede măsuri care se preconizează că vor stimula creșterea economică și coeziunea economică într-un mod favorabil incluziunii, vor stimula potențialul de creștere al economiei românești, vor stimula crearea de locuri de muncă și vor atenua efectele negative ale crizei.

Concluzie

Justificarea furnizată de România cu privire la cuantumul costurilor totale estimate ale planului de redresare și reziliență este într-o măsură moderată rezonabilă și plauzibilă, coerentă cu principiul eficienței din punctul de vedere al costurilor și proporțională cu impactul economic și social național preconizat. România a furnizat suficiente informații și dovezi potrivit cărora cuantumul costurilor totale estimate ale reformelor și investițiilor prevăzute în planul de redresare și reziliență care urmează să fie finanțate în temeiul mecanismului nu va face obiectul unei finanțări existente sau planificate din partea Uniunii.

Acest lucru ar justifica acordarea notei B în temeiul criteriului de evaluare 2.9 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

4.10. Controale și audituri

Soliditatea sistemului de control intern și distribuția rolurilor și a responsabilităților

Sistemul de control intern descris în planul de redresare și reziliență al României se bazează pe procese și structuri solide și identifică în mod clar actorii, precum și rolurile și responsabilitățile acestora pentru îndeplinirea sarcinilor de control intern. Pe baza experienței dobândite de-a lungul timpului în gestionarea fondurilor europene de coeziune, structura națională a României menită să îndeplinească funcția de sistem de control intern al Mecanismului de redresare și reziliență este alcătuită în mod similar, și anume un management centralizat și o implementare descentralizată. La nivel central, coordonarea este asigurată de Comitetul interministerial de coordonare a planului, responsabil cu examinarea progreselor înregistrate în implementarea planului, în strânsă cooperare cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE). MIPE a fost desemnat coordonator național pentru elaborarea, negocierea și aprobarea planului, fiind asistat de Ministerul Finanțelor Publice (pentru sarcini legate de semnarea acordului de împrumut și a acordului de finanțare), prevăzându-se instituirea unei structuri specializate. De asemenea, MIPE este responsabil cu controlul și monitorizarea planului, inclusiv cu monitorizarea atingerii jaloanelor și a țintelor, precum și cu asigurarea prevenirii, detectării și corectării neregulilor grave. În fine, același minister este responsabil și cu întocmirea și semnarea cererilor de plată și a declarațiilor de gestiune. Implementarea planului va fi asigurată de ministerele de resort și de structurile subordonate ale acestora, prin încheierea de acorduri de finanțare cu MIPE. Contractele vor cuprinde dispoziții referitoare la monitorizarea investițiilor și a reformelor, la execuția planificării financiare, precum și la obligațiile de raportare.

Autoritatea de audit din cadrul Curții de Conturi va fi responsabilă cu auditurile. Acest organism este aceeași autoritate de audit ca și cea utilizată pentru fondurile ESI. Independența sa față de organismul de coordonare și de instituțiile responsabile cu implementarea reformelor și a investițiilor este confirmată. Planul prevede principalele elemente privind activitatea de audit a organismului de audit și angajamentul de a elabora o strategie de audit în termen de 3 luni de la adoptarea planului, care va fi ulterior actualizată anual. Abordarea generală de audit va cuprinde două elemente majore. În primul rând, auditurile de sistem vor viza furnizarea unei asigurări rezonabile că sistemul funcționează în mod eficace, inclusiv pentru prevenirea, detectarea și

corectarea neregulilor grave. În al doilea rând, auditurile de fond vor viza obținerea unei asigurări rezonabile cu privire la corectitudinea jaloanelor și a țintelor declarate la nivel de investiție și reformă.

Caracterul adecvat al sistemelor de control și alte măsuri relevante

Structura sistemului de control instituit pare adecvată, iar actorii cu sarcini de control sunt identificați la toate nivelurile. În ceea ce privește controalele de gestiune la nivelul componentelor, informațiile nu sunt suficiente pentru a trage concluzii cu privire la caracterul adecvat al controalelor de gestiune efectuate de instituțiile responsabile cu implementarea reformelor și a investițiilor. Cu toate acestea, verificările la nivel de plan, descrise în detaliu, se vor aplica în mod egal în privința tuturor componentelor. Al doilea nivel al sistemului de control este încredințat unui organism de audit independent care acționează în deplină autonomie și independență față de organismele responsabile cu gestionarea acțiunilor și a operațiunilor acoperite de fiecare componentă. În plus, planul menționează faptul că sistemul informatic care va fi implementat (și anume sistemul utilizat și pentru fondurile ESI, adaptat pentru Mecanismul de redresare și reziliență) va facilita monitorizarea și raportarea și va stoca toate informațiile legate de plan, asigurând astfel o pistă de audit adecvată. În acest mod, MIPE va putea colecta și raporta datele necesare. Sistemul informatic va furniza datele prevăzute la articolul 22 alineatul (2) litera (d) din Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență. Colectarea datelor și monitorizarea continuă a stadiului de îndeplinire a jaloanelor și a țintelor sunt descrise în plan și sunt considerate a fi solide. În ceea ce privește sistemul informatic menționat, organismul de audit s-a angajat ca primul audit efectuat înainte de prima cerere de plată să-l includă și pe acesta. Totuși, întrucât sistemul informatic nu este încă operațional, s-a introdus un jalon în acest scop.

Caracterul adecvat al măsurilor de evitare a dublei finanțări din partea UE

Pentru a evita dubla finanțare, autoritățile române vor recurge la mecanismele și instrumentele prezentate în cele ce urmează. Înainte de încheierea contractului de finanțare între coordonatorii reformei și beneficiari, structura specializată din cadrul MIPE va efectua o verificare preliminară în ARACHNE, dar și în sistemul informatic utilizat pentru fondurile structurale (SMIS2014), în vederea asigurării faptului că respectivul proiect nu este deja inclus în evaluarea, contractarea sau implementarea fondurilor ESI. În plus, pe parcursul etapei de implementare, autoritățile române vor pune în aplicare și alte măsuri, și anume verificarea facturilor, precum și verificări *ex post* efectuate de structura de autorizare, înainte de depunerea cererilor de plată. În fine, în procesul de monitorizare a implementării planului, în cadrul Comitetului Interministerial de Coordonare se vor analiza eventualele suprapuneri identificate, precum și măsurile care se impun. Utilizarea ARACHNE este, de asemenea, avută în vedere pentru verificarea dublei finanțări. Faptul că organismele de implementare a Mecanismului de redresare și reziliență sunt, de asemenea, implicate în implementarea fondurilor ESI constituie o asigurare suplimentară pentru verificarea încrucișată a datelor cu sistemele tradiționale de management al fondurilor ESI și evită dubla finanțare. Mecanisme prin care să se asigure evitarea dublei finanțări din Instrumentul de sprijin tehnic ar trebui să fie, de asemenea,

prevăzute de MIPE și de autoritatea de coordonare a Instrumentului de sprijin tehnic, în strânsă colaborare cu serviciile Comisiei Europene.

Competența juridică și capacitatea administrativă a funcției de control

În termen de 30 de zile de la aprobarea planului, MIPE împreună cu Ministerul Finanțelor va înainta guvernului spre aprobare ordonanța de urgență a guvernului privind mecanismul financiar, de implementare, control și audit. Acest act normativ va reglementa în detaliu cadrul instituțional și activitățile derulate de instituțiile implicate. Această ordonanță va stabili mandatul legal al MIPE de a exercita toate atribuțiile de monitorizare, verificare, control și recuperare, întocmire și semnare a cererilor de plată, a declarației de gestiune și a rezumatului auditurilor. Implementarea efectivă a acestui act constituie un jalon în cadrul planului. În ceea ce privește capacitatea administrativă, structura specializată din cadrul MIPE cu sarcini exclusive legate de Mecanismul de redresare și reziliență va avea în total 75 de angajați cu experiență în domeniul fondurilor structurale. România a evaluat că acesta este numărul necesar de angajați prin efectuarea unei comparații cu un program operațional din punctul de vedere al amplorii, al complexității și al diversității investițiilor. Compartimentul de prevenție va avea în componență opt persoane. În plus, s-au identificat în mod clar sarcinile care revin fiecărei persoane.

România a declarat că, în conformitate cu legislația actuală, Autoritatea de audit are competența, prin urmare mandatul, de a efectua audituri cu privire la toate fondurile UE. Cu toate acestea, Ordonanța Guvernului care va fi prezentată spre aprobare în termen de 30 de zile de la aprobarea planului va specifica activitățile pe care organismul de audit le va desfășura în cadrul mandatului său. În cadrul Autorității de audit, 17 membri ai personalului cu expertiză adecvată vor avea atribuții specifice privind Mecanismul de redresare și reziliență, existând posibilitatea de a spori numărul acestora sau de a apela la experți externe, dacă este necesar.

Măsurile propuse de România în cadrul planului de redresare și reziliență pentru prevenirea, depistarea și corectarea corupției, fraudei și conflictelor de interese în contextul utilizării fondurilor puse la dispoziție în cadrul mecanismului, inclusiv măsurile care vizează evitarea dublei finanțări din mecanism și din alte programe ale Uniunii sunt evaluate ca fiind adecvate. Acest lucru ar justifica acordarea notei A în temeiul criteriului de evaluare 2.10 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

4.11. Coerență

Planul de redresare și reziliență al României este structurat în jurul a șase piloni coerenți care sprijină obiectivele comune ale planului și redresarea economiei României. Fiecare pilon se articulează în jurul unor componente care prevăd pachete coerente de reforme și investiții care se consolidează reciproc și sunt complementare.

Măsuri care se consolidează reciproc

Primul pilon include o serie de măsuri care își consolidează reciproc efectele privind tranziția verde. În special, măsurile privind eficiența energetică și utilizarea eficientă a resurselor, mobilitatea durabilă, tranziția către o energie curată și economia circulară sunt interconectate și vor contribui la avansarea economiei României în direcția atingerii neutralității emisiilor de carbon. Se preconizează că soluțiile digitale incluse în plan, în special cele din

sectoarele transporturilor și energiei, vor contribui, de asemenea, la decarbonizarea economiei și vor promova o creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii.

Al doilea pilon include reforme și investiții complementare și care se consolidează reciproc, care contribuie la tranziția digitală. Măsurile de reformă necesare pentru instituirea cloudului guvernamental și pentru asigurarea interoperabilității, îmbunătățirea conectivității și a securității rețelelor 5G, sporirea protecției și a securității cibernetice a entităților publice și private, inclusiv prin adoptarea unei strategii naționale de securitate cibernetică pentru perioada 2021-2026 și prin sporirea competențelor digitale în sectorul public, sunt susținute de o gamă largă de investiții-cheie, cum ar fi dezvoltarea cloudului guvernamental, digitalizarea sănătății, a sistemului judiciar, a mediului, a ocupării forței de muncă și a protecției sociale, a achizițiilor publice și a organizațiilor neguvernamentale, conectivitatea pentru zonele albe, asigurarea securității cibernetice pentru diferite structuri și sporirea competențelor în materie de securitate cibernetică, atât în rândul funcționarilor publici, cât și în rândul populației în general. Măsurile digitale sunt, de asemenea, integrate în toate componentele planului.

Al treilea pilon include măsuri complementare și care se consolidează reciproc, care contribuie la o creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii. Măsurile de consolidare a mediului de afaceri din România prevăzute în cadrul componentei 9 (Sprijin pentru mediul de afaceri, C&D&I) se axează pe implementarea modificărilor normative menite să reducă sarcina administrativă suportată de întreprinderi prin simplificarea legislației/a procedurilor de înființare/ieșire de pe piață, precum și în ceea ce privește obținerea de licențe, sprijinite de investiții în platforme digitale în materie de transparență legislativă, debirocratizare și simplificare procedurală pentru întreprinderi. Aceste măsuri sunt completate de măsurile prevăzute în cadrul componentei 8 (Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii) pentru consolidarea relației dintre administrația fiscală și contribuabili printr-o mai mare transparență, în principal prin sporirea digitalizării administrației fiscale, contribuind astfel la îmbunătățirea mediului de afaceri și la promovarea unei creșteri inteligente, sustenabile și favorabile incluziunii. Reformele și investițiile menite să îmbunătățească accesul IMM-urilor la finanțare, cum ar fi operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare din cadrul componentei 8 și garanția de portofoliu pentru reziliență și Fondul de fonduri de capital de risc pentru redresare din cadrul componentei 9, se completează reciproc și se consolidează reciproc cu măsurile de prioritizare a proiectelor mari și mature de investiții publice în direcția unei creșteri mai durabile și mai favorabile incluziunii.

Al patrulea pilon, axat pe coeziunea socială și teritorială, include măsuri privind tranziția verde și tranziția digitală în localități și privind turismul și cultura care se consolidează reciproc. Măsurile prevăzute cadrul componentei 13 (Reforme sociale) includ modificări normative menite să prevină separarea copiilor de familie, să abordeze procesul de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități, să înceapă implementarea venitului minim de incluziune, să reducă munca nedeclarată și să permită persoanelor inactive să își găsească un loc de muncă. Măsurile sprijină, de asemenea, reforma serviciilor de îngrijire pe termen lung pentru persoanele în vârstă, precum și instituirea unui mecanism obiectiv de stabilire a salariului minim. Investițiile complementare sunt legate de crearea unei rețele de centre de zi pentru copiii expuși

riscului de a fi separați de familie, de reabilitarea și renovarea clădirilor destinate serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități, crearea unei platforme digitale pentru implementarea sistemului de tichete de muncă pentru lucrătorii casnici și crearea de centre de îngrijire de zi și de reabilitare pentru persoanele în vârstă. Alte măsuri prevăzute în cadrul componentei 10 (Fondul local pentru tranziția verde și digitală) includ modificări normative menite să sprijine abordarea cu privire la zonele urbane și rurale funcționale, prin implementarea zonelor metropolitane și a consorțiilor administrative pentru a spori accesul la serviciile sociale publice locale, la educație, la asistență medicală, la locuințe și la o planificare teritorială îmbunătățită. Investițiile sprijinite de aceste reforme vizează construirea de locuințe pentru tinerii vulnerabili și specialiștii din sănătate și învățământ, reînnoirea parcului de vehicule destinate transportului public, asigurarea infrastructurii pentru un transport verde și mai sigur, modernizarea clădirilor publice locale și elaborarea/actualizarea în format digital a documentelor de amenajare a teritoriului și de urbanism.

Al cincilea pilon include reforme și investiții strâns legate între ele și care generează sinergii în ceea e privește asigurarea rezilienței sanitare, economice, sociale și instituționale. Reformele întreprinse în cadrul componentei 12 (Sănătate) vizează adoptarea unui sistem bazat pe calitate pentru cheltuielile publice cu asistența medicală, înființarea unei agenții capabile să furnizeze expertiză pentru proiecte majore de infrastructură medicală publică și către îmbunătățirea calității resurselor umane care lucrează în sistemul medical, în timp ce investițiile abordează probleme structurale mai vechi care au rămas nesoluționate, prin trecerea la asistența medicală ambulatorie și modernizarea infrastructurii prespitalicești și spitalicești. Investițiile în infrastructura medicală prespitalicească acordă o atenție deosebită realizării coeziunii sociale și spațiale, încercând să se concentreze asupra comunităților marginalizate și defavorizate, consolidând măsurile luate în cadrul componentei 13 (Reforme sociale): reforme și proiecte de infrastructură (fie prin construirea de noi clădiri, fie prin renovarea și reabilitarea celor existente) pentru protecția copiilor aflați în situații de risc, a adulților cu dizabilități și a persoanelor în vârstă.

Al șaselea pilon se axează pe educație și cuprinde un set de reforme și investiții menite să se consolideze reciproc. De exemplu, în cadrul educației și îngrijirii timpurii, dezvoltarea unui sistem unitar, favorabil incluziunii și de calitate, îmbunătățirea accesului la servicii standard și complementare, pentru a spori ratele de participare, va fi completată de investiții în creșe și servicii complementare la nivel național, precum și în formarea personalului. Apoi, în ceea ce privește guvernanța învățământului preuniversitar, reforma guvernanței școlare și profesionalizarea managementului acesteia, în condițiile unei autonomii sporite a școlilor, vor asigura stabilitatea, coerența și competența. Aceste acțiuni vor fi urmate de un program de formare și coaching pentru managerii și inspectorii școlari.

Complementaritatea măsurilor

Toți pilonii urmăresc obiective complementare și coerente. În special, se preconizează că măsurile din cadrul tuturor pilonilor vor contribui la tranziția verde. Acest lucru este valabil, de exemplu, în ceea ce privește următoarele: i) achiziționarea de microbuze electrice pentru a dezvolta o rețea de școli verzi în cadrul componentei 15 (Educație), ii) construirea de clădiri noi

al căror consum de energie să fie aproape egal cu zero (NZEB), prevăzută în cadrul mai multor componente, cum ar fi componentele 12 (Sănătate), 14 (Bună guvernanță), 15 (Educație), iii) investițiile în infrastructuri pentru biciclete din cadrul componentei 11 (Turism și cultură), iv) investițiile în mobilitatea urbană curată din cadrul componentei 10 (Fondul local pentru tranziția verde și digitală). În plus, dimensiunea digitală este integrată în cadrul tuturor pilonilor. De exemplu, componenta 4 (Transport sustenabil) include măsuri de digitalizare a transportului rutier și feroviar. Componenta 15 (Educație) acoperă măsuri privind digitalizarea educației prin modificări ale cadrului juridic, pentru a permite abordări integrate și a îmbunătăți competențele digitale ale elevilor și ale cadrelor didactice, precum și o schemă de finanțare a echipamentelor și resurselor tehnologice digitale destinate școlilor. Componenta 9 (Sprijin pentru mediul de afaceri, C&D&I) include, de asemenea, instrumente financiare care urmează să fie dedicate tranziției verzi și tranziției digitale, precum și măsuri specifice pentru digitalizarea IMM-urilor, care vor fi complementare măsurilor incluse în cadrul primului și celui de al doilea pilon. Se preconizează, de asemenea, că acest lucru va stimula ocuparea forței de muncă și va duce la crearea de noi locuri de muncă pe termen mediu și lung. Dimensiunea socială este, de asemenea, abordată în mod coerent în cadrul planului și va contribui la implementarea Pilonului european al drepturilor sociale. De exemplu, se preconizează că complementaritățile dintre introducerea sistemului de tichete de muncă, îmbunătățirea serviciilor digitale furnizate de serviciile de ocupare a forței de muncă și dezvoltarea competențelor digitale ale populației vor genera rezultate pozitive în ceea ce privește participarea la piața forței de muncă.

Planul nu prezintă neconcordanțe sau contradicții în ceea ce privește pilonii sau componentele. Investițiile mari în infrastructurile rutiere sunt completate de măsuri de însoțire pentru decarbonizarea transportului rutier și, prin urmare, sunt coerente cu obiectivele pilonului „Tranziția verde”. În mod similar, investițiile în infrastructurile de gaze și în producția de energie electrică însoțesc tranziția către un sector energetic decarbonizat, în contextul reformei privind eliminarea treptată a cărbunelui. Pentru a promova o mai mare coerență între instrumente, în special cu fondurile politicii europene de coeziune, se încurajează o alocare echilibrată a resurselor la nivel teritorial.

Luând în considerare evaluarea calitativă a tuturor componentelor planului de redresare și reziliență al României, ponderea lor individuală (importanță, relevanță, alocare financiară) și interacțiunile dintre acestea, planul conține măsuri de implementare a reformelor și a investițiilor publice care, într-o mare măsură, reprezintă acțiuni coerente. Acest lucru ar justifica acordarea notei A în temeiul criteriului de evaluare 2.11 din anexa V la Regulamentul privind Mecanismul de redresare și reziliență.

ANEXĂ: Urmărirea cheltuielilor legate de climă și marcarea digitală

Codul de identificare al măsurii	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane EUR)	Climă		Sectorul digital	
			Domeniul de intervenție	Coeficient %.	Domeniul de intervenție	Coeficient %.
C1.I.4	Reabilitarea liniilor de apărare existente în conformitate cu Directiva Inundații și cu Strategia Națională pentru Managementul Riscului la Inundații	96,97	035	100 %		
C1.I.4	Reabilitarea liniilor de apărare existente în conformitate cu Directiva Inundații și cu Strategia Națională pentru Managementul Riscului la Inundații - Alte tipuri de infrastructuri TIC	8,03			055	100 %
C1. I.4	Reabilitarea acumulărilor existente care necesită intervenții de urgență pentru exploatarea în condiții de siguranță	250,63	040	40 %		
C1. I.4	Reabilitarea acumulărilor existente care necesită intervenții de urgență pentru exploatarea în condiții de siguranță_ Alte tipuri de infrastructuri TIC	30,87			055	100 %
C1.1.5	Dotarea adecvată a administrațiilor bazinale pentru monitorizarea infrastructurii, prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență	1,60	035	100 %		
C1.1.5	Dotarea adecvată a administrațiilor bazinale pentru monitorizarea infrastructurii, prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență_ Alte tipuri de infrastructuri TIC	5,20			055	100 %
C1.1.6	Implementarea cadastrului apelor	30,00			055	100 %

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C1.1.7	Extinderea rețelei naționale de observații din cadrul Sistemului Meteorologic Integrat Național (SIMIN)	40,00	035	100 %	055	100 %
C2.I.1	Campania națională de împădurire și reîmpădurire, inclusiv păduri urbane	730,00	035	100 %		
C2.I.2	Dezvoltarea unor capacități moderne de producție a materialului forestier de reproducere	50,00	035	100 %		
C2.I.3	Actualizarea planurilor de management aprobate și identificarea zonelor potențiale de protecție strictă în habitate naturale terestre și marine în vederea punerii în aplicare a Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030_ Actualizarea planurilor de management aprobate	120,00	050	40 %		
C2.I.3	Actualizarea planurilor de management aprobate și identificarea zonelor potențiale de protecție strictă în habitate naturale terestre și marine în vederea punerii în aplicare a Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030	5,00	050	40 %		
C2.I.4	Investiții integrate de reconstrucție ecologică a habitatelor și conservarea speciilor aferente pajiștilor, zonelor acvatice și dependente de apă_ Eliminarea obstacolelor din cursurile de apă în scopul facilitării refacerii conectivității habitatelor și speciilor dependente	150,00	050	40 %		
C2.I.4	Investiții integrate de reconstrucție ecologică a habitatelor și conservarea speciilor aferente pajiștilor, zonelor acvatice și dependente de apă_ Reconstrucția	35,00	050	40 %		

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
	habitatelor de pajiști în ariile naturale protejate					
C2.I.4	Investiții integrate pentru reconstrucția ecologică a habitatelor și conservarea speciilor aferente pajiștilor, zonelor acvatice și dependente de apă_ Decolmatarea lacurilor din Delta Dunării pentru reducerea eutrofizării și menținerea diversității biologice	35,00	050	40 %		
C2.I.4	Investiții integrate de reconstrucție ecologică a habitatelor și conservarea speciilor aferente pajiștilor, zonelor acvatice și dependente de apă _Implementarea unui sistem de monitorizare a sturionilor sălbatici de-a lungul Dunării de Jos	7,16			055	100 %
C2.I.5	Sisteme integrate de reducere a riscurilor generate de viituri torențiale în bazinete forestiere expuse unor astfel de fenomene	22	040	40 %		
C3.I.1	Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe/comune_ Înființarea de centre de colectare cu aport voluntar	452,20	042	40 %		
C3.I.1	Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe/comune_ Managementul deșeurilor menajere: măsuri de prevenire, minimizare, sortare, reutilizare și reciclare	108,33	042	40 %		

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C3.I.1	Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe/comune_ Alte tipuri de infrastructuri TIC	91,77			055	100 %
C3.I.1	Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe/comune_ Centre integrate de colectare cu aport voluntar pentru aglomerări urbane	81,09	042	40 %		
C3.I.1	Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe/comune_ Gestionarea deșeurilor comerciale și industriale: măsuri de prevenire, minimizare, sortare, reutilizare și reciclare	2,61	044	40 %		
C3.I.1	Dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor municipale la nivel de județ sau la nivel de orașe/comune_ Construirea de instalații de reciclare a deșeurilor în vederea atingerii țintelor de reciclare ale pachetului privind economia circulară	220,00	042	40 %		
C3.I.2	Dezvoltarea infrastructurii pentru managementul gunoiului de grajd și al altor deșeuri agricole compostabile.	255,00	044	40 %		
C3.I.3	Dezvoltarea capacităților publice de monitorizare și control și a capacităților instituționale pentru managementul deșeurilor și prevenirea poluării – Gestionarea deșeurilor menajere: măsuri de prevenire,	0,36	042	40 %		

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
	minimizare, sortare, reutilizare și reciclare					
C3.I.3	Dezvoltarea capacităților publice de monitorizare și control și a capacităților instituționale pentru managementul deșeurilor și prevenirea poluării _Alte tipuri de infrastructuri TIC	11,97			055	100 %
C3.I.3	Dezvoltarea capacităților publice de monitorizare și control și a capacităților instituționale pentru managementul deșeurilor și prevenirea poluării – Echipamente de monitorizare a calității aerului, radioactivității și zgomotului pentru Agenția Națională de Protecția Mediului	1,80	048	40 %	055	100 %
C3.I.3	Dezvoltarea capacităților publice de monitorizare și control și a capacităților instituționale pentru managementul deșeurilor și prevenirea poluării – Echipamente de monitorizare a calității aerului, radioactivității și zgomotului pentru Agenția Națională de Protecția Mediului	13,20			055	100 %
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – Modernizarea secțiunilor care fac parte din rețeaua centrală TEN-T – Lucrări de construcție a infrastructurii feroviare	994,00	064	100 %		
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – Modernizarea secțiunilor care fac parte din rețeaua centrală TEN-T – Infrastructura digitală, cu excepția sistemelor de management al traficului	115,00	070	40 %	070	100 %

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Clima		Sectorul digital	
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – Modernizarea secțiunilor care fac parte din rețeaua centrală TEN-T – ERTMS	46,00	071	40 %	071	100 %
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – Modernizarea secțiunilor care fac parte din rețeaua globală TEN-T – Lucrări de construcție a infrastructurii feroviare	927,00	065	100 %		
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – secțiunilor care fac parte din rețeaua globală TEN-T – Infrastructura digitală, cu excepția sistemelor de management al traficului	183,00	070	40 %	070	100 %
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – Modernizarea secțiunilor care fac parte din rețeaua globală TEN-T – ERTMS	38,00	071	40 %	071	100 %
C4.I.1.	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – lucrări de tip „Quick Wins” pe secțiuni care fac parte din rețeaua centrală TEN-T	261,00	067	100 %		
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – lucrări de tip „Quick Wins” pe secțiuni care fac parte din rețeaua globală TEN-T	191,00	068	100 %		
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – Reînnoirea secțiunilor care fac parte din rețeaua globală TEN-T	223,00	068	100 %		
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – Reînnoirea secțiunilor care nu fac parte din TEN-T	53,00	069	40 %		
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare - Energie electrică	236,00	069a	100 %		

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C4.I.1	Modernizarea și reînnoirea infrastructurii feroviare – centralizarea stațiilor feroviare	213,00	070	40 %	070	100 %
C4.I.2	Material rulant – Locomotive electrice, automotoare EMU/H-EMU, retragerea vagoanelor	382,00	072a	100 %		
C4.I.2	Material rulant – Infrastructura de realimentare cu hidrogen	15,00	077	100 %		
C4.I.2	Material rulant – Instalarea ERTMS la bordul locomotivelor electrice, automotoarelor EMU/H-EMU	15,00	071	40 %	071	100 %
C4.I.3	Dezvoltarea unei infrastructuri rutiere durabile – Secțiuni din cadrul rețelei centrale TEN-T (A1, A7, A8) – Infrastructura STI	47,00			063	100 %
C4.I.3	Dezvoltarea unei infrastructuri rutiere durabile – Secțiuni din cadrul rețelei globale TEN-T (A3) – Infrastructura STI	11,00			063	100 %
C4.I.3	Dezvoltarea unei infrastructuri rutiere durabile – Infrastructura de taxare și control	101,00	063a	40 %	063a	100 %
C4.I.3	Dezvoltarea unei infrastructuri rutiere durabile – Infrastructură STI (alta decât A1, A3, A7, A8), infrastructură de siguranța rutieră – digitală	95,00			063	100 %
C4.I.4	Dezvoltarea rețelei de transport cu metroul în municipiile București și Cluj-Napoca	600,00	073	100 %		
C5.I.1	Instituirea unui fond pentru valul renovării care să finanțeze lucrările de îmbunătățire a eficienței energetice a fondului construit existent_ clădiri	987,50	025a	100 %		

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
	rezidențiale					
C5.I.1	Instituirea unui fond pentru valul renovării care să finanțeze lucrările de îmbunătățire a eficienței energetice a fondului construit existent_ infrastructura pentru combustibili alternativi	12,50	077	100 %		
C5.I.1	Instituirea unui fond pentru valul renovării care să finanțeze lucrările de îmbunătățire a eficienței energetice a fondului construit existent_ clădiri publice	1 157,50	026a	100 %		
C5.I.1	Instituirea unui fond pentru valul renovării care să finanțeze lucrările de îmbunătățire a eficienței energetice a fondului construit existent_ infrastructura pentru combustibili alternativi	12,50	077	100 %		
C5.I.2	Implementarea Registrului național al clădirilor	5,00			011	100 %
C5.I.3	Consolidarea capacității profesionale a specialiștilor și a lucrătorilor din sectorul renovărilor prin elaborarea de cursuri de formare privind eficiența energetică a construcțiilor	2,00	01	100 %		
C5.I.3	Consolidarea capacității profesionale a specialiștilor și a lucrătorilor din sectorul renovărilor prin elaborarea de cursuri de formare privind eficiența energetică a construcțiilor	8,00	01	100 %		
C5.I.4	Economie circulară și creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice	5,00	023	40 %		

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Clima		Sectorul digital	
C5.I.4	Economie circulară și creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice	5,05	026	40 %		
C5.I.4	Economie circulară și creșterea eficienței energetice a clădirilor istorice	1,70	01	100 %		
C6.I.1	Noi capacități de producție de energie electrică din surse regenerabile	460,00	032	100 %		
C6.I.2	Capacități de producție a hidrogenului verde și/sau utilizarea acestuia pentru stocarea energiei electrice	115,00	032	100 %		
C6.I.3	Dezvoltarea unei cogenerări (CHP) pe gaz flexibile și de înaltă eficiență în rețelele de termoficare, în vederea atingerii unei decarbonizări adânci	300,00	034	40 %		
C6.I.4	Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare) și noi capacități de stocare a energiei electrice.	150,00	027	100 %		
C6.I.4	Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare) și noi capacități de stocare a energiei electrice.	50,00	027	100 %		
C6.I.4	Lanț industrial de producție și/sau asamblare și/sau reciclare a bateriilor, a celulelor și panourilor fotovoltaice (inclusiv echipamente auxiliare) și noi capacități de stocare a energiei electrice.	80,00	033	100 %	033	40 %

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C6.I.5	Asigurarea eficienței energetice în sectorul industrial	64,00	024b	100 %		
C7.R.1	Dezvoltarea și implementarea unui cadru unitar pentru definirea arhitecturii unui sistem de tip cloud guvernamental	11,89			011	100 %
C7.I.1	Implementarea infrastructurii de cloud guvernamental	374,73	011a	40 %	011a	100 %
C7.I.2	Dezvoltarea cloudului și migrarea în cloud	187,05			011	100 %
C7.I.3	Dezvoltarea sistemului de e-sănătate și telemedicină	400,00			095	100 %
C7.I.4	Digitalizarea sistemului judiciar_ construirea de clădiri eficiente din punct de vedere energetic	35,00	025b	40 %		
C7.I.4	Digitalizarea sistemului judiciar	127,31			011c	100 %
C7.I.5	Digitalizarea în domeniul mediului	52,00			011	100 %
C7.I.6	Digitalizarea în domeniul muncii și protecției sociale	85,00			011	100 %
C7.I.7	Implementarea formularelor electronice *eForms* în domeniul achizițiilor publice	0,85			011	100 %

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C7.I.8	Carte de identitate electronică cu semnătură digitală calificată	200,00			011b	100 %
C7.I.9	Digitalizarea sectorului organizațiilor neguvernamentale	10,30			010	100 %
C7.I.10	Transformarea digitală în managementul funcției publice	10,00			011	100 %
C7.I.11	Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe	94,00			054	100 %
C7.I.12	Asigurarea protecției cibernetice atât pentru infrastructurile TIC publice, cât și pentru cele private cu valențe critice pentru securitatea națională, prin utilizarea tehnologiilor inteligente	100,00			021d	100 %
C7.I.13	Dezvoltarea sistemelor de securitate pentru protecția spectrului guvernamental	28,86			055	100 %
C7.I.14	Creșterea rezilienței și securității cibernetice a infrastructurii de servicii de tip ISP asigurate pentru autoritățile publice din România	18,39			021d	100 %
C7.I.15	Crearea de noi competențe de securitate cibernetică pentru societate și economie	25,00			108	100 %
C7.I.16	Program de formare de competențe digitale avansate pentru funcționarii publici	20,00			108	100 %

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C7.I.17	Scheme de finanțare pentru biblioteci pentru a deveni hub-uri de dezvoltare a competențelor digitale	21,00			108	100 %
C7.I.18	Transformarea digitală și adoptarea tehnologiei de automatizare a proceselor de lucru în administrația publică	14,70			011	100 %
C7.I.19	Scheme dedicate perfecționării / recalificării angajaților din firme	36,00			108	100 %
C8.I.1	Creșterea conformării voluntare a contribuabililor prin dezvoltarea serviciilor digitale	4,20			011	100 %
C8.I.2	Îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor	196,40			011	100 %
C8.I.3	Asigurarea capacității de răspuns pentru provocările informaționale actuale și viitoare, inclusiv în contextul pandemiei, prin transformarea digitală a Ministerului de Finanțe / Agenției Naționale de Administrare Fiscală	78,50			011	100 %
C8.I.4	Implementarea vămii electronice	28,10			011	100 %
C8.I.5	Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	3,57			011	100 %
C8.I.5	Îmbunătățirea mecanismului de programare bugetară	0,43			108	100 %

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C8.I.6	Instrument de modelare economică (set de instrumente de simulare privind opțiunile de reformă a pensiilor) pentru îmbunătățirea capacității instituționale de a prognoza cheltuielile cu pensiile	0,40			011	100 %
C8.I.7	Asistență tehnică pentru revizuirea cadrului fiscal	3,00			011	100 %
C8.I.8	Operaționalizarea Băncii Naționale de Dezvoltare	9,00			055	100 %
C8.I.9	Susținerea procesului de evaluare a dosarelor de pensii aflate în plată	1,27			011	100 %
C8.I.10	Eficiență operațională și servicii electronice avansate pentru sistemul național de pensii prin digitalizare	61,88			011	100 %
C9.I.1	Platforme digitale privind transparentizarea legislativă, debirocratizarea și simplificarea procedurală destinate mediului de afaceri.	14,00			011	100 %
C9.I.2	Instrumente financiare pentru sectorul privat_ digitalizarea IMM-urilor	50,00			010	100 %
C9.I.2	Instrumente financiare pentru sectorul privat_ economie cu emisii scăzute de carbon	100,00	027	100 %		
C9.I.3	Scheme de sprijin pentru sectorul privat _digitalizarea IMM-urilor	315,00			010	100 %

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C9.I.3	Scheme de ajutor pentru sectorul privat_ Servicii și aplicații IT dedicate competențelor digitale și incluziunii digitale	35,00			012	100 %
C9.I.3	Scheme de ajutor pentru sectorul privat _Investiții în tehnologii avansate	130,00			021c	100 %
C9.I.3	Scheme de ajutor pentru sectorul privat _Dezvoltarea și utilizarea tehnologiilor de securitate cibernetică	20,00			021d	100 %
C9.I.4	Proiecte transfrontaliere și multinaționale – Procesoare de mică putere și cipuri semiconductoare	500,00			021c	100 %
C10.I.1	Mobilitate urbană durabilă_ material rulant pentru un transport urban curat	580,00	074	100 %		
C10.I.1	Mobilitate urbană durabilă_ STI	100,00			076	100 %
C10.I.1	Mobilitatea urbană durabilă — alte infrastructuri TIC	175,00			021b	100 %
C10.I.1	Mobilitatea urbană durabilă — stații de încărcare pentru vehicule electrice	165,00	077	100 %		
C10.I.1	Mobilitatea urbană durabilă – piste pentru biciclete la nivel local/metropolitan	180,00	075	100 %		
C10.I.2	Construirea de locuințe pentru tineri și pentru specialiști din sănătate și învățământ_ construirea de clădiri eficiente din punct de vedere energetic	282,50	025b	40 %		

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C10.I.2	Construirea de locuințe pentru tineri și pentru specialiști din sănătate și învățământ_ alte tipuri de infrastructuri TIC	2,50			055	100 %
C10.I.3	Reabilitarea moderată a clădirilor publice pentru a îmbunătăți furnizarea de servicii publice de către unitățile administrativ-teritoriale	575,00	026a	100 %		
C10.I.4	Elaborarea/actualizarea în format GIS a documentațiilor de amenajarea teritoriului și de urbanism	40,00			011	100 %
C11.I.1	Promovarea celor 12 rute turistice/culturale	10,05			011	100 %
C11.I.2	Modernizarea/crearea de muzee și monumente – construirea de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	15,46	025b	40 %		
C11.I.4	Implementarea a 3 000 km de trasee pentru bicicliști	247,50	075	100 %		
C11.I.6	Dezvoltarea unui sistem digital pentru procesele de finanțare a culturii	3,75			011	100 %
C11.I.7	Accelerarea digitalizării producției și distribuției de filme	5,46			021a	100 %
C12.I.1	Investiții în infrastructura medicală prespitalicească – construirea de centre comunitare integrate de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	28,14	025b	40 %		
C12.I.1	Investiții în infrastructura medicală prespitalicească – construirea de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	571,05	025b	40 %		

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C12.I.2	Investiții în infrastructura spitalicească publică — echipamente și dotări, ATI nou-născuți, reducerea riscului de infecții spitalicești — componentă a telemedicinei	70,00			095	100 %
C13.I.1	Crearea unei rețele de centre de zi pentru copiii expuși riscului de a fi separați de familie — construirea de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	1,31	025b	40 %		
C13.I.2	Reabilitarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități – construirea de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	3,36	025b	40 %		
C13.I.3	Operaționalizarea introducerii tichetelor de muncă pentru activitățile casnice	4,03			055	100 %
C14.R.1	Consolidarea predictibilității și a eficienței proceselor decizionale prin întărirea capacității de coordonare a politicilor și analiză de impact la nivelul Guvernului și a ministerelor coordonatoare, precum și prin consolidarea instrumentelor în vederea creșterea calității consultărilor publice la toate palierele administrației.	2,80			011	100 %
C14.R.2	Întărirea coordonării la Centrul Guvernului printr-o abordare integrată și coerentă a inițiativelor în domeniul schimbărilor climatice și al dezvoltării durabile	5,23			011	100 %
C14.R.3	Management performant al resurselor umane în sectorul public	5,00			011	100 %

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C14.R.9	Îmbunătățirea cadrului procedural de implementare a principiilor guvernanței corporative în cadrul întreprinderilor de stat	1,46			011	100 %
C14.I.1	Optimizarea infrastructurii judiciare pentru a garanta accesul la justiție și calitatea serviciilor	42,22	025b	40 %		
C14.I.2	Dezvoltarea infrastructurii logistice (non-IT) necesare luptei împotriva corupției și a recuperării produselor provenite din săvârșire de infracțiuni și a prejudiciilor generate de infracțiuni, inclusiv a formării profesionale în aceste domenii	13,00	025b	40 %		
C14.I.5	Monitorizarea și implementarea planului	12,84			011	100 %
C15.I.1	Construirea, echiparea și operaționalizarea a 110 creșe – construirea de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	189,00	025b	40 %		
C15.I.2	Înființarea, echiparea și operaționalizarea a 412 servicii complementare pentru grupurile defavorizate — componenta de digitalizare	4,37			012	100 %
C15.I.4	Sprijinirea unităților de învățământ cu risc ridicat de abandon școlar — componenta de digitalizare	100,00			012	100 %
C15.I.6	Dezvoltarea a 10 consorții regionale și dezvoltarea și dotarea a 10 campusuri profesionale — construirea de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	280,00	025b	40 %		
C15.I.6	Dezvoltarea a 10 consorții regionale și dezvoltarea și dotarea a 10 campusuri profesionale – servicii și aplicații IT dedicate	33,80			012	100 %

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
	competențelor digitale					
C15.I.7	Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare _construirea de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	6,99	025b	40 %		
C15.I.7	Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare _reabilitare energetică	15	026	40 %		
C15.I.7	Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare — digitalizare	3,88			012	100 %
C15.I.8	Program de formare la locul de muncă pentru personalul didactic	80,00			108	100 %
C15.I.9	Asigurarea echipamentelor și a resurselor tehnologice digitale pentru unitățile de învățământ	478,50			108	100 %
C15.I.10	Dezvoltarea rețelei de școli verzi și achiziționarea de microbuze verzi – reabilitare energetică	150,00	026	40 %		
C15.I.10	Dezvoltarea rețelei de școli verzi și achiziționarea de microbuze verzi – construirea de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	75,00	025b	40 %		
C15.I.10	Dezvoltarea rețelei de școli verzi și achiziționarea de microbuze verzi – achiziționarea de microbuze electrice	200,00	074	100 %		
C15.I.11	Asigurarea dotărilor pentru sălile de clasă preuniversitare și laboratoarele/atelierele școlare — componentă a laboratoarelor digitale	60,00			012	100 %

Codul de identificare	Denumirea măsurii/submăsurii	Buget (milioane	Climă		Sectorul digital	
C15.I.12	Sprijin pentru consorțiile școlare rurale – construirea de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	28,82	025b	40 %		
C15.I.13	Echiparea laboratoarelor de informatică din unitățile de învățământ profesional și tehnic	16,36			012	100 %
C15.I.14	Echiparea atelierelor de practică din unitățile de învățământ profesional și tehnic — componenta de digitalizare	30,00			012	100 %
C15.I.15	Școala online: Dezvoltarea platformei de evaluare și realizarea de conținut	78,59			012	100 %
C15.I.16	Digitalizarea universităților și pregătirea acestora pentru profesiile digitale ale viitorului — Consiliului Național al Rectorilor	10,00			012	100 %
C15.I.16	Digitalizarea universităților și pregătirea acestora pentru profesiile digitale ale viitorului — universități	234,00			108	100 %
C15.I.17	Asigurarea infrastructurii universitare (cămine, cantine, spații de recreere) – construirea de noi clădiri eficiente din punct de vedere energetic	143,30	025b	40 %		
C15.I.17	Asigurarea infrastructurii universitare (cămine, cantine, spații de recreere) – reabilitare energetică	116,70	026	40 %		